

MÁTÉ G. PÉTER

HIBÁZÓK

és

BŰNÖZŐK

TARTALOM

Előszó	Működő bürokrácia
Balsors, akit...	Vízió
Szamár ügy	Játszóterek
Kegyes	Ára az örömmek
Lóvét a zsebbe	Diploma előtt
Függetlenül	Körjókívánság
Kiselefant	Remény
Kuss!	Karón varnyú
Boldog?	Nekrológ
Négyórások	Megalázottak
Pánik	Kettős juttatás
Újságírók	Hallgat az okos
Kontárvilág	Komment
Játszmák	Szerető ország
Tiszta Amerika	Törölve
Boldogtalanság kora	Ismét
Vigye KÁNYA!	Lejtőn
Állócsillagok	Helyzet
Határeset	Családi botrány
Oligarchák	Privát lét
Pénz, ami nincs	Balsors
Urambátyám diplomák	Iskola-éretlenek
Tiltakozom!	Poénkínok
Sok beszédnek...	A legrosszabb munka
Megfélemlített ügyvédek	Imádság
Szakdoga	A gyarmatosító
Áramlik	Kutyavilág
Trükk	Lépéskényszer
Adóparadicsom	Error
Nyakláncletépek	Legény a gáton
Médiafélelem	Mínusz tíz év
Párhuzamosan	Plebejusok
Díjat minden dugóra!	Törött orr
Ilyen a rendszer	A határozat
Sikerjelentés	Népcirkusz
Színjáték	Útba esik jövet, menet
Ügyelet	Höhullám
Gyűlölködők	Méltó névadó
Mindenre megtanít	A dinnye harmada
Választási unortodoxia	Háttérhatalom
Aranyoskáink	Botrány
Kábult világ	Iskolaév, másként
Nyári nátha	Lenullázva
Gazdag szegények	Filléres élményeink
Megvédve	Vasúti kalandok
Éllovasok	Hibázók és bűnözők
Nagyotmondók	Mellékhatások tekintetében
Hetente kétszer	A recept
NER	Értelmiségiek
Kézfogás	Eltolt idő
Keserű pirulák	Lehallgatósdi
Pelenka	Megyünk, amíg bírunk
Égő	Forgó köpönyegek
Telefonfrász	Teljesítmény

Előszó

Első könyvem, a *Lopott éjszakák*at ötvenedik születésnapomra adtam ki. Magamnak, vagy még inkább addigi és leendő olvasóimnak szánt ajándékként.

Két évvel később jelent meg *A szakállas angyal* című kötetem. A 2008-ban napvilágot látott harmadik könyvem igazi újságírói mű, négy év jegyzeteinek termése, *Láthatatlan lények* címen, míg 2011 vége felé negyedikként, igaz, első ízben már csak digitális formában a *Vészcsengőt* kínáltam olvasóimnak. Mindegyik könyvem ingyen letölthető a Magyar Elektronikus Könyvtárból (mek.oszk.hu).

A 2013-ban közzétett *Józsefváros hercegnője* visszatérést jelentett a gyökerekhez, a novellákhoz és kitérőt a rövid elbeszélések, könnyed krimik világába. A modern világ polgáraként már ezt is csak digitális formában kínálok olvasóimnak, de ez az okostelefonok, tabletek, e-könyv olvasók korában inkább lehet érdem, mint hiányosság.

Újságíró vagyok, büszkeséggel tölt el, hogy hazánkban kirívóan hosszú ideig, huszonegy évig lehettem a velencei-tavi térségi televízió, a Tó Tévé főszerkesztője. Pályafutásomat evezős edzőként, majd vezető edzőként sportszakmai lapban közzétett próbálkozásaimmal kezdtem. Kezdőnek kissé túlkorosan, harminchat évesen kaptam meg az első komoly publikálási lehetőséget a Fejér Megyei Hírlaptól.

Írásaim ezt követően rohamtempóban jelentek meg a Hírlapon kívül az Új Tükörben, Nők Lapjában, Esti Hírlapban, Magyar Nemzetben, Népsportban, Nemzeti Sportban, Tallózóban, Népszabadságban, Fehérvári Hétfőben, Fehérvári Polgárban, és még további mintegy harminc kisebb-nagyobb lapban. A nyomtatott sajtóban legtovább a Vasárnapi Fejér Megyei Hírlapban és a Fehérvári 7 Napban publikáltam.

Dolgoztam külsős szerkesztő-riporterként a Magyar Televízióban, a Duna Tévében, vezettem műsort a Danubius Rádióban és alapító főszerkesztője voltam a Rádió 101 Gárdony elnevezésű helyi rádióknak. Jelenleg az internetes Pusztaszabolcs Tévé vezetőjeként, szerkesztőjeként, riportereként gyakorlom a televíziós szakmát és írom, szerkesztem napi rendszerességgel online újságomat, a *Vétót* (www.v-to.info).

Szeretek írni, mert még mindig hiszek a leírt szó erejében. Nem lázongok titokban, suttogok rokonokkal, barátokkal, szomszédokkal a mindenkori rendszerek társadalmi, gazdasági, politikai hibái és bűnei miatt, ezek ellen a magam módján tiltakozom. Megírom a véleményemet. Ön pedig kedves Olvasó, vitatkozzon velem, vagy értsen egyet, ahogy szíve, szelleme diktálja. A *Hibázók és Bűnözők* a *Vétó*ban megjelent jegyzeteim gyűjteménye, amely bemutatja, hogy miként láttam, éltem meg mindennapjainkat a 2011 és 2013 novembere között eltelt két izgalmas esztendőben.

Köszönöm, hogy olvassa legújabb könyvemet.

Máté G. Péter

Balsors, akit...

Magyarország a világválság legnagyobb vesztese, derült ki egy a Washington Postban ismertett kutatásból. A közgazdászok a nyertes és vesztes országok összeállításakor a munkanélküliséget, inflációt, a GDP változását, a reálárfolyamot, hitelállományt, és a keresletet vették figyelembe. A felmérés szerint az abszolút vesztes Magyarországot minden szempontból rosszul érintette a válság.

Most persze megint kereshetjük a bajok okozóit. Elsősorban a globalizációt, az IMF-et, az Európai Uniót, a külföldi karvalytököket, a tőzsdék spekulánsait, bankárokat, zsidókat, cigányokat, kommunistákat, meg még sok mindenkit, akik immár évezredes hagyományokat követve összeesküdtek a magyarok ellen.

Gyenge vagyok összeesküvés-elméletek gyártásában, de még csak megértésében is, ugyanakkor hajthatatlanul hiszek abban, hogy miközben rengeteg tehetséges, nemzetközi hírű szakemberünk van, Magyarországot ideje lenne sorsszerűen rossz vezetőkkel sújtotta területté nyilvánítani.

Ha a mindenkori hatalmasok nem politikai ellenfeleik és híveik megsemmisítésére koncentrálnának, hanem ésszerű, logikus gazdasági döntéseket hoznának, külső és belső ellenségekkel folytatott harcaik helyett megegyezésekre törekedve, mindenkivel összefogva vezetnék az országot, többre jutnánk.

Utolsó helyezésünk szégyenét enyhítheti a tény, hogy az euróövezet országait nem külön-külön, hanem egyben vizsgálták, így a lényegében csődbe jutott Görögország vélhetően még mögöttünk kullog.

Hurrá, mégsem vagyunk utolsók!

2011. november 14.

Szamar ügy

Fogy a szamar Magyarországon – kongatta meg a vészharangot a közszolgálati tévé híradója. Az első döbbenetem után jött a második, rájöttem ugyanis, hogy évek óta egyetlen fia nagy füllű csacsival sem találkoztam lakóhelyem környékén, közel s távol.

Nem állítom persze, hogy egykori fővárosi, évtizedek óta kisvárosi lakosként túl sok élő szamarat láttam volna valaha, bár tudom, hogy néhány országban, különösen a Balkán vidékén ma is komolyan számítanak az egyébként rendkívül értelmes, nagy munkabírású, szívós, békés és végtelenül igénytelen jószág tevékenységére.

Szóval, fogy a hazai szamar, de persze csak a négylábú. Nem az, akire becézgető szeretettel, rápirítva, vagy éppen lenézően mondjuk: te szamar. Ők ugyanis a kétlábú samarak közé tartoznak. Meg aztán ugyancsak jelentős számban találkozunk nap mint nap samarsággal, hogy közírásban keményebb jelzőket ne használjak.

Pedig hajt az indulat, oly sok samarságot tapasztalok állandóan, hogy a politikától már ne is induljak tovább. Már meg ne sértődjenek érte, de a hazai négylábú samarpark összes samarságát felülmúlóan sok balgaságot követnek el a jó szándékú civilből lett politikusok, a szerzett szakmájukban percet sem dolgozott „szakemberek”, akiknek vezetői képessége, széles rálátása a világra egy samarkordé irányításához is az erős alulképzettség jeleit mutatja. Igaz, ez mostanra és az elmúlt évtizedekre, ezért különösen fájó, hogy az elődök samarsága közel sem volt nevelő vagy éppen elrettentő hatással az őket követőkre.

Tehát fogy a négylábú szamar, pedig húsa francia, vagy olasz földön csemegének számít és jó pénzt is fizetnek érte. Lehetne tehát tenyészteni és exportálni, a szárnyaló hazai mezőgazdaság újabb üdvére.

De lehet, hogy még jobb lenne, ha kétlábú samarainknak keresnék külhoni piacot. Nem éteknék, persze, csak elrettentő példának.

Valószínűleg ezzel azért nem csinálnánk nagy bizniszt. Ilyen samarakból jól áll a világ.

2011. november 22.

Kegyves

A Fekete Angyal néven híressé, vagy még inkább hírhedtté vált ifjú nő a vád szerint egy budapesti kórházban alkalmazott aktív eutanáziát, vagy kegyes halált. A fiatal nővér tette mindezt állítása szerint kifejezetten a betegek kérésére. Hogy így volt-e, mind a mai napig kétséges, de tény, a hölgy a rá mért tizenegy évből sokat leült.

Most egy másik nagy budapesti kórházban történt hasonló eset borzolja az amúgy is kuszált magyar idegeket. A gyanú szerint ezúttal hetven, végstádiumban lévő betegnek segítettek lerövidíteni életük kínokkal, szenvedéssel teli végét.

Lehet hallgatni róla, megkerülni, szemet szégyenlősen lesütni, de tény, az aktív, vagy passzív eutanázia problémája létezik. A görög eredetű eutanázia szó a jó, vagy kegyes halált jelenti és együtt az ember önrendelkezését élete és halála fölött.

Természetesen a vita nem új keletű: alkalmazhat-e orvos, aki a gyógyításra tette föl életét, halált okozó beavatkozást? Van-e joga a betegnek, a hozzátartozóknak engedélyezni az életet megszüntető szerek beadását, vagy éppen az életfenntartó gyógyszerek adásának, életben tartó gépek működésének leállítását? Ütközik ebben egyházi felfogás a filozófiaival, orvostikai gondolkodás az önrendelkezés híveinek véleményével és még ezernyi érv az ellenérvekkel.

Nyilvánvalóan a segített halál számtalan etikai kérdést vet fel, amit meg kellene válaszolni. Hol válik a kegyesség gyilkossággá, kinek van joga dönteni, ki mondja meg egy beteg állapotának visszafordíthatatlanságát, egyáltalán: mit és meddig nevezünk életnek?

Nem könnyű válaszok, de eközben a világ sok országában a segített halál egyeseknek cseppet sem okoz fejfájást, hogy említsük azokat az állami, törzsi, vagy éppen terror szervezeti vezetőket, aki egyetlen döntésükkel képesek katonáikat halálba küldeni, robbantásokkal, bombázással ezreket halomra öletni, hatalomvágyból gyilkolni.

A fejlett világ ma elítéli az eutanáziát, pedig az egyes országokban alkalmazott rossz gazdaságpolitika is áttételesen sokak siettetett, nem kívánt halálához vezethet, mert komoly nép-tömegeknek okoz rossz életminőséget. Ezek mégis elfogadottak, miközben ugyanezek a vezetők az eutanázia ügyében meglehetősen szégyenlősnek mutatkoznak.

Talán pont ebben nem kellene.

2011. november 28.

Lóvét a zsebbe

Diákkoromban nyaranta újságkihordással kerestem szünidei kenyeremet. Hajnalonként végigjártam a ferencvárosi házakat, körzetemet és bedobáltam a postaládákba a lapokat.

Egy reggelen az egyik négyemeletes ház kapujában várt rám egy középkorú asszony, kezében négy forinttal. Gyorsan a markomba nyomta és kérte, két héten át, minden nap vigyem fel kedvenc lapját a negyedikre, ameddig ő nyaral. Visszautasítottam és nem csak az akkori viszonyok mellett is megalázó összeg, sokkal inkább a napi négy be nem tervezett emelet miatt. Tény viszont, hogy életemben először akkor találkoztam korrupcióval.

Magyarország az idei korrupciós világlistán az 54., míg az európai összehasonlításban a 20. legkevésbé korrump ország – közölték a hírügynökségek. Vagyis nem túl dicsőséges a helyzetünk.

Ha korrupciót emlegetünk, rendre a politikusok jutnak eszünkbe, meg a nagy cégek vezetői, hiszen a kisember szemében a hatalomért, pozíciókért, egy-egy zsíros megrendelésért ide vagy oda csúsztatott, feneketlen zsebekben eltűnő milliók jelentik a korrupciót.

Pedig nem csak az. Korruptak vagyunk, ha előre hálapénzt adunk egy orvosnak, azért, hogy jobb legyen az ellátásunk, borraivalót ígérünk a pincérnek, vízszelőlőnek, benzinkutasnak, ajándékot a hivatalnoknak az amúgy megfizetett szolgáltatásokért, hátha előnyben részesítenek bennünket, vagy éppen ajándékkosarat viszünk a tanároknak, hogy jobb legyen a gyerek jegye.

A korrupció kényes ügy. Nehéz ugyanis eldönteni, hogy meddig valóban hála a borítékba tett összeg, a köszönetként vitt ajándékkosár, az elismerésként adott jutt, borraivaló és mikortól korrupció mindez. Felfogás kérdése.

Nem szeretek korrump légkörben élni, de tetszik, nem teszük, a korrupció örök. Egyidős lehet az emberrel és ki is tart majd nagy valószínűséggel az emberi faj létének legvégső határáig, így működik a világ. Persze, ha mindezt a köz pénzéből, vagyis a mi zsebünkben, kárunkra teszik a „nagyok”, az már cseppet sem lehet bocsánatos bűn.

Egyébként nem tudom, mi a baj velem. Az ifjúkori négy forint óta senki sem akart pénzt dugni a zsebembe.

2011. december 6.

Függetlenül

Euroszkeptikus – az unióban kételkedő – barátom szerint éppen ideje, hogy széthulljon az Európai Unió és az egyes országok boldoguljanak úgy, ahogy dolgoznak, kereskednek, gazdálkodnak. Így legalább mi, magyarok megmutathatjuk, mire vagyunk képesek.

Nem gondolja másként mindezt az a pár magyar európai uniós parlamenti képviselő sem, aki adóforintjainkból finanszírozott havi kétmilliós fizetésért Brüsszelben bomlasztja a nemzetek szövetségét.

Nyilván a napokban megtartott unió- és euromentő tanácskozás félsikere után az ilyen vélemények megszorodnak, különösen annak ismeretében, hogy bizonyos gazdasági döntéseket a jövőben nem az egyes országok maguk, hanem a szervezet egésze közösen hozna meg. Ahogy mondják, csorbulna a szuverenitás, vagyis a függetlenség, ha ugyan eddig is bármilyen módon függetlenek lehettük a világtól.

Nyugodtan kijelenthetjük, ma még a gazdaságilag vezető hatalmak sem függetlenek, elég, ha csak a tőzsdéktől, kereskedelemtől, hitelminősítőktől, vagy éppen a függetlenséggel járó államadósságot finanszírozó pénzügyi köröktől való függőséget említjük.

2004-es csatlakozásunk óta sokan csalódtak az unióban, mert hiába várták a nyugati élet-színvonalat, a csodát, pedig a szövetségnek köszönhetően nagyon sokmillió eurónyi vagyonnal gyarapodott az ország. Végtelenül szomorú kép tárul elénk, ha arra gondolunk, milyen lenne az életünk, amennyiben felbomlana az unió és ezzel valószínűleg a NATO is. Bezárulnának a határok, újra hiánykereskedelem, drasztikus munkanélküliség alakulna ki, vagy éppen háborúba keverednénk a bennünket szép számmal nem kedvelő, ellenünk akár össze is szerveződő szomszédokkal területért, üzletért, bármiért. Ennek sikerben sem reménykedhetnénk, hiszen ötszáz év vesztes háborúi után egyetlen háborús dicsőségünk a koszovói volt, de ott is leginkább csak repterünk és légi folyosónk átengedésével vettünk részt a harci cselekményekben.

Magyarország egyetlen esélye tehát, ha barátokat szerez, együttműködik és az egység szószólójává, irányadójává válik. Nekünk nincs hatalmas iparunk, Európát ellátni képes mezőgazdaságunk, világpiacon vágyott nyersanyagunk, kikerülhetetlen tengeri kikötőnk, turisták millióit vonzó idegenforgalmi attrakciónk. Nem, mindez sajnos hiányzik.

De eszünk ettől még lehet!

2011. december 14.

Kiselefánt

Na, kérem, itt az idő, hogy odaküldjék a legnagyobb közgazdasági elmék is tudásukat, ahova az való, vagyis a kukába. Mit nekünk ortodox, meg unortodox, tankönyvi, vagy tankönyvön kívüli közgazdaságtan, országvezetés, államgazdaság. Ezek, kérem, semmit sem érnek.

Az igazi, az új, a trendi az a pénzbevonzó fehér elefánt. Nem, félreértik, nem gárgyultam meg, vagy még pontosabban nem az én agyam szállt el. Az egyik nagy nézettségű kereskedelmi csatorna délutáni műsorsávjában dolgozó jósipari szakemberek egyike – ahogy a műsorvezető, a szintén jeles jós mester jellemezte kollégáját: Európa legjobbja – mindössze egy keresztnév és egy születési évszám alapján jósolt a betelefonálóknak, szinte mindegyiküknek rossz pénzügyi helyzetet vizionálva.

De mielőtt bárki is kétségbe eshetett volna, gyorsan hozzátette, már postázzák is a nap ajándékát, a pénzbevonzó fehér elefántot. S láss csodát világ, a szép fröccsöntött, tenyérnyi műanyag elefántok valóban ott sorjáltak a kamera látóterében.

Mérhetetlen elmaradottságomnak betudhatóan teljes mértékben hitetlen vagyok a jóslással szemben, különösen, ha mindezt egy keresztnév és születési év alapján, személytelenül, a tévé képernyőjén keresztül teszik a hiszékeny emberekkel. Ennek ellenére a pénzbevonzó elefánt nagyon megmozgatta fantáziámat.

Derék élenjáróink újfent hazazavarhatják a nemzetközi pénzügyi szervezetek képviselőit, célirányosan, a mellékhelyiségben használhatják a hitelminősítők írásos véleményét, becsukhatják a bankokat, békésen kocoghatnak a maguk szabadságharcos útjain, csak egyre vigyázzanak, hogy mindig legyen a zsebükben, irodájukban pénzbevonzó fehér elefánt.

Pár kiselefánttal ugyanis villámgyorsan előteremthető lesz az államadósság aktuális törlesztő részlete, a munkanélküliek támogatása, az idősek nyugdíja, az alulfizetettek millióinak bére, az oktatás, egészségügy, közlekedés, rendőrség, honvédelem és a többi markát tartó intézmény finanszírozása. Mert ha nincs náluk kiselefánt, marad a hagyományos út, vagyis okosan vezetni az országot.

Nagyobb tétet azért csak a kiselefánt sikerére tennék.

2011. december 18.

Kuss!

Az új médiatörvény ellen eddig is nagyon sokan emelték fel a szavukat, de az átlagembert mindez többnyire cseppet sem érdekelte. Volt, s van neki elég baja enélkül is.

Az emberek zömét leginkább az zavarja, hogy veszélyben van a munkahelye, vagy már jó ideje nincs állása, szeme láttára pusztul az egészségügy, romlanak nyugdíjas kilátásai, megállíthatatlanul drágulnak az üzemanyagok, élelmiszerek, az élet. Folyamatosan minden csak nehezebb és rosszabb lesz. A naponta sorjázó, zsebét érintő, idegeit sokkoló hírek mellett a médiatörvény elleni tiltakozás úri huncutságnak, ráérők szórakozásának tűnt.

A múlt hét közepéig. Akkor ugyanis kiderült, az illetékes független (?) hatóság elhallgatja a Klubrádiót. Ilyenre mifelénk régóta nem volt példa. A Sláger és Danubius esete más, mert bár ott is gyalázatos döntés született, de a kisemmizettek helyén pontosan ugyanolyan szolgáltatást nyújtó adók jöhettek létre, mint voltak elődeik.

A Klubrádiót lehet szeretni – ahogy a felmérések szerinti félmillió hallgatója kedveli, vagy nem is kedveli, de hallgatja – és ellenszenvet érezni vele szemben, kinek-kinek beállítotttsága szerint. A rádióadó ugyanis egy ma cseppet sem divatos ideológia mentén, visszafogott baloldali és liberális eszmeiséggel, de botrányok, trágárság, uszítás, ízlésrombolás nélkül készíti műsorát.

Tudom, hiszen elolvastam az illetékesen döntő független (?) hatóság nyilatkozatát, hogy mindent jogszerűen, a pályázati kiírás értelmében tettek. De már a frekvenciára szóló pályázat meghirdetése is végtelenül cinikus volt, hiszen ott akart a független (?) hatóság sok zenét és némi helyi híreket hallani, ahol százezrek egy csevegős, beszélős, országszerte sok helyütt fogható rádiót szerettek meg az adó működésének tíz éve alatt. A szakemberek (?) tehát úgy vélekedtek, hogy miután sok beszédnek sok az alja, a magyar nép érdekeit leginkább az eddigi soktucatnyi zenei rádió mellett még egy újabb indítása szolgálja majd.

Kétségem sincs arról, hogy tiltakozhat a döntés ellen az egész világ, ahogy már teszik is nagyon sokan és sokfelől, a regnáló hatalmasok elvárása alapján a rádió meg fog szűnni. De eddig még minden szabad szót elhallgattató hatalom veszített a döntésén.

Mert ha az emberek nem beszélhetnek, vagy hallgathatnak bármit szabadon, ha megszűnik a szólás és a szólás hallgatásának szabadsága, teszik majd úgy, ahogy megtanulták a kommunizmus, szocializmus alatt.

Titokban, egymás között, egyre többen, míg végül a tiltó hatalomnak már elviselhetlenné válik a zaj...

2011. december 24.

Boldog?

Az elmúlt két évtizedben talán még sohasem hangzott el az újév első perceiben oly sok reménytelenül, hit nélkül a „boldog új évet kívánok!” jókívánság Magyarországon, mint ezúttal.

Nehéz ugyanis elképzelni mindazoknak, akik nem érdekből, vagy vallásos hittel imádják a jelenlegi hatalmasokat, hogy van még visszatérés a helyes útra, és valóban boldoggá, de legalább reménykeltővé, netán kibírhatóvá válik majd 2012.

Karácsonyra hazatért az egyik nyugati országban foglalkoztatott, jó ideje ott is élő, több nyelvet beszélő, harmincas éveit elején járó fiatalember. Ahogy ilyenkor szokás találkozott barátaival is, akik persze faggatták a kinti életről, megélhetéséről, munkájáról, no és arról, mikor tér haza az ugyancsak kint dolgozó párjával együtt.

Kiderült, nem szerepel terveik között a hazatérés. Ahogy mondta, onnan, az európai nagyvárosból hazája már csak egy élhetetlen, harmadik világbeli, zűrös országnak tűnik, ahol – ő mondta, nem én találtam ki – hamarosan kitörő utcai zavargásokra számítanak a szakértők.

Aki már élt demokráciában nehezen törődik bele, ha elveszik jogait. Az elmúlt több mint két évtizedben felnőtté lett magyar gyerekek, ifjak megszokták a szabad gondolkodást, helyváltoztatást, a határok nélkülséget. Nekik ez olyan, mint a levegő. Kell. A tanultak, tehetségesek, vállalkozó kedvűek felkerekednek hát és máshol keresik mindazt, amit itthon nem kapnak meg.

Mi, a többség, akik korunk, szakmai képesítésünk, tudásunk miatt itthon kényszerülünk boldogulni, nem dönthetünk. Tesszük, ami tenni hagynak mások, miközben bénult mereven figyeljük, ahogy a parlament egy embernek alárendelt törvénygyára megnehezíti életünk minden pillanatát és rejt oda is csapdákat, ahova csak évek múlva lépünk.

Boldogtalan év elé nézünk, az már biztos. A világon nálunk lett a legmagasabb az áfa, számontarthatatlanul szaporodnak az adófajták és nő azok összege, nehezedik a munkavállalás feltétele, mind kevesebb a munkahely, véstesen növekszik a kiszolgáltatottság, a nemzetközi elszigetelődés, az akarnokság, a lakosság félelme. Várólistán gyógyulhatunk az egészségügyben, ha megérjük a hónapok múlva esedékes vizsgálatot, újra packáznak velünk a munkájuk elvesztésétől rettegő hivatalnokok, befogjuk a szánkat ott, ahol kiáltanunk kellene.

Persze azért én is boldog új évet kívánok!

2012. január 2.

Négyórások

– Senki sem járhat rosszabbul – adta ki az ukázt a magyar emberek kormánya azt követően, hogy vasbetonba öntötte az egykulcsos, 16 %-os személyi jövedelemadót. Nincs is ezzel semmi gond, legfeljebb az, hogy a beton megkötése után derült ki, nagyon is sokan járnak rosszul a megváltoztathatatlan adóformával.

Gyorsan döntött hát a kormányzat, ha már így alakult, akkor majd a vállalkozásoknak kell többet fizetniük dolgozóiknak, mert ugye senki sem járhat rosszabbul. Nyomatékképpen, nagy fantáziával, az ezt kikerülni vagy megtagadni akaró munkáltatókra mindenféle szankciókat találtak ki.

Apró gondot legfeljebb az jelent, hogy egy vállalkozó, vagy vállalkozás vezetője sem hülye, vagy ha az, már régen bukott vállalkozó a neve. Tehát vélhetően van eszük és tudják, hogy széllel meg törvényekkel szemben nem lehet vizet locsolni, inkább gyorsan a jó magyar ügyeskedéshez kell folyamodni a létért, megélhetésért.

A sokat próbált és folyamatos kormányzati facsaráson edződött vállalkozások azonnal surranó pályát, kényszermegoldást, túlélési stratégiát kerestek és a részfoglalkoztatásban meg is találták. Két lehetőségük maradt ugyanis, vagy embereket rúgnak ki, ezzel nehezítve saját működésüket is, vagy fél munkaidőben, vagyis négyórásként jelentik be a továbbiakban munkatársaik egy részét.

A négyórásra átminősített munkavállaló ugyan nem veszítette el teljes megélhetését, de félmunkaidősként ugyanúgy nyolcórázik, mint korábban, legfeljebb a fizetése második felének egy részét zsebre kapja meg. Ha tiltakozik, repül, ha hallgat – és szinte mindenki ezt teszi – részt vesz a csalásban.

Így hát valami elképesztő módon szaporodik a négy órában foglalkoztatottak száma, s tegyük hozzá, még boldog is lehet az, akit a „senki sem járhat rosszabbul” szlogen mentén nem rúgnak ki munkáltatóik.

Nem nagy ügy egyébként ez az egész. Csak parányit kell csalni az adminisztrációban, az elszámolásoknál, a feketepénzek képzésénél, a munkavállalói jogoknál. Közben a törvényhozók is boldogok, lám csak megint jól döntöttek, hiszen senki sem járt rosszabbul.

Végül is rend van. Mindenki teszi a dolgát.

2012. január 9.

Pánik

– Szerinted – nézett körbe ismerősöm, majd halkra fogta hangját – lesz államcsőd? Nem vagyok gazdag, de öregkoromra, a várható parányi nyugdíjam kiegészítésére apránként kuporgattam egy kis pénzt és most félek, hogy mindet elveszítem. Mi gondolsz, kivigyem külföldre?

Tízezrek tesznek fel egymásnak és önmaguknak nap mint nap hasonló kérdéseket, de idegennyelvtudás, az ottani pénzügyi törvények ismerete hiányában némiképpen kockázatosnak tűnő vállalkozás a külországi számlanyitás.

Nem kevésbé tűnik hazardírozásnak a pénz itthon tartása sem. Elborzasztó híreket olvashat naponta az ember, ilyen a legújabb, az egyik neves szakember által mestertervként emlegetett is, ami az eddigi legrosszabb. Eszerint ugyanis a kormány valóban államcsődre játszik, mert lám, a végén milyen lendületes fejlődéssel jött ki ebből az elrettentő példaként emlegetett argentin gazdaság is.

Vitathatatlan, hogy világ nyolcadik legnagyobb állama, a rengeteg természeti kincssel és hatalmas belső piaccal rendelkező Argentína az államcsőd évei után nagy lendülettel fejlődött. De vajon, hogy élnek meg a csődben nyomorgásig elszegényedett korábbi középosztálybeli polgárok milliói, az állásukat véglegesen elveszített, kilátástalan sorsú embertömegek, a bankszámláikon meglévő összeg semmivé olvadását látó banki ügyfelek ezt a sikert?

Az államcsőd nem játék, nem lehet még egy – magyaros – unortodox, vagy más néven tankönyven kívüli gazdaságpolitika eszköze sem. Ilyenre csak a hazáját semmibe vevő vezető törekedhet, ezért hiszem, hogy mindez csak szóbeszéd. A kisemberek vérrel-verítéssel megkeresett, összekuporgatott pénze nem lehet járulékos veszteség a világ ellen folytatott harcban.

Azt mondja ismerősöm, hogy ezek, mármint a vezetők, már biztosan kimentették pénzüket Svájcba, nekik nem kell félniük, de neki igenis van mitől rettegnie. Ahogy nekünk, a többségnek is. Éppen ezért kellene, hogy a hazánk vezetője – igen, én is rá gondolok – álljon ki egy időben az összes hazai tévécsatorna, rádióadó nézői, hallgatói elé és akár saját családja vagyonát is felajánlva garanciaként, biztosítson bennünket, hogy megőrzi a pénzünk értékét.

Persze meglehet, úgy járnánk, mint Rejtő Jenő Vesztegzár a Grand Hotelban című könyvének hősei, amikor is a bubópestistől rettegő és vesztegzár alá vett szálloda vendégeit megnyugtatta a hatóság embere: nincs semmi baj, mindenki őrizze meg hidegvérét!

Erre aztán tényleg kitört a pánik.

2012. január 16.

Újságírók

Soha nem venném magamnak a bátorságot, hogy kollégáim újságírói tevékenységét bíráljam. Természetesen szép számmal akadnak tiszteletre méltó kollégák, akiknek írásmódja nem tetszik, világlátása nem ízlésem szerint való, és jócskán akad véleményük, amivel nem értek egyet, ahogy nyilván ők sem velem, ha megtisztelnék azzal, hogy elolvassák valamelyik írásomat. Az élet így színes, így van rendjén.

Most sem fogom bírálni mindazoknak az újságíróknak hírlapírói vagy televíziós tevékenységét, akik élharcosai, szószólói, arcai voltak a sajátos hungarikumnak tűnő, kormányt támogató tüntetésnek. Legfeljebb tettükkel nem értek egyet.

Pályafutásom kezdetén egy idősebb kollégától megtanultam, hogy egy újságíró csak akkor teljesítheti tisztességesen hivatását, a tájékoztatást, a többséget bántó, gazdaságot, személyiséget sértő ügyek feltárását, ha minden hatalom ellenzékeként dolgozik. Aki ezt nem így teszi, azt vagy vak elkötelezettség, személyes anyagi érdek vezérel, vagy valamilyen elháríthatatlan, kikerülhetetlen nyomás éri. Ilyen lehet a munkahely elvesztésének réme is.

Az ellenzékiesség természetesen nem jelenti a mindennel szembenállást, sokkal inkább a józan kritikát. A mindent kritikusan szemlélő, tehát dolgát helyesen végző újdondász is írhat pozitív véleményt, magasztalhatja akár a hatalmat is, amennyiben az tetteivel dicséretre ad okot.

Elismerem, manapság valóban nem könnyű tisztességesen és szabadon szólni, hiszen a támogatás, pályázati siker, az éltető vállalkozói hirdetések sora, vagyis a lap, tévé, vagy rádió léte, a munkatársak megélhetése múlik a leírt, kimondott szavakon. Ráadásul a szólás szabadsága sohasem volt teljes körű, hiszen rendre működött és működni is fog mindig az öncenzúra, az óvatosság, a jövő féltése. Vajon melyik önkormányzati támogatású helyi médium bírálhatja teljes nyíltsággal annak a képviselő-testületnek a tevékenységét, amelyikhez a következő évben is pénzért kell folyamodnia, melyik lap-, tévé-, vagy rádiótulajdonos engedi tényfeltáró újságírójának, hogy kinyomozza a legnagyobb hirdetőjük sötét gazdasági ügyeit, a pénzosztó, döntéshozó állami pozícióban lévő politikus furcsa magán és közügyeit. Nyilván, egyik sem. A tájékoztatás tisztessége iránt elkötelezett, a mindenkori politikai, gazdasági hatalommal, hatalmasokkal szembeni újságírás határai tehát nagyon is szűkre szabottak.

A hétvégi Békemenet Magyarországért elnevezésű hatalmas utcai tüntetés tiszteletre méltó erőt és véleményt képviselt, nehezen érthető, hogy mindehhez miért kellett újságíróknak nevüket, arcukat adniuk. Biztos, hogy számukra mindez megérte, de valamit, ha eddig nem így lett volna, véglegesen elveszítettek.

A hitelességüket.

2012. január 23.

Kontárvilág

– Ha rám szakad a mennyezet, akkor sem engedek be több mesterembert a házamba – dühöngött a nyugdíjaskor közelében járó férfi. – Az még hagyján, hogy a sok idegességtől aludni sem tudok, de az már mindennek a teteje, amit ezek maguk után hagytak. Fogalmam sincs, mit csináljak. Jelentsem fel, őket, pereskedjek?

Az elmúlt több mint két évtized folyamatos és magas munkanélkülisége magával hozta a kényszervállalkozások elszaporodását. Olyanok vállalnak szakipari munkákat, akiknek a szakmunkásképzők alapismereteit kellene inkább elsajátítani, nem pedig önálló megbízásokat elfogadni. A megélhetési kényszer megsokszorozta a minden időben jelenlévő kontárok számát.

Mindeddig azt gondoltam, hogy a rossz munkájuk, hírük ellenére megbízáshoz jutó és azt gagyri módon elvégző, olcsóbbnak tűnő „mesterek” leginkább az egykori keleti blokk országaira jellemzőek, ott, ahol a megélhetésért rendre trükközni, ügyeskedni, umbuldázni, az adóval csalni kell. Nos, az egyik tematikus csatornán futó Cowboy Builders című angol sorozatból megtudtam, a kontárság bizony nagyon is globális jelenség. A filmben ugyanis a súlyos előlegeket felvevő, a katasztrofálisan rosszul végzett munkájukat befejezetlenül hagyó vállalkozók után ered a stáb. Az egyes eseteket látva biztos, hogy hosszú életű lesz a sorozat.

A kontárság még veszélyesebb, ha mindezt csalással is vegyítik a „szakemberek”. Tessék-lássék munkát végeznek, sorban kérik és veszik fel a különféle anyagvásárlásokra az előlegeket ügyfelüktől, majd hirtelen becsődölnek, szennyes nyomukat maguk mögött hagyva lelépnek. S mint az elmúlt évtizedekben láttuk, mindezt nem csak magánszemélyekkel teszik, de milliárdos beruházásokkal, önkormányzatokkal, cégekkel, állammal szemben egyaránt.

Fogalmam sincs, hogy – jogszerűen – lehet-e tenni valamit is a kontárokkal szemben, vagy sem, de azt látom az angol sorozatban, hogy az évszázadok óta stabil jogrendszerrel rendelkező britek ugyanúgy tehetetlenek az ügyeskedőkkel szemben, mint mi, ahol naponta változnak a jogszabályok.

Ismerősöm most azon töri a fejét, hogy mit tegyen. Ha pereskedik, további összegeket veszít, ráadásul a vállalkozójának csak egy kis törzstőkéjű cége van, és bizonyára másoknak is akad bajuk vele, tehát aligha juthat pénzéhez. Vagy keressen néhány kemény legényt és intézze el vitás ügyét az ököljog alapján?

A kiszolgáltatottság, becsapottság érzése, a megalázottság sokszor szül rossz gondolatokat, ad helytelen tanácsot. A kontároktól (is) a jognak kellene megvédenie bennünket, de ennek sajnálatos módon nem sok jele látszik.

2012. január 30.

Játszmák

– Amerika már beindította a bankópréseket, vagyis keményen nyomja az új dollárokat és bár nem vallják be, ezt teszik az Európai Unióban is – hallottam egy közgazdász szakértő okfejtését az egyik rádióadó korareggeli adásában. Ilyenkor az ember alig ébredező aggyal még azon elmélkedik, hogy jól tette-e egyáltalán, hogy felkelt, és ha igen, legalább valami finom reggelit találjon magának, ehelyett meg jönnek az inflációgerjesztő technikákkal.

Azt is mondta a szakember, hogy a forint látványos erősödésében az IMF megállapodás előrevetítése játszik közre, pedig ez csak olyan, mint a lázcsillapító. Lenyomja normálisra a 40 fokos lázat, miközben a betegséget nem gyógyítja meg. Pedig a magyar gazdaság nagyon beteg, csak most az IMF támogatás lebegtetésével kap egy adag lázcsillapítót és mindenki megnyugszik, hogy a nagybeteg a gyógyulás útjára lépett. Na, ennyit a jó étvágyról!

Már készül a reggeli kávé, pirítós, amikor a közgazdász azt találja fejtegetni, hogy ez a betegség nem más, mint bizalmi válság és, hogy addig nem lesz itt bizalom, ameddig az a jelenlegi kapkodó, fejetlen gazdaságpolitika dívik, amit – idézet tőle – a „szabadságharcos” kormányunk folytat mindannyiunk üdvére. Nagyon sok külföldi tőkére, befektetésre lenne szükségünk, de a külföldi és hazai befektető nemhogy azt nem tudhatja előre, hogy milyen gazdasági szabályozókkal számolhat a következő évben, a visszamenőleges törvénykezés miatt már azt sem ismerheti, mi vonatkozik majd rá egy évvel ezelőttre. Nem csak a mondat, a visszamenőleges jogalkotás is nehezen értelmezhető.

Miközben nálam egy kis sajt is kerül a pirítósra, a szakértő a rádióban visszakanyarodik a hanyatló USA-hoz és az ugyancsak végét járó kapitalista unióhoz. Azt mondja, hogy a nagy államoknak dönteniük kellett, beindítsák-e a bankóprést, vagyis mind több forgatható pénzt dobjanak a piacra és gerjesszék ezzel az inflációt, vagy vállalják a magas munkanélküliséget. Nem vállalják, tehát inflálnak. Erre rögtön eszembe jutott a mindmáig csomagjáról híres egykori pénzügyminiszterünk jeles mondása, amivel azóta is előszeretettel élnek a jól gazdálkodó vezetők: nincs az a jövedelem, amit ne tudnék elinflálni.

A reggeli végére már megbántam, hogy nem valamelyik blőd amerikai komédiasorozatot néztem a kenyér mellé, hanem megint (gazdaság)politikával kergettem fel a vérnyomásomat. Újfent csak azt tudtam meg, hogy mi, átlagemberek pompás játékszerek vagyunk a kis- és nagy hatalmi játszmákban. Mondhatnám, egy nagy „Ki nevet a végén?” társasjáték az egész.

De a nevetők biztosan nem mi leszünk.

2012. február 6.

Tiszta Amerika

Nővér ismerősöm mesélte, hogy felbolydult méhkaéhoz hasonlított a kórházuk a február elejei fizetésnapon. Az orvosok, nővérek, kórházi dolgozók aznap szembesültek a ténnyel, hogy csökkent a bérük az előző havihoz képest, köszönhetően a 16 %-os, egykulcsos adónak. Ők és sokszázezer társuk aznap mindennek, csak éppen nagyságos úrnak nem nevezték hazánk egyszemélyi vezetőjét és jobbkezeként emlegetett gazdasági miniszterét.

Miután a törvény meghozatala után – miért is nem előtte? – kiderült, hogy a többség rosszul jár, a kormányzat a cégekre terhelte az elmaradó jövedelem kiegészítését, azzal, hogy „senki sem járhat rosszabbul”. A felmérések szerint a dolgozók egyharmada mindenképpen kimarad a valamikori kompenzációból, míg sokhelyütt egyszerűen elbocsátják dolgozóik egy részét a vállalkozások, mert nem tudják kigazdálkodni az újabb sarc összegét.

Természetesen, mint minden adódöntésnek, ennek is vannak nyertesei. Például a parlamenti képviselők jövedelme – barátom szerint tömény demagógia, ha ezt szóba hozom, de vállalom a veszélyt – átlag 70 ezer forinttal nőtt, többel, mint amennyit a magyar polgárok jelentős része havonta munkabéreként hazavisz.

Tisztában vagyok azzal, hogy hazánk mérhetetlenül eladósodott – nem jobban, mint sok más európai uniós tagállam – és azzal is, hogy a kölcsönt vissza kell fizetni. Tudom, hogy nálunk nagyon kevesen fizettek adót, túl sok volt eddig az adómentesség, adókedvezmény és ez ellen valóban tenni kellett valamit. Nem vagyok pénzügyi szakember, sem közzgazdász, így nemigen tudnék tanácsot adni, hogy hogyan kell egy államot vezetni, irányítani és gazdaságával gazdálkodni, de azt sokmillió polgártársammal egyetemben elvárom, aki erre vállalkozik, tegye a dolgát és ne csak a maga, barátai, támogatói köre számára, hanem a kispénzű, megélni alig tudó kisemberek boldogulása érdekében is.

A minap külföldön élő ismerősöm e-mailben küldte el nekem egy amerikai szerző könyvét, amely arról szól, hogy kik irányítják a világot, és kik vezetik Amerikát. Nos, a könyv nem az én ízlésem szerint való, hiszen összeesküvés-elméletek sokasága és azok valamilyen igazolása, magyarázata alkotja a szöveget, de egy rész megfogott:

„Ha pusztán a nagy számok törvényével lenne dolgunk, akkor az országunk jólétét érintő események feléne üdvösnek kellene lennie Amerika számára. Ha egyszerűen politikusaink alkalmatlanságáról volna szó, akkor vezetőink legalább elvétve a mi javunkra is követnének el hibákat...”

Ugye milyen kicsi a világ?

2012. február 13.

Boldogtalanság kora

A világ boldogabb lett 2007 óta, a magyarok boldogtalánabbak. Legalábbis ez derült ki az Ipsos napokban publikált boldogságfelméréséből.

A válság és a belső konfliktusok ellenére a boldogságindex, vagyis az a szám, ami azt mutatja, hogy a felnőtt lakosság hány százaléka nagyon boldog, átlagosan kettővel növekedve 22 százalékra emelkedett. A magyar mutató ugyanakkor tízről, hat százalékra esett és lettünk ezzel a legboldogtalánabb nép.

Aki manapság itthon bármiféle, egy embernél nagyobb társaságba keveredik, maga is tapasztalhatja – ahogy többnyire önmagán is – a végtelen elégedetlenséget, kilátástalanságot, elkeseredettséget, ami jellemző a nagy többségre. Valóban nagyon sok hazánkfiának van oka elkeseredettségre, de olyanok is boldogtalánok, akiknek biztos az állásuk, nem nyomasztja őket a soha ki nem fizethető kölcsönök terhe, rendezett az életük, van mit a tejbe aprítaniuk. És mégis keserűek, lemondóak, boldogtalánok.

Sokan nyilatkoztak úgy, hogy boldogok, vagy nagyon boldogok, legalábbis annak a 24 országnak a többségében, ahol az Ipsos kutatóintézet elvégezte a felmérést. Elgondolkodtató ugyanakkor a magyar boldogságindex romlása és aligha tévedünk, ha az elmúlt huszonegy évünk történéseit okoljuk boldogtalanságunkért.

Gondoljunk csak arra, hogy a hazai politikai elit, a mindenkori vezető hatalom és ellenzéke mi mindent követett el az alig több mint két évtized alatt annak érdekében, hogy a maga rövidtávú és kicsinyes érdekében a végsőkéig megossza a társadalmat, nem törődve a lakosság tényleges vagy mentális egészségével, megélhetésével, boldogulásával. Tetézték mindezt sorozatosan rossz gazdasági döntésekkel.

A felmérés azt mutatja, hogy a Magyarországnál sokkal súlyosabb helyzetben lévő országokban, ahol valóban pokoli a szegénység, boldogabbak az emberek. De vajon mitől boldogabb a legboldogabb ország, Indonézia, a második Mexikó, a harmadik India, vagy a részben európai, de egyáltalán nem gazdag negyedik Törökország lakossága a magyaroknál?

Hiszem és vallom, hogy a politikusok a hibásak. Ha az egymással szembeállítás, a más elveket vallók lenézése és lenézetése, háttérbe szorítása, munkahelyükről kirúgása, a mesterséges létbizonytalanság előidézése megszűnne, boldogabbak lennénk.

Talán csak a politikusoknak lenne hiányérzetük, de, gondolom, ennyi áldozatot bátran vállalhatunk a boldogságért.

2012. február 20.

Vigye KÁNYA!

Legalább százezer autós veszítheti el bonus-malus besorolását – olvashattuk az elmúlt napokban, a hírekben. A veszély oka, hogy a kötelező biztosításával biztosítót váltott autósok igazolnia kell az előző időszak kártörténetét, vagyis hogy volt-e általa előidézett balesete.

Persze nem az autósok tömegének kellene ennek utánajárnia, hiszen létezik a Kártörténeti Nyilvántartás – KÁNYA – amibe elég beírnia az új szolgáltatónak az adatokat és mindent megtudhat újdonsült szerződő partneréről. Már ha jól működik a rendszer.

De nem működik jól. Amikor erről olvastam, sajnálkoztam is autóstársaimon, aztán persze én is megkaptam leveletem „K” biztosítótól, amiben udvariasan felszólítanak, ugyan már járjak el „A” biztosítónál és kérjem el kártörténeti igazolásomat, amit aztán juttassak el hozzájuk, különben csúnyán visszaminősítenek.

Némi zúgolódság után felvettem a kapcsolatot e-mailben az „A” társasággal – a telefon géphangja biztatott erre, élő emberrel nem sikerült beszélnem – akik aztán hasonló kimért udvariassággal, írásban, visszaküldtek a küldőhöz, hogy mondjam meg, megszűnt a papír-alapú igazolások korszaka, és használják a KÁNYA-t.

Ez aztán kicsapta nálam tisztességesen a biztosítékot – biztosításról lévén szó ugyebár – és mindkét fél felé nagyon udvariasan megírtam, hogy a továbbiakban intézzék egymás között azt, amihez semmi közöm, vagy vállalják a jogi következményeket. Nem hinném, hogy nagyon megijedtek, pedig ha százezer autós összeáll, és úgy követeli a tisztességes ügyintézését, az már komoly erőt képvisel.

A nagyvárosnyi embert érintő okokról csak elképzeléseim vannak. Például lehet, hogy a biztosítók közötti gazdasági harc löszerei lettünk, esetleg valamilyen más, a magunkfajta egyszerű és kiszolgáltatott emberek előtt nagyon is magas érdekek mentén zajló háború áldozatai vagyunk. Nem tudom, de valami büzlik az ügy körül, hiszen az eddig jól működő rendszerbe került valahonnan nem kevés homokszem. Most várok, reményeim szerint a megoldásra, de félek, helyette a büntetés érkezik majd meg.

Vigye KÁNYA az egészet, kérem, itt packáznak velünk!

2012. február 27.

Állócsillagok

Az idei év zenei csemegéje mindenképpen az ötven éves fennállását ünneplő Omega együttes búcsúkoncertje és országos turnéja.

Megdöbbenő az ötvenéves jubileum abban a világban, ahol percmemberek válnak egyik pillanatról a másikra sztárrá, majd szinte ugyanazzal a lendülettel süllyednek el örök időkre a felejtés homályába.

Szerencsére nem áll egymagában az Omega a különleges teljesítménnyel, hiszen a teljesség igénye nélkül sorolhatjuk az olyan, még ma is színpadon látható igazi hazai sztárokat, vagy ütősebben: állócsillagokat, mint Benkó Sándor és együttese a Benkó Dixiland Band, Bródy János, Demjén Ferenc, Koncz Zsuzsa, Kovács Kati, Presser Gábor, Zorán, hogy csak az úgynevezett könnyűzene világát említsük.

Elgondolkodtató, hogy az igazi teljesítmény, a valóságos érték mennyire időt álló. A Petróleum lámpa, a Gyöngyhajú lány, vagy Léna még ma is sláger, olyan dal mindegyik, amelyeket egész generációk dúdoltak.

Manapság az értéket a különféle valóság show-k, zenei tehetségkutatók talmi világa, a hirtelen támadt és ugyanolyan sebességgel kihunyó csillogás, a bulvárlapok akár életeket is rontó szenzációhajszása jelenti. Pedig nincs ez így jól!

Az Omega együttes – és természetesen a többi igazi sztár is – példát mutat szakmai alázatból, kitartásból, a választott hivatás iránti elkötelezettségből és nem utolsósorban mérhetetlen tehetségből, annak példamutató, a közösség számára is előrevivő használatából.

A zenekar tagjai mindannyian messze járnak már a tinédzser kortól, amiben kezdték a zenélését és egyre távolabb a nyugdíjas kort jelentő hatvankettedik életévüktől. Meglehet, magas már a vérnyomásuk, szemüveg kell az olvasáshoz, gyógyszerek sorát kell beszedniük, reggelente biztosan nekik is fáj a derekuk, lábuk, nehezen szedik össze magukat, hogy neki-kezdjenek a napnak, ahogy többnyire mindenki, aki eléri ezt a kort. És mégis mások ők, mert ha kimennek a színpadra, bemutatják a nagy varázslatot.

Nem öreg embereket látunk a rivaldafényben, hanem örökifjakat, akik bennünket, hasonkorúakat is megfiatalítanak két órára, és elvarázsolják a fél évszázaddal későbbi fiatalokat is.

Isten éltesse a sztárokat! Az igaziakat.

2012. március 5.

Határeset

Még most is izgalom fog el, valahányszor átlépek a magyar határt. Gondolom, a velem egykorúak, a trabantszétszedős határátlépéseken szocializálódott kortársaim számára ugyanúgy ünnep az akadálytalan áthaladás, mint nekem.

Az elmúlt pár évben, amióta uniós és shengeni polgárok vagyunk, számtalanszor mehettem külföldre egy szál árva személyi igazolvánnyal a zsebemben, folyamatos haladással. A minap is pár órán belül léptem át a magyar-osztrák, osztrák-német, német-osztrák határt úgy, hogy csak a sebességkorlátozás és egy nem túl hivalkodó, európai uniós tábla közepébe írt név figyelmeztetett, másik országba érkeztem. Boldogítóan szabad érzés.

Mostanában évadja van az euroszkeptícizmusnak, az uniótagadásnak, a szövetségből kilépés fontolgatásának, hangoztatásának. Kétségtelen, szép számmal lenne hozadéka egy ilyen megfontolt lépésnek. Például az időközben állampolgárságot kapott magyarok a határon túlról újra útlevelemmel léphetnének be az anyaországba, és még jó, ha nem kellene nekik ehhez vízum is, hiszen Szlovákiából, Romániából, Szlovéniából, Ausztriából, nemsokára Horvátországból, és meglehet, belátható időn belül Szerbiából is egy szövetségen kívüli államba utaznának. Azután, az sem lenne utolsó, hogy miután jövőre Horvátország is tagja lesz az Európai Uniónak, minden utazó kihagyná a kalandos, izgalmas Magyarországot és utazna más irányba, útlevelem nélkül. Végre szépen magunkra maradnánk, van itt is érdekes ember, jelentős számmal.

Örömteli lenne, hogy vissza lehetne állítani a vámot, határsorompót, állást kapna a sok gyanakvószemű határőr, akik minden megbízhatatlan szállítmányt, csomagot ellenőriznének. Jól is teszük majd, ha így lesz, hiszen ki kell szűrni a kábítószer, lőszert, illegálisan becsempészet finomságokat, izgató, vagy éppen rendszerellenes irodalmat. Az embercsempészekkel viszont nem lenne többé baj, mert melyik hülye is hozna mihozzánk menekülteket?

Sok szép eredménnyel járna, ha hallgatva okos felebarátainkra, kilépnénk az unióból. Például nem jönnének be a gagyi külföldi áruk, lenne viszont megint egy jó kis hiánygazdálkodás, pult alól, jatt ellenében beszerezhető termékekkel, hazai csúcstechnológias ipari, informatikai kütyükkel, a hiányzó, vagy csak keményvalutáért – amiből ugye aligha lesz túl sok – beszerezhető méregdrága alapanyagokat helyettesítő magyarázatokból. Tobzódik az ember fantáziája, miközben csak úgy átsuhan a határon és nem kell körmöt rágva idegeskednie, vajon éppen miért is zaklatják aznap a határőrök.

Ma még. De ha ügyesek vagyunk, holnap már megint hallgathatjuk: kérem az útlevelet! Vitathatatlanul kitűnő lesz.

2012. március 12.

Oligarchák

Bevallom, mérhetetlenül csalódott vagyok, mert már megint kimaradtam. Nem értem, hogyan is van az, hogy mindig csak mások jutnak zsíros állami pénzekhez, én, a kisember meg jó, ha a havi illetményemet látom.

Azt repítette világgá a Paul Julius Reuter által 1851-ben alapított angol Reuters, a világszerte egyik legelismertebb hírügynökség, hogy hazánk egyszemélyi vezetőjéhez hű – hát kihez legyenek hűek, ha nem hozzá? – üzletemberek tartják ellenőrzésük alatt a közpénzek és az uniós források elosztásáért felelős intézményeket. Gondolom, jól járhat ott még a tornasorban sokadik húséges is.

Sokan persze azonnal oligarchákról beszélnek, ha tudják egyáltalán, hogy mit szólnak. Az oligarcha kifejezés ugyanis az érelemző szótár szerint hatalmaskodó főurat, kevesedmagával a nép fölött uralkodó kiskirályt jelent. Ebből is látszik, hogy az okoskodók nem tudják, miről beszélnek, mert hát hol vannak nálunk ilyen emberek?

Most, hogy ilyen jól megvédtem magam a lehetséges perektől, gyorsan kijelentem, szívesen lennék oligarcha, de eddigi életemben erre esélyem sem volt. Nem tudom, hogy van ez, de mindig mások lesznek oligarchák, én meg sokmillió honfitársammal egyetemben csak lesek.

Szóval, mérhetetlenül csalódott vagyok, mert az elmúlt huszonkét évben, hogy a korábbiakról ne is beszéljek, sohasem sikerült a húsos fazék mellé kerülnöm. Pedig volt itt szép számmal kormány-, kurzus- és irányváltás, pincelyukból előkerült, majd oda visszabújt percmemberke hatalmasokkal, holdudvarokkal, ilyen-olyan közeli cégekkel, hogy ne is soroljam tovább. A nagy számok törvénye alapján valahogy csak el kellett volna jutniuk a főnököknek a mindenkori oligarcha-kiválasztásban a magamfajta kisemberhez is.

De nem, csak nem akar összejönni! Sok hírt olvasó ember vagyok, és mégis naponta ismerkedek meg újabb főurak, oligarchák, földesurak, vagy csak egyszerűen kőgazdag ügyesek és ügyeskedők nevével. Azt is mondják a sokat tudók, hogy az oligarchikus rendszer a korrupció melegágya. Rendben, de mikor akar végre a hatalom engem – meg a már említett sokmillió polgártársamat – megkenni egy cseppnyi kenőpénzzel? Persze ezt is szigorúan csak a nagy közösből az adófizetők által összedobott kasszából, ott ugyanis bőséggel van lé erre a célra. Gyanítom, megint csak kimaradok a buliból.

Pedig – üzenem, innen letről – ha már oligarcha nem lehetek, nagyon várom, hogy valamelyik oligarcha legalább megvesztegessen.

2012. március 19.

Pénz, ami nincs

– Tudod fiam, hogy nincs pénzünk – simogatta meg arcomat sajnálkozva édesanyám, amikor igyekeztem behajtani a jó bizonyítványra kitűzött célprémiumot, a biciklit. A komfortnélküli, nyolcadik kerületi, szoba-konyhás lakásban élve sejtettem én, hogy nem vagyunk gazdagok, bár valójában nyolcéves eszemmel mit sem értettem az egészből. Nekünk miért nincs pénzünk, amikor a kis Kovács szó nélkül kaphatta meg a legszebb bringát?

– Min csodálkozol? – csóválta fejét rosszállóan hithű kormánypárti barátom, amikor szokásos gazdasági, politikai vitánk kellős közepette az egészségügyről esett szó. – Tudod, hogy nincs pénz.

Cseppet sem csodálkozom. Mint említettem, már gyerekkoromban is pénzszerűségben nevelkedtem, aztán ahogy teltek a három meg öt évek – a tervek – úgy tanultam meg, hogy hazánkban a pénz mindenkor a legkevesebb.

A minap az egyik sorozatcsatorna amerikai filmjét nézve megtudtam, ott sem jobb a helyzet. Egy közepes nagyváros városfejlesztési osztályának napi ügyei jelentik a sorozat témáját, ami elvileg vígjáték lenne – mármint az alkotók szándéka szerint – de inkább szomorújáték az, ami a gazdagnak tűnő város önkormányzatában történik. A leggyakrabban elhangzó mondat: nincs pénz.

Vigasztalhatnám magam, ha a világ leggazdagabb államának egyik – filmbeli – városában is ez hangzik el, akkor nem a tehetségtelen magyar politikusok, a zsebre dolgozó potentátok, kiskirályok, háttérből irányító és az állami pénzeket lefölöző láthatatlanok miatt nincs nálunk pénz. Talán igazságtalan vagyok, lehet, hogy az emberek tömegének tisztességes életére a világnak egész egyszerűen nincs pénze.

Persze tudom, hogy ez nem igaz. Bőségesen van pénz nálunk is felesleges kiadásokra, úgymint értelmetlen hivatalokra, bürokráciára, pénznyelő és -mosó háttérintézményekre, csókosok, megbízhatók, barátok és családtagok indokolatlan, de zsíros állásaira, szükségtelen presztízsbetűzésokra, önfényező propagandára, megfelelő szintű jutalmazásokra.

Mostanában tehát újra gyereknek érezhetem magam, bár sokkal szerethetőbb volt, amikor édesanyám mondtam, hogy nincs pénz. Neki elhittem, tudtam, hogy amit nem ad meg nekem, nem magára költi.

Amikor vezetőink sulykolják belénk, hogy nincs pénz, már kételkedem. Saját gyerekeik biztosan nem ezt hallják otthon.

2012. március 26.

Urambátyám diplomák

Vajon ma hány diplomás vagy doktori címet szerzett honfitársunk érzi kényelmetlenül magát a bőrében az Emberek Emberének doktorfosztása nyomán? Hiszem, hogy nagyon sokan, de legalábbis rengeteg embernek lenne oka arra, hogy végiggondolja, ő hogyan jutott diplomához, vagy éppen doktori címhez, a most oly erkölcsösnek tűnő bírálók közül is.

Hatan vagy heten ültünk a Testnevelési Főiskola folyosóján a nyolcvanas évek első felében, ki körmöt rágva, ki hasi görcsökkel, megint mások flegmán, vagy letargiába süllyedve, várva a félelmetes élettan szigorlatra. Tanárunk – ma is szeretettel emlékszem előadásaira – nagy tudású, de végtelenül kemény vizsgáztató hírében állt.

Az öreg épület folyosója hirtelen megtelt nevetéssel, négy hatalmas, a tévé sportműsoraiból, újságok képeiről közismert vízilabdázó tűnt fel és lépett a vizsgahelyiség ajtajához. Mint kiderült, évfolyamtársaink voltak, bár előadáson még egyszer sem találkoztunk velük. Udvariasan bekopogtak, a morózus tanár kinézett, arcát elöntötte a mosoly, egyenként kezét fogott valamennyi sportolóval és beinvitálta őket szobájába. S, hogy el ne felejtsem, tanárunk – vélhetően merő véletlen egybeesés – a vízilabda-válogatott orvosa volt.

Mi kint halálra váltan ücsörögtünk, volt, aki újra és újra átolvasta a nehezebb tételeket, miközben bentről erős hangú oktatónk vidám meséje és a készséges diákok hahotája hallatszott ki, majd pár perc múlva a négy sportoló kezükben az indexszel, benne a nyilvánvalóan eredményes vizsga jegyével, ránk pillantást sem vetve, jókedvűen távozott.

Nem ment ez másképpen a jogi karokon, vagy a bölcsészeknél sem. Akkoriban elég volt jó sportolónak, párttitkárnak, tanácselnöknek, gyárigazgatónak, állami potentátnak, valamilyen fontos vagy kiváló kapcsolatokkal rendelkező embernek vagy gyerekének lenni, és máris akadálymentesített út vezetett a diplomához.

Vajon miért lett volna más, miért tett volna másként elnökünk, aki a létező szocializmus gyermekeként, kedveltjeként, kivételezettjeként szocializálódott és sikeres sportolói, sportvezetői pályafutása nyomán olyan sok baráttra, kapcsolatra, csókosra, elkötelezettre, dörgölődzőre tett szert, mint hazánkban kevesen? Neki nyilván elég volt a munkatársaival összehoztatott „szakmunka” ahhoz, hogy doktorrá avathassák. Nem tehetett volna, hogyha mindehhez nem kap biztatást, segítséget, még ha a balhét most egyedül is viszi el. Higgyék el, rengeteg hasonló diplomás és doktor él közöttünk, csak szerencsésükre nem lettek politikusok, megkérdőjelezhető módon, támogatottsággal és céllal államelnökök.

Nem védem az erkölcsileg súlyosan bukott köztársasági elnökünket, bár némi sajnálatot érzek iránta. De tény: a lopás az lopás. Még az sem menti tettét, ha tudjuk: az elmúlt évszázadban rajta kívül még nagyon sok ezren csinálták így.

2012. április 3.

Tiltakozom!

„...az uralkodó felfogás szerint a hit, a vallás és a teremtés rendjét a vallástalanság és a tudományos világfelfogás, az istentelen kozmosz felé terelik, ...mi viszont ezzel ellentétes irányban haladunk: nekünk az európai civilizációról és kultúráról más értelmezésünk, felfogásunk van”.

Mindezt hazánk egyszemélyi vezetője jelentette ki egy vallási lapnak adott húsvéti interjújában. Vannak mondatai az interjúban e vezetőnek, amivel egyet lehet érteni, de elfogadhatatlan, hogy nem a maga, hanem egy ezerszínű ország valamennyi polgára nevében tett kinyilatkoztatásokat.

Hívő ember vagyok, hiszek az emberi elme kiválóságában, a tudomány szakadatlan fejlődésében, az evolúcióban, miközben tiszteletben tartom mindenki szabad hitét istene létében, vagy bármiféle vallásban. Éppen ezért tiltakozom hazánk egyszemélyi vezetőjének a nevében, családom, barátaim nagy részének, a hozzám hasonlóan gondolkodó munkatársaim, ismerőseim, az országunkban élő nem istenhívó, vagy nem keresztény, a tudományban, logikában, a természetfeletti segítség nélküli emberi létezésben hívő sokak nevében. Hite – a maga által bevallott egykori vallástalanságától, mély vallásosságáig – magánügye, amit messze-menően tiszteletben tartok és ugyanezt várom el gondolkodásom ügyében tőle is.

Tiltakozom az egyesült Európa szükségességének nevében történő kétségbevonása, a harcias, bezárkózó gondolkodás és minden ellen, amit a választópolgárok egyharmadának szavazataival megszerzett parlamenti kétharmados többsége mögé bújva, a nemzet polgárainak összessége nevében tesz hazánk egykor egészen másként vélekedő, viselkedő egyszemélyi vezetője.

Magyar vagyok, anyanyelvem magyar, újságíróként magyar nyelven írok, ahogy szüleim, úgy én is itt születtem. Itt élek és imádom hazámat, természeti-történelmi értékeit. Ahányszor edzői sikereim alkalmával – részben nekem is – felvonták a magyar lobogót, eljátszották Himnuszunkat, annyiszor hatotta át felemelő érzés a lelkemet. Itt fizetem hatalmas adóimat, viselem el a jóval több, mint félévszázad valamennyi politikai kurzusának idiotizmusát, és itt neveltem hazaszeretetre, a valós értékek tiszteletére, alkotására sportban, iskolában az új nemzedék számos tagját.

Mindezek feljogosítanak arra, hogy tiltakozzam: egyetlen választott vezető se mondja meg, mibe higgyek, és ne kényszerítsen arra egy sokgondolkodású nemzetet, hogy vallásos legyen, vagy azonos hitet valljon, ha annak polgárai csak részben is mást gondolnak erről.

Vezesse az országot, ha erre vállalkozott, tegye népét gazdaggá, elégedetté, de ha ehhez számára egy felsőbb hatalom segítsége kell, akkor lássa be, ő maga a feladatra alkalmatlan.

Bár hitét ettől még szolgálhatja.

2012. április 10.

Sok beszédnek...

Azt mondja a médiajogász, hogy nem véletlen a televíziós digitális átállás – ez olyan változás a tévénéél, mint amikor a magnókazetta helyett CD-t kezdtünk használni – sokadik időpont-módosítása, mert hát közeleg a 2014-es választás.

Azt mondja a médiajogász, hogy ma még mintegy 650 ezer ember csak a közszolgálatnak becézett tévét, valamint a két földi sugárzásút, mármint a TV2-t és az RTL Klubot tudja fogni. Nos, az első nyilvánvalóan a jelenlegi hatalom kritika nélküli támogatója, így aztán ugyebár jóval több mint félmillió potenciális választó van, akiknek fejét nem zavarják meg csúf ellenzéki hírek, ezzel pedig választást lehet nyerni. A másik kettő bűn- és balesethíradói, sokadrangú amerikai filmjei és gagyi show-műsorai pedig nem sok vizet zavarnak, cseppet sem molesztálják a mostani urak köreit.

Azt mondta a médiajogász, hogy a rádiófrekvenciákat kiíró illetékes hatóság csak a jobboldali rádiókban akar hallani beszédet, máshol ugyanúgy jórészt zenét, mint például az eddig teljes műsoridejében beszélő, viharos sorsú Klubrádióban. A nem jobboldali rádiókban ehhez párosul egy oly hatalmas, évenként kötelezően fizetendő összeg, amit aligha lehet majd kigazdálkodni. De mielőtt bárki is csodálkozna – így a médiajogász – gondolkodjon, mert bizony mindebben van logika.

El is magyarázta a médiajogász, hogy ha megszűnik a Klubrádió és társainak felesleges fecsegése, akkor a szóra oly éhes közönség keres magának más beszélő csatornát. Meg is található a hibátlanul kormánybarát Kossuth adóban, a tisztán kormányzópárt-barát Lánchíd Rádióban, vagy a látványosan terjeszkedő, aligha baloldali Katolikus- és Mária rádiókban. Íme, a tökéletes média-felkészülés a választásra.

Azt mondta a médiajogász, hogy bár ő kritikus volt az előző kurzus médiapolitikájának és cseppet sincs otthon az összeesküvés-elméletekben, de ez folyamat azért már neki is feltűnő. Nekünk, nem médiajogászoknak viszont cseppet sem az.

Pont ezen lennének fennakadva?

2012. április 17.

Megfélemlített ügyvédek

Az emberek általában úgy vannak az ügyvédekkel, mint az orvosokkal, rendőrökkel, vagy éppen az újságírókkal. A mindennapokban nemigen szívlelik őket, de ha bajba jutnak, azonnal segítségüket kérik.

A háttérben sokszor az irigység áll, pedig az ügyvédeknek cseppet sincs könnyű dolguk. Természetesen nem a tévében naponta megjelenő sztárügyvédekről beszélek, hanem azokról, akik a mérhetetlenül hibás oktatáspolitikának köszönhető túlképzés miatt lehettek sok tanulás után ügyeink védői.

Nem dolgom megvédeni az ügyvédeket, de tény, annyian vannak a pályán, hogy a pár kivételezett, felkapott, méregdrága sztárt leszámítva, a többség megélhetési gondokkal küzd. Csak a fővárosban többen vannak e szakma képviselői, mint ahányan egész Ausztriában. Ideje hát csökkenteni a számukat!

Bizonyára az adókikerülésre létrehozott cégek ritkításának szándéka mellett ez is járhatott a jogalkotó fejében akkor, amikor drasztikusan nehezítette a cégalapítás szabályait. Pár éve sikerként élhettek meg a vállalkozók, hogy a korábbi, sokheti várakozás után az egyszerűsített cégalapítással akár egy óra alatt is vállalkozást hozhattak létre és hamar megpróbálkozhattak a megélhetéssel. Ez most megváltozott, bár meghagyták az olcsóbb egyszerűsített eljárást, de olyan feltételekkel, hogy azt a legtöbb ügyvéd nem vállalja. Ezzel viszont a drágább cégalapításra kényszerítik megbízóikat, akiket emiatt könnyen el is veszíthetnek.

Ehhez jön a fenyegetés. Ha a hatóság észreveszi, hogy a létesítő okirat, vagy a kötelezően csatolandó egyéb okmányok valamelyike nem felel meg a jogszabályok rendelkezéseinek, nem elég, hogy elutasítja a cégalapítási kérelmet, de jön a megtorlás is. Tehát ha az ügyfél tévedésből, vagy rosszhiszeműen félrevezette ügyvédjét, mostantól 50 ezer forinttól, akár 900 ezer forintig büntethető lesz. Mármost az ügyvéd.

De nem jobb a helyzet akkor sem, ha minden rendben van és a cégbíróság a teljes körű ellenőrzést követően bejegyzi a céget, majd valamikor valaki rájön, hogy valami nem stimmel és emiatt törvényességi felügyeleti eljárást indítanak a vállalkozással szemben. Nos, akkor sem az esetleg csaló ügyfelet, hanem az ügyvédet büntetik a már fentebb említett cseppet sem csekély összeggel. Kiragadott példák ezek a társasági jog területéről, de számtalan fenyegetéssel találkozhatnak a büntetőjoggal foglalkozó védők is.

Lehet, hogy sajnálkoznunk azért nem kell az ügyvédek sorsán, de elgondolkodni igen. A fennálló hatalom ugyanis sorban félemlíti meg a társadalom mind több részét. Az újságírók, az állásukat féltő közalkalmazottak, munkavállalók után az ügyvédek vannak soron, de holnap már valószínűleg mások jönnek.

2012. április 24.

Szakdoga

Előrebocsátom: nem találok az eredeti szakdolgozatomat, ami talán, a padláson, vagy az itt-ott eldugott dobozok valamelyikében lapul, de meglehet, hogy elveszett. Némiképpen árnyalja a képet és ment engem is a számon kérőktől, hogy a Fejér megyei tanács sportosztálya egyik módszertani tájékoztatójában megjelentette szakanyagomat és az – mérhetetlen szerencsémre – megvan.

Magánügy, mondhatják önök, de miután korábbi igen tisztelt köztársasági elnökünk egyszerűen lopott, szebben mondván plagizált doktori dolgozata miatt bukott meg, most keményen dívik a szakdolgozatok bemutatásának kényszere.

Legújabb hír, hogy az egykori miniszterelnök, aki megelőzve a bankokat, IMF-et, Európai Uniót, a gaz karvalytőkét és a magyar emberek jelentős részét is a kormánypárt legnagyobb ellensége, a kormányzópárthoz hű hírtelevízió szerint ugyancsak lophatta a szakdolgozatát. Különösen gyanús ez azért is, mert nem sehol sem leli az ominózus anyagot.

S ha valaki nem találja a több évtizede megírt szakdolgozatát, az biztosan plagizált, vagyis lopta, tehát simlis. Ráadásul, ha már így bukott meg hazánk egyszemélyi vezetője által pozícióba emelt elnök, természetes, hogy buknia kell legfőbb ellenlábásának is. Komoly erők dolgoznak rajta.

Azt már tudjuk, ahol gyalulnak, ott hullik a forgács. Sok százezren, akik az elmúlt fél-évszázadban diplomát szereztek, retteghetnek, hogy mikor kerülnek sorra. Egyszer csak jön valaki, aki megkérdezi: Na, Pista bácsi, Juliska néni, hogy is volt az, amikor maga 1950-ben megírta a szakdolgozatát? Mutassa csak azt az anyagot!

Aztán persze ha nem találja Pista bácsi, Juliska néni a szakdolgozatát, felmerülhet a kérdés: kire is szokott szavazni, mennyi a nyugdíja, s ha annyi, vajon jogos-e az, hiszen nem tudható, nem lopta-e annak idején azt a fránya szakdogát.

Szóval kedves felebarátaim, irány a padlás, pince, sufni, feltúrni gyorsan a poros, vagy éppen megpenészedett dobozokat, mert hamarosan mindannyian sorra kerülünk.

Akkor aztán kész a baj.

2012. május 2.

Áramlik

– Az információáramlás évről évre javul...

Mindezt egykori főnököm mondta minden évben az április 4-i, november 7-i ünnepi beszédében. Hogy mit jelentett a mondat, azt nagyon sokáig nem tudtam, csak mostanában nyert értelmet a nyolcvanas években kollégáim körében is sok viccelődés tárgyát jelentő, rendre visszatérő kijelentés.

– Maga nem tudta? – kérdezett vissza a műsorvezető hitetlenkedését hallva a népszerű betelefonálós-beszélgetős műsorban a mindössze keresztnevét eláruló férfi. – Ma már minden nagyobb gyárban, hivatalban van olyan ember, akinek csak figyelnie kell és jelentenie, ha valami politikailag nem odaillő történik.

Tele vagyunk gyanakvással, félelmekkel és látványosan hódítanak a különféle nyakatekert összeesküvés-elméletek is. Kétségtelenül nem ok nélkül. Mert miközben az ország legnagyobb házában rendre megakadályozzák a valamitől rettegő képviselők az előző rendszer ügynökügyeinek végső feltárását és annak áhított lezárását, addig számtalan jel utal arra, hogy valakik valakiket és nem is keveseket újra megfigyelnek. Aztán ezek a megszerzett információk persze áramlanak is.

Lehet, hogy mindez igaz, ahogy talán az is, hogy nem, bár jelenleg ha fogadni kellene, ennek adnék kevesebb esélyt. Aki a sorok között is tud olvasni, ahogy egykori vezetőm hivatali idejében ez még mindannyiunk képessége volt, az észlelheti, hogy mind több magánrendőrség alakul, mind nagyobb a félelem a közhivatalokban, ahol még az is körbenéz a folyósón és suttogóra fogja szavait, ha szót vált kollégájával, ismerősével, akinek korábban egyáltalán nem volt üldözési mániája.

Örök optimista vagyok, és ezért remélem, a tapasztalható félelem, csak egyfajta tömeghisztériaként alakult ki és nincs külső, mondjuk hatalmi oka. De a félelem a munkahely, a megélhetés elvesztésétől, a hatalmasoktól sohasem ok nélküli, mint ahogy az sem, ha már az is óvatosságot, fenntartást vált ki belőlünk, a többségből, a nem párttagokból, amikor meghalljuk, valaki a környezetünkben a kormányzópart tagja.

Felnőtt egy generáció, amelynek fiataljai számára az információáramlás folyamatos javulása a mind gyorsabb internetet, egyre értelmesebb okostelefonokat, közösségi oldalakat jelenti. Szörnyű lenne, ha meg kellene ismerniük e fogalom szégyenletes jelentését is.

2012. május 8.

Trükk

Ma a rendelőintézetek, kórházak a vizsgálatra jelentkező betegeknek – akárcsak egy pár perces ultrahang vizsgálatra is – több héttel, hónappal későbbre adnak csak időpontot. De mielőtt bárki is háborogni kezdene azon, hogy a befizetett társadalombiztosítási járulékáért legalább időben kapjon ellátást, gyorsan szólok: ne tegye!

A minap az egyik televízióban Dr. Mihályi Péter közgazdász, az MTA doktora, egyetemi tanár, a hazai egészségügy kiváló ismerője megdöbbenő kijelentést tett: a kormány a társadalombiztosítás helyzetét sikeresen megoldotta.

A szakember szavaiból kiderült, hogy az egyik kormánypárti képviselő, aki az iPadján, „...repülön, vonaton, autóban, bizottsági, elnökségi vagy frakcióülés alatt...” írta az alkotmányt – hazánk egyszemélyi vezetőjének és bölcs tanítójának iránymutatása mellett, teszem hozzá – laza mozdulattal kihagyta a százhusz éve létező társadalombiztosítást, ami ezzel megszűnt.

Az új alaptörvény szerint tehát társadalombiztosítási járulékot nem, csak egészségügyi adót fizetünk, ezért viszont az ellátás nem jár. A szabadidejében alkotmányozó jogalkotó a társadalombiztosítás helyett betette a törvénybe az állami egészségügyi ellátás kifejezést, ami azt jelenti, hogy adót fizetünk és ezért cserébe az állam, mint például a tűzoltóságot vagy hadsereget fenntartja számunkra az egészségügyi rendszert. Így azután a járulék helyett adót fizető polgárnak semmi sem jár, csak kaphat, és ha panasza van, nem mehet az alkotmánybíróságra, mert amit hiányol, az amúgy sem alkotmányos joga.

A meglepett műsorvezető nagyfokú naivsággal visszakérdezett: és ezt elfogadták a képviselők? A közgazdász professzor szerint fogalmuk sem volt mélyen tisztelt honatyáinknak, mit szavaznak meg, azt ugyanis legfeljebb ha tizenöt ember értette.

Különösen veszélyes a változtatás a nyugdíjak és nyugdíjasok szempontjából – állította a szakember –, ugyanis innen kezdve nem járulékot, hanem adót fizet nyugdíjára is a polgár, aki aztán nyugdíj címén azt kapja, amit kegyesen ad a kormány.

Ügyes, csetinhetnék elégedetten, hogy micsoda jó fej vezetőink vannak, tehát akár büszkéek is lehetnénk, ha nem éppen bőrünkről, létünkről, nyugdíjas kori megélhetésünkről lenne szó. Pedig bizony erről szól a történet.

Talán csak az nyújthat némi vigaszt, ha elképzeljük a törvényt megszavazók tekintetét, amikor a népfelség útilapujával a talpukon egyszerű polgárként – kikerülve a kiváltságokból – a sok ésszerű és korrekt döntés meghozatala közben megroppant és fájó gerincük gyógyítása érdekében időpontot kérnek majd lakóhelyük illetékes egészségügyi intézményénél.

Szép pillanatok lesznek, az már biztos.

2012. május 15.

Adóparadicsom

Közkívánatra végre döntött a parlament a telefonadóról. Több millió becsületes állampolgár vágya volt, hogy ily módon is adózhasson az állam üdvére.

Kitűnő, hogy a havi első tíz percet leszámítva minden megkezdett percért és minden hívásért, még a pár másodpercesekért is plusz két forintot kell majd fizetnünk szeretetreméltó honatyáink és anyáink megfontolt döntése alapján. Mondják ugyan, hogy ezt nem a polgárnak, hanem a szolgáltatónak kell majd kipengetnie, de tudjuk, aligha volt olyan adóteher hazánkban, amit ne nekünk, a ranglista legalján kuporgó népnek kellett volna a végén megfizetnünk.

Persze – nyilván mindenki így érzi – mi ezt örömmel tesszük, mert tudjuk, igen kedvelt vezetőink mindig jó határozatokat hoznak és nem az ő hibájuk, hogy kiszámított döntéseikkel rendre földrésznyi réseket ütnek az ország költségvetésén, amit aztán tömködni kell. Ahogy az sem az ő hibájuk, hogy kedvünkért – meg néhány jó barát kedvéért – bele kellett fogniuk egy újabb mobilszolgáltató életre hívásába, ami nagyjából annyiba kerül, amennyit most a működő mobil- és vezetékes cégekről, vagyis a végén rólunk lefosztanak.

Baj lenne, ha tisztelt eleink áldásos, de semmiképpen sem megszorító adótevékenységüket itt befejeznék. Segítségként javaslok még néhány adózatlan területet, a nagy magyar adóparadicsom fehér foltjait, amit meg kell hódítani, pontosabban általuk az áldott nép felesleges pénzét tovább lehet fölözni.

Sok fejtöréssel kidolgoztam egy újszerű tévéadót. Meg kell adóztatni a tévé távirányítójának nyomkodását, vagyis a szörfölést. Minden csatornaváltás legyen – ne aprózzuk már úgy el, mint a telefon percadóját, megalázó az a kettő forint – mondjuk tíz, sőt száz forint.

Aztán lehet lépésadót is bevezetni, minden lépés legyen egy forint. De lehet szóadót ötven fillérért – a hülyének is megéri majd dumálni – légvétel adót kettőért, szeretkezési adót – ötven százalékos nyugdíjas kedvezmény mellett – alkalmanként ezerért kivetni.

Mindig is éreztem, hogy a parlamentben a helyem.

2012. május 22.

Nyakláncletépők

– Mind le kellene löni, de legalább gettóba zárni! – vélekedett nagy hangerővel az egyik férfi, mintegy jelezve nem csak véleményét, de politikai hovatartozását is. Beszélgetőtársa szerint ez nem megoldás, munkát, megélhetést kellene adni nekik és munkára kötelezni őket, mint volt ez egykor a szocializmusban, míg a harmadik férfi szerint ez biztosan nem működne, mert jönnének a jogvédők és azonnal tiltakoznának. Hárman oly megosztottak voltak, mint maga az ország.

Az urak eltérő véleményét az a hír váltotta ki, hogy az ismeretségükbe tartozó budapesti ügyvédnőt hétköznapi, koradélután, egy fővárosi aluljáróban megtámadott egy ápolatlan külsejű, melegítőruhás, fiatal cigányember. Miközben a rabló a középkorú, sokat tanult, megbecsült asszony nem hivalkodó, de arany nyakláncát letépte, a huzakodásban sérüléseket okozva többször megütötte a nőt, pulóverét megtépte, majd áldozatát soha nem múló lelki sebekkel magára hagyva, futva távozott.

Az asszony elment a kerületi rendőrségre, feljelentést tett, de a láthatóan megfáradt, fásult, sokat látott fővárosi rendőr cseppet sem biztatta, hogy valaha is elfogják a bűnözőt, azzal végképp nem, hogy az ékszer megtalálják. Annyit azért elmondott, hogy ezeknek az embereknek ez az egyetlen esélyük az életre, és ha nem lopnak, vagy rabolnak, akkor nem tudnak enni, vagy éppen ételt adni a gyerekeknek.

– Ne értsen félre – mondta az áldozatnak –, nem védem őket, de ha az ember éhez és a sorsa kilátástalan, nem riad vissza semmitől sem. Ezeknek az embereknek már nincs veszítenivalójuk – tette hozzá.

A rasszizmussal mindeddig nemigen vádolható ügyvédnőt – sok cigányember védőügyvédjét – mindez cseppet sem vigasztalta, de az őt ért brutális támadás, a kirablása óta érthetően másként néz a cigányokra. Mindegyikre. A rabló nem csak lelki, testi és anyagi károkat okozott, de a cigányságnak is ártott.

A kormánynak – az elmúlt több mint két évtized valamennyi kormányának – elévülhetetlen bűne, hogy tehetetlenségéből, politikai indíttatásból hagyta végképp leszakadni a közel egymillió cigányembert, akik elenyésző töredékének van csak esélye a kitörésre, a normális életre, míg a többiek kilátástalanul vegetálnak napról-napra. És lopnak, rabolnak, hogy ehesenek.

Nekünk a kirablás előtt álló prédáknak, potenciális, vagy már tapasztalt áldozatoknak tehetetlenségünkben meg csak a mérhetetlen gyűlölet marad.

Az pedig nem viszi előbbre a világot.

2012. május 29.

Médiafélelem

A több mint két évtizede működő kábeltelevíziós cég kérvényezte a médiahatóságnál a helyi csatornára vonatkozó médiaszolgáltatói jogosultságának megszüntetését. A kábelrendszeren mindössze képújságot adó szolgáltatónak ugyanis külön adminisztrátort kellett volna alkalmaznia a hatóság által – természetesen visszamenőleges hatállyal – előírt folyamatos jelentési kötelezettségének teljesítésére. Csak romlott hab a rossz ízű tortán, hogy egy hibásan kitöltött adatlap miatt éppen ezzel egy időben a teljes cég megszűnését, a dolgozók utcára kerülését jelentő sokmillióس büntetéssel fenyegeti a hatóság e vállalkozást.

Egy kisváros amatőr televíziósát, aki nyugdíjasként, hobbiból próbálja saját maga vásárolta eszközeivel, haszon nélkül tájékoztatni települése dolgairól polgártársait, olyan adatszolgáltatásra kötelezi a hatóság – hasonlóan a többi helyi televíziót, rádiót, újságot, internetes honlapot működtetőkhez –, amelyhez sem tudása, sem munkatársa, de még ideje sincs. A büntetés réme pedig ott lebeg a feje felett, akkora összeggel, amekkora a megélhetését veszélyezteti. A médiát sújtó és félelemben tartó intézkedések igen leleményesek.

A sokat vitatott hatályos médiatörvény új és újabb értelmezése, a többszöri visszamenőleges módosítása, a vele járó jogbizonytalanság legfőbb értelme a nem megfelelően szóló – értsd: a hatalom szájízének nem megfelelő tartalmú – televíziók, rádiók, újságok kézben tartása, fenyegetése. Legjobb példa erre a Klubrádió, amelynek elhallgattatása érdekében újfent módosították a médiatörvényt. Természetesen visszamenőleges hatállyal, súlyosan csorbítva egyúttal a bíróságok jogait, tekintélyét is.

Akár mulatságos is lehet a polgár számára, amikor látja a hatalom félelmét a kimondott szótól, érzi e rettegés savanyú, tisztátlan test izzadtságzagát árasztó bűzét. Mert vajon mit árthat például egy olyan rádióadó, amelynek mindössze jó, ha félmillióس a hallgatósága, teljes műsoridejének csak kisebbik részében politizál és az ország településeinek döntő többségében nem hallható, de talán még csak nem is hallottak róla az ott élők?

S vajon miért kell kordában, félelemben tartani a mély pénztelenséggel küzdő, a helyi, kisközösségi ügyekkel foglalkozó médiumokat, ugyan mit tehetnek ezek a hatalommal szemben? Semmit. Akkor mire is jó mindez? Tapinthatóan a mindent és minden gondolatot ellenőrizni vágyás vezérelheti az államhatalom legfőbb urait. Mert – hiszik – ha elfojtják a bíráló, egyet nem értő szót, hatalmuk az idők végezetéig kitart.

A történelemből tudjuk, ideig-óráig, akár évtizedekig lehet csendet parancsolni, de a suttogó, óvatos körülnézés után összehajoló emberek sokkal veszélyesebbek az uralkodókra, mint az éterben szabadon beszélő tévé, vagy rádió, a naponta (ön)cenzúra nélkül megjelenő újság.

Ha nem lennék egyike a törvényekkel fenyegetett sajtómunkásoknak, még meg is sajnálnám a rettegő hatalmasokat. Így csak szánom és megvetem őket.

2012. június 5.

Párhuzamosan

Meglehet, miközben ebben a világban beosztott, kizsákmányolt, megcsalt, kirabolt, vagy megölt vagyok a párhuzamos univerzum másik Földjén vagy Földjein vezetőként tevékenykedem, kizsákmányolok, hűtlenkedem, vagy éppen gyilkolok. Ez is, az is én vagyok, de nem léphetek kapcsolatba párhuzamos világbeli önmagammal.

Szokásos üzemmódomban – bele-belealudva – néztem éppen a tévét, miközben a történelemre, tudományra szakosodott csatornán egyetemi tanárok, kutatók, nagy tudású emberek taglalták a párhuzamos univerzumra vonatkozó elképzeléseiket.

Eleinte persze mindez álomnak tűnt, de ahogy tisztulni kezdett tompa agyam, úgy lett mindinkább valóság a tudósok előadása. Miközben meglehetősen szkeptikus érdeklődéssel hallgattam, néztem a magyarázatokat, illusztrációkat, lassan ébren kezdtem álmodni.

Elgondoltam, hogy valóban van párhuzamos univerzum, másik Földdel, Európával, Magyarországgal, magyarokkal. De vajon milyen lenne ott élni, ha abban a világban másként mennének a dolgok, mint itt, e sártekén?

Lehetne például a párhuzamos világokban egy békés Föld is, ahol az embereket nem a mások elpusztítása, vagyonuknak megszerzése, munkahelyük, megélhetésük elvétele, megszüntetése, szóval nem a másik földi lény teljes megsemmisítésének vágya vezérelné.

Mindezt persze nehezen képzelem el, hiszen elmém csak ezt a földi létet ismeri, fogalmam sincs, hogyan lehetne élni például egy valóban nyugodt világban, ugyanis még egy tényleg békés, jómódú, emberi jogokat messzemenően tisztelő földi országhoz sem volt szerencsém. Vágyom rá, bár ez inkább a fogalmaink szerinti másvilági vagy túlvilági lét, ami egyelőre még cseppet sem vonz.

Így hát tartom magam itt, a párhuzamos világok egyik Földjén, ameddig csak lehet, elviselve az agresszív, másokat irányítani akaró, felettük uralkodni vágyó, vagy őket éppen megsemmisíteni igyekvő derék embertársaim létét ugyane bolygón.

Ez így mégiscsak izgalmasabb, nem?

2012. június 12.

Díjat minden dugóra!

Remek hír, hogy a budapestiek, valamint a vidékről munkába járók tömeges kérésének, sőt követelésének eleget téve aranyos politikusaink végre bevezetik a dugódíjat a fővárosban.

Az is jó, hogy ez a remek kezdeményezés párosul némi emberbaráti kedvezménnyel, miszerint aki a meglehetősen nagy sugárral meghúzandó körön belülré lép, mindössze csak 500 forintot fizet majd. Aki mondjuk kénytelen áthaladni a belvárosban, majd munka után ugyanarra visszamenni kocsijával, e közlekedési kalandot megúszhatja mindössze 1000 jó magyar forintból. Igaz, ekkor még szót sem ejtettünk a közben elhasznált olcsó magyar üzemanyag áráról, és a hasonlóan filléres parkolási díjakról.

Jó, jó, tudom, nem kötelező autóval bejárni a fővárosba, mert mondjuk például lakóhelyemről, a Velence-tó mellől valóban pompásan felújított vasútvonal vezet az ország első városába, ahol aztán már igénybe vehetem a legendásan kiváló, gyors és kényelmes budapesti tömegközlekedést. Ez is egy megoldás persze, mint ahogy az is az lehet, hogy ha mégis autóval megyünk a nagyvárosba, ott a számtalan hatalmas, ingyenes parkoló egyikében letesszük a járgányt, felszállunk valamelyik, akár a négyes vagy ötös metróra és tömegközlekedünk, mint teszik a világ boldogabbik felén a hozzánk hasonlók. Ja, hogy nincsenek parkolók, parkolóházak, négyes és ötös metróvonalak, ráadásul éppen mostanában akar összepusztulni végérvényesen a fővárosi tömegközlekedés? Nos, igen, vannak még átmeneti hiányosságok.

Mindenesetre örömteli lesz az újabb sarc kivetése, lehet vele majd mutogatni újfent a gyarmatosító unióra, meg visszafelé az ellenlábás politikusokra. Nekem viszont előremutatónak is tűnik az ügy, mert kaput nyithat egy új világra. Már maga a dugódíj szó is egyből megindítja az ember agymenést.

Például a cseppet sem megszorító adóemelések sorába eszes vezetőink bevehetnék az összes hazai kád, mosogató dugójának díját, és az orrdugulás után is lehetne beszélni nátha, allergia idején pár jó adóforintot.

Aztán kivethetnék némi díjat a boros, pezsgős palackok dugóira és mindenre, amit csak bedug, vagy bedugaszol az ember. Persze bizonyára a legtöbben akkor fizetnének dugódíjat, ha a sanyargatásban, sarcolásban élharcos politikusaink dugulnának végre el.

Ez aztán tényleg jó befektetés lenne.

2012. június 19.

Ilyen a rendszer

A vidéki polgár újonnan vásárolt autójára casco biztosítást kötött. Tetszett neki a kínálat, amiből végül is a járművet eladó márkakereskedés és az egyik legnagyobb hazai biztosító közös, a márkára kidolgozott biztosítását választotta, hiszen vidéki lakosként, 30. életévét messze meghaladó korával több kedvezmény illette meg. Egészen a szerződéskötésig.

Ekkor ugyanis furcsa dolgot történt. A biztosító számítógépes rendszere szerint nem jogosult polgárunk a vidéki kedvezményre, mert az 1-essel és 2-essel kezdődő irányítószámú települések lakosai fokozott kockázatúak. A vidéki polgár azt még megértette, hogy miért veszélyesebb a kétmilliósvilágvárosban közlekedni, illetve autót tartani, mint vidéken, de hogy a Fejér megyei kistételepülések miatt kockázatosabbak biztosítási szempontból, mint például Székesfehérvár, Debrecen vagy Szeged, már nehezen ment a fejébe.

A vidéki polgár az öt ért sérelmet – és a mintegy tizenkétezer forintos különbözetet – nehezményezve tiltakozott a biztosítónál, ahonnan a válasz készséges gyorsasággal és logikus magyarázattal érkezett. Sajnos – mondta a biztosítási ügynök – a rendszer a kettes számmal kezdődő irányítószámú településeket fővárosinak jelzi.

Polgárunk fogta a telefonkönyvet és megnézte, melyik település lakosai büszkélkedhetnek biztosítási szempontból még fővárosi létükkel. Kiderült, többek között olyan Fejér megyei falvakban, kisvárosokban élőkét sújtja a diszkrimináció, mint Agárd, Baracska, Beloianisz, Besnyő, Dinnyés, Gárdony, Iváncsa, Kápolnásnyék, Nadap, Pázmánd, Pusztaszabolcs, Velence, Vereb, de sorolhatnánk a Pest-, Komárom-Esztergom- és Nógrád megyei kistételepülések lakosait is.

A vidéki – immár erősen felháborodott – polgár erőlködött igazáért és ezzel harcba szállt a többi vidéki ember jogai érdekében is, sikertelenül. Mint jelezték, lehet más biztosítót választani, de náluk így működik a rendszer.

A vidéki polgár végre igazán itthon érezhette magát. Mert manapság a jogegyenlőtlenség, a nagysebességgel változó, meglehetősen önkényesen, kiscsoportos érdekek mentén meghozott törvények, az így kialakuló szándékos, vagy véletlen diszkrimináció szinte mindennapossá vált, tehát az eset cseppet sem kirívó. S ha az állam megteheti, hogy ilyen, a polgárait így vagy úgy megkülönböztető módon működtesse rendszerét, miért ne tehetné meg azt az egyik legnagyobb biztosítási szolgáltató is? Értjük mi, már hogyan ne értenénk.

Mert így működik a rendszer.

2012. június 26.

Sikerjelentés

Fogadalmamat megszegve – nem voltam elég gyors a távirányítóval – meghallgattam hazánk nemzetgazdasági miniszterének az idei költségvetési vitában elmondott beszédét. Eleinte, amikor az illető úr eufórikus állapotban előadta mondandóját, csak a számát tátottam, mert vagy ő, vagy én nem ebben az országban élünk. Második gondolatom a sajnálat volt, talán szegénynek reggel elgurult a gyógyszere és így kell végigcsinálnia a napot, vagy éppen a sűgői vezették félre, amikor azt mondták neki, hogy minden oké, kiváló a gazdaság állapota.

2012 első három hónapjában több mint 20 ezer cég vált fizetéseképtelenné Európában, ebből minden negyedik, vagyis 5700 magyar cég volt, derül ki a Bisnode csoport nemrégiben kiadott vizsgálatának jelentéséből.

A hír szinte a remek, sokak által tündérmesének titulált miniszteri beszéddel egy időben jelent meg. De nemigen kell ahhoz vizsgálat, hogy az utca embere tudja, rettenetes baj van a gazdasággal. Cégek ezrei dőltek be, újabb ezrek vegetálnak, máról holnapra élnek. Munkatársak sorát bocsátják el, ügyeskednek négy-, sőt kétórás státuszokkal és trükköznek minden-
nel, ami csak eszükbe jut, hogy túléljenek.

Nem egyszerű a helyzet, kormányzatunk, azaz egyszemélyi vezetőnk nekiment a világnak, frontot nyitott front után a gazdaság élénkítése helyett, miközben mi, a nép csak megélni szeretnénk háborúskodás nélkül. Hallgatjuk a sikerjelentéseket és szívjuk a fogunkat.

Pedig nem kell közgazdásznak lenni ahhoz, hogy megértsük: naponta változó, barátokra alakított gazdasági törvényekkel, piaci és befektetői bizalmatlansággal, hullámvasutazó nemzeti valutával, banki hitelek nélkül nem lehet tőkét találni, piacképes árut termelni, ipart, mezőgazdaságot csinálni.

Dumálni mégiscsak könnyebb.

2012. július 3.

Színjáték

– Kovács úr – kérdezi az orvos a betegét – maga csúsztotta a tízezer forintot a zsebembe?

– Én aztán nem, doktor úr!

– És miért nem?

Egy újabb jól sikerült törvénnyel szabályozta a magyar parlament a borraivaló és hálapénz ügyét. Mindezt tette a korrupció elleni harc jegyében. Éppen ideje volt, mondhatnánk, ha nem tudnánk, mennyire képmutató is ez a mondvacsinált harc.

A munkavállaló a munkáltató előzetes hozzájárulása nélkül harmadik személytől díjazást a munkaviszonyban végzett tevékenységére tekintettel nem fogadhat el, vagy nem köthet ki, áll a Munka törvénykönyve július elsején életbe lépett rendelkezésében. Az indoklás szerint ez az előírás a borraivaló és a hálapénz elfogadásának tilalmáról szól, ami alól csak a munkáltató adhat felmentést.

Magyarországon a jatt, csúszópénz, kenőpénz, hálapénz (paraszolvencia), borraivaló, kemény blokk a szocializmus hiánygazdálkodásának, dolgozói alulfizettségének egyenes ági következménye volt. Közel hét évtizede része mindennapjainknak, generációk szocializálódtak abban a tudatban, hogy árut, tisztességes szolgáltatást, odafigyelő gyógyítást csak a zsebbe csúsztatott pénzzel kaphatnak meg. Erre rátett még egy lapáttal a szocialista vezetők összekacsintása, miszerint nem kell bért emelni az orvosnak, vendéglátósnak, benzinkutasnak és sok más szolgáltatónak, hiszen jól keresnek a megtürt hálapénzzel.

Most ennek úgy vetettek gátat a honatyák és honanyák, hogy főnöki engedéllyel azonnal legalizálták is azt. A kórházigazgatók egyre-másra nyilatkoztak, nem tehetnek semmit, magasabb fizetést nem adhatnak, hát engedélyezik a paraszolvenciát. Ahogy nyilvánvalóan a vendéglátásban, szolgáltatásban is így történt a borraivalóval, jattal.

A jobb szolgáltatás reményében csúsztatott pénz meglehetősen meghitt tevékenység. Úgy az adó, mint a kapó ellenérdekelt abban, hogy a tény és az összeg napvilágot lásson. Törvénnyel mindezt szabályozni sohasem lehetett, döntésükkel tehát jó nagy pofont adtak a törvényhozók az emberi ürüléknek.

A törvényt joggal nevezhetjük szemforgatónak, színjátéknak, pótcselekvésnek, marhaságnak. Nagy valószínűséggel Ausztriában, Németországban, Svédországban és még sok más országban, ahol az egyes szakmabeliek teljesítményét árukön fizetik meg – néhány szolgáltatást leszámítva – teljességgel érthetetlen lenne a hálapénz adása. Itthon sem kellene törvény a jatt ellen, csak meg kellene fizetni a dolgozókat. Annyival, amennyit a munkájuk ér.

Persze törvényt mégiscsak olcsóbb alkotni.

2012. július 10.

Ügyelet

Kint rekken a hőség, a család éppen teljes létszámmal élvezi a nyári szabadságát, a ház tele, nemkülönben a hűtőszekrény is az előző nap bevásárolt egyheti élelemmel. A gépben sok ezer forintnyi fagyasztást, hűtést igénylő elemőzsia.

Mondhatni normális, mindennapi üzem egy 21. századi középosztálybeli háztartásban. A hatéves, neve és ára alapján márkás hűtőgép ugyanakkor úgy gondolta: elég volt. Szombaton, késődélután beszüntette működését. Van ilyen. Az ember gyorsan előkapja a telefonkönyvet, rálép a netre és megkeresi az ügyeletes szervizt. Egy boldogabb világban.

Nem így a Velencei-tó térségében, ahol vagy negyedszázezer állandó lakos, hozzá nyaranta legkevesebb kétszer ennyi nyaraló, vagyis sok-sok ezer háztartás igényelne hétvégi ügyeletet és adna munkát. Nosza, nézzük gyorsan a neten a szomszédos nagyváros, Székesfehérvár nyújtotta lehetőségeket! Hamar kiderül, ott sem jobb a helyzet. Az elromlott és modern korunkban nélkülözhetetlen gépet leginkább csak hétköznapi hajlandóak megjavítani a szakemberek. Addig pedig marad a bosszúság és gyűlik a kár. (Az igazsághoz tartozik, hogy mintegy harminc kétségbeesett telefon után mégiscsak akadt egy tisztességes szakember, aki némi könyörgést követően kiautózott a tó mellé és röpke húsz perc alatt elhárította a hibát.)

A modern és jól működő gazdaságot elsősorban a kis- és középvállalkozások, a pár emberes gyártó és szolgáltató cégek, mezőgazdasági termelők, családi vállalkozások tartják lendületben. Nehezen érhető – legalábbis az elromlott hűtő tulajdonosának első indulatában –, hogy miért nem éri meg a munkanélküliséggel sújtotta Magyarországon egy ilyen, akár csak hétvégi szolgáltatást nyújtó vállalkozást indítani.

– Nem akarnak a mai fiatalok vállalkozásba fogni – mondta a minap a több évtizede működő gázkészülék-javító cég tulajdonosa, aki úgy döntött, eladja családi vállalkozását, miután a gyerekei nem akarják tovább vinni, ők meg már belefáradtak a mindennapos robotba, a nyaralás, szünet nélküli munkába. Nem akarnak a fiatalok belevágni, mert ott az elődök elrettentő példája, az állandó küzdelem a mind nagyobb közterhekkkel, adókkal, naponta változó jogszabályokkal, adminisztrációval, folyamatos ellenőrzéssel és büntetés rémével, a hatóságok packázásával. Nem, a fiatalok köszönik, ők ebből nem kérnek.

Meg aztán nem is azért tanultak évekig jogot, kommunikációt, művelődésszervezést, meg még megannyi nagyon fontos szakmát, hogy most nekiálljanak a kétkezi munkának. Majd csak találnak valahol egy jól fizető beosztotti, irodai munkát. Pedig íme, egy fehér folt, egy műveletlen terület, ahol tisztas munkával lehetne jómódúvá válni, akár egy életre is biztos megélhetést találni.

A szerelőre váró hűtőszekrényekben addig is csendesen, bár meglepő gyorsasággal romlanak az ételek.

2012. július 17.

Gyűlölködők

Alig másfél euróért bárki felhívhatja Németországban a gyűlölet forródrótját, vagyis azt a telefonszámot, ahol azután az operátorral annyit üvöltözhet, gyűlölködhet, amennyit csak akar. Amennyiben az illető nem egyértelműen pszichiátriai eset, vagyis csak egy átlagos gyűlölködő, azzal elbeszélgetnek – elüvöltözgetnek – és megpróbálják levezetni dühét. Példamutató vállalkozás.

Nyilvánvalóan itthon nemigen lenne létjogosultsága egy ilyesfajta diszkrét szolgáltatásnak, holott bőszéggel van lehetőség gyűlölkedésre, amelyet vezető politikusaink hallgatásukkal, tetteikkel, vagy pompásan megfogalmazott mondataikkal folyamatosan táplálnak. Amíg ugyanis az emberek egymást gyűlölik, nemigen jut energiájuk a kormányt és pártját, mindenekfelett hazánk egyszemélyi vezetőjét gyűlölni. Gondolják ők, de ebben tévednek. Gyűlöletkapacitásunk kimeríthetetlen.

Itt van mindjárt népünk nagy részének gyűlölete a cigánysággal szemben. Nem mondom, roma embertársaink egy része az utcai zaklatásokkal, rablásokkal, az éppen aktuális aljas gyilkossággal, a kisstílű lopásokkal tesz is ennek érdekében. A velük szemben érzett félelem joggal táplálhatja a gyűlöletet, miközben ha józanul mérlegelünk, tudjuk, esélyük sincs másfajta életre, mert mi, a többségi társadalom tagjai reményt sem adunk számukra a kitörésre. Bár az igazsághoz tartozik, hogy többségük sajnos sok erőt nem is áldoz becsületesen elérendő jobb-
léte érdekében.

Aztán haladó hagyományként művelik sokan a zsidók elleni gyűlöletet, miközben a holokauszt és a korabeli magyar honfitársak áldásos közreműködése nyomán megmaradt kis létszámú hazai zsidóság jelentős hányada asszimilálódott, éli az átlag magyarok nem éppen fényes életét. A zsidógyűlölk legtöbbje életében nem találkozott zsidószármazású emberrel, miközben azt sem tudja, hogy akár legjobb barátja, párttársa, vagy éppen ő maga milyen ösökkel rendelkezik.

A két klasszikus mellett össznépien gyűlöljük a bevándorlókat, menekülteket, hajléktalanokat, szomszédjainkat – tisztelet a kivételeknek – a másként gondolkodókat, velünk együtt sorban állókat, az ügyeskedőket, gazdagokat, az utakon szembejövőket, lassan haladókat. Aligha találni ma olyan embert Magyarországon, aki ne gyűlölné valakit vagy valamit.

Oly hatalmas a gyűlöletfertőzöttségünk, olyannyira elhatalmasodott rajtunk e kor, hogy ezen egy forróvonal már aligha segíthet.

2012. július 24.

Mindenre megtanít

A londoni olimpia előtt születtem alig több mint egy hónappal és mielőtt bárki is szellemi képességeimet vonná kétségbe, vagy éppen másfél hónapos csodagyereknek tartana, gyorsan hozzáteszem: mindez a tizennegyedik újkori nyári olimpia idején volt, most meg Londonból már a harmincadik sportünnep eseményeit figyeljük.

Első olimpiai emlékem Parti János kenus római győzelme. Gyermekfejjel izgultam a meglehetősen életlen képet adó fekete-fehér tévé előtt és felnőtt családtagjaimmal együtt ujjongtam a számomra alig felfogható siker nyomán.

Az olimpia életünk egyik legszebb és legfontosabb eseménye. Lehet vitatkozni ezzel a véleménnyel, de érvem mellett szól, hogy az olimpiát a sport ellen sokszorosán beoltott emberek tömege is figyeli. Ez a négyévenkénti esemény ugyanis több mint sport. Annak ellenére, hogy a most zajló játékokat huszonöt ezer fegyveres őrzi és a terroristák első számú célpontja, mégis maga a béke, az emberiség egyik legnagyobb nem technikai vívmánya, találmánya. A lényegét Ernest Hemingway világhírű író mondta ki: „a sport megtanít becsületesen győzni vagy emelt fővel veszíteni. A sport tehát mindenre megtanít.”

Bár sokáig sportoltam és hosszabb ideig voltam edző is, olimpiára nem juthattam ki. Egykori tanítványaim közül viszont többen is részesei lehettek a négyévenkénti csodának, vagy éppen tragédiának. Egyikük a vállamon zokogott, amikor a politikusok elhatározták, hogy a moszkvai olimpia amerikai és nyugati bojkottjára adott válaszként mi meg a Los Angeles-it hagyjuk ki. Bunkó politikusok tanítványom – és majd' kétszáz magyar sportoló – négyévnyi kökemény, fizikai fájdalommal, mérhetetlen lemondásokkal járó munkáját, életcélját tették tönkre, fosztottak meg mindannyiunkat az olimpiai sikerek örömétől.

Ez is igazolja, hogy ahova politikus beteszi a lábát, ott kő kövön nem marad. Ennek ellenére az olimpiai mozgalom, még ha mindinkább dollármilliárdos üzletté, látványossággá, a szórakoztató ipar részévé is vált és a jó szándékú amatőrök helyett többnyire profi „gladiátorok” küzdenek az aranyakért, helyezésekért, mindmáig a sport, a béke, a szabadság megtestesítője.

Élvezzük hát mindazt, amit ma már a technika a szobánkban hoz, legyünk részesei a nagy össznépi ünnepségnek és reménykedjünk, hogy zavaros agyú, tébolyodott eszméket valló emberszabásúak nem használják ki terrorizálásunkra a nemes ünnepet.

Coubertin báró, az olimpiai eszme feltámasztója, az újkori olimpiák elindítója írta az olimpiai eszmét dicsőítő ódájában: „A béke vagy te, sport”.

Csak remélhetjük, hogy ez a harmincadik olimpia után is így marad.

2012. július 31.

Választási unortodoxia

– Te aztán tudod, hogy sohasem voltam híve a demokraciának – mondta a demokracia minden vívmányát messzemenően élvező, magasan képzett, fontos beosztásban dolgozó barátom –, ahogy annak sem, hogy mindenkinek legyen választójoga.

Az illető nagy tudású, művelt, sokat olvasott ember, aki baráti társaságban sokszor ecsetelte már eddig is, hogy mennyire helytelen, ha az általános iskolát el nem végzett, vagy éppen csak alapfokú végzettséggel rendelkező emberek a maguk tudatlanságával, olvasatlanságával, alulinformáltságával akár csak egy szavazat erejéig is beleszólhatnak az ország dolgaiba.

Barátom – akit emberként akkor is szeretek és tisztetek, ha jószerével alig akad országos ügy, amiben egyetérténék – nagy pártfogója lenne annak, ha az államot egy igazságos, jó király vezetné, bár olyan jó királyt, aki nem nagy-britanniai, norvég, dán, belga, holland, vagy svédféle parlamentáris demokraciában uralkodik, nemigen tud mondani. Ennek ellenére híve az egyszemélyi uralomnak.

Mindezek után természetesen kedvelője a mostanában szárnyra kapott elképzelésnek, a választás előtti regisztrációnak, hiszen – szerinte – ezzel kiszűrhetővé válnak, sőt várhatóan önmagukat zárják ki a választás jogából az alulképzett, de a választás kimenetelét esetleg helytelenül befolyásoló emberek.

Meg a szegények, elesettek, problémások, napi megélhetéssel küzdők, akiknek kisebb gondjuk is nagyobb lesz annál, hogy elgyalogoljanak, kerékpározzanak, vagy rosszabb esetben járművekkel utazzanak a regisztrációra illetékes hivatalba. Nem csak tudásuk, ismereteik lesznek hiányosak ehhez, de pénzük is aligha akad rá, ha mindez kiadással jár.

Barátom – és tőle tudom, hogy országunk egyszemélyi vezetőjéhez ugyancsak hű, bár szépen fogyó ismerősei – mindezt cseppet sem tartják vitathatónak, ahogy azt sem, ha első- és másodrangú állampolgárok élnek majd e hazában. Nyilván abba bele sem gondoltak, hogy akár ők is kerülhetnek olyan helyzetbe, amikor a regisztrációhoz nem fűlik a foguk, vagy éppen nehézséget jelent számukra, de azért a választás napján csak átsétálnának a szomszédos iskolába, étterembe, hogy élhessenek állampolgári jogaikkal.

A világ demokratikus, vagy a demokracia látszatát legalább fenntartó államaiban számtalanféle választási rendszer működik, de olyan, amelyikben a választópolgárok tömegét ilyen átlátszó trükkökkel tartják távol a szavazóurnáktól, vélhetően kevés akad. Barátom szerint pedig ez is demokracia.

Olyan magyarosan unortodox.

2012. augusztus 7.

Aranyoskánk

Igazán szerencsésnek vallhatom magam, hiszen eddig tizenhat olimpiát élhettem meg. Ebben a korban már nem mehet biztosra az ember, nem tudhatja, hogy nem ez volt-e az utolsó olimpiája, így hát bevallom, nagyon megbecsültem az idei világjátékokat, bár reménykedem, van bennem még néhány olimpiai ciklus.

London után mi magyarok igazán büszkék lehetünk. Nyolc aranyunknak, négy ezüst és öt bronzérmünknek, pontszerző helyeinknek örülhetünk. Kiváló eredmény, soha rosszabbat! Nyolc aranyéremnél többet eddig csak nyolc olimpián szereztünk: 16-ot Helsinkiben, Szöulban és Barcelonában egyaránt 11-et, Berlinben, Londonban (1948-ban), Tokióban és Mexikóvárosban 10-10-et, Melbourne-ben 9-et.

Biztosan ezúttal is mindenkinek megvan a maga kedvenc aranyérme. Számomra mindenképpen Risztov Éva teljesítménye a legnagyobb. Egy alulfinanszírozott szakágból, többszörösen leírt, olykor lesajnált sportolóként, öngyilkos, mondhatni lehetetlen taktikát vállalva nyert egy olyan versenyben, amelynek kétórás végignézése is komoly erőnlétet igényel, nem-hogy teljesítése.

Most persze jönnek az értékelések, a nyári szabadságukból ébredő politikusaink vérmérsékletüktől, ízlésüktől függően találják majd meg a sikeres szereplés és a kiváló kormányzati politika összefüggéseit, fényezik a ragyogó medálok megszerzéséhez nyújtott hathatós, személyes közreműködésüket, elévülhetetlen érdemeiket.

Nos, ez legyen az ő szégyenük. Mert bizony aligha az elmúlt egy-két évben lettek kiváló sportolók a lepukkadt létesítmények málló vagy penészes falú öltözőiben öltöző, fűtetlen, rosszul felszerelt edzőtermekben, sportlétesítményekben készülő, alig megfizetett, vagy éppen amatorként tevékenykedő sportolóink, ahogy természetesen az elvárt olimpiai aranyakat elvesztő versenyzőink sem a politika miatt lettek ezúttal vesztesei a játékoknak.

Emberek ők, többnyire egoisták, akiket elsősorban nem a nemzet sikere, a nép, a kormány, vagy vezető politikusok öröme, hanem a maguk győzelme, a dicsőség és hírnév semmihez sem fogható édes ízének vágya – és ne legyünk szemérmesek – a jobb élet ígérete hajt éveken át fáradtságos, fájdalmas, nem ritkán szinte elviselhetetlen edzések tömegén át az áhított olimpiáig.

Tegyük hát helyére közösnek hitt sikerünket, de legyünk büszkék érmeseinkre, pontszerzőinkre, mindazokra, akik önmagukat felülmúlva, vagy éppen leküzdve versenyeztek a saját és végső soron a mi örömünkre, s becsüljük meg azokat is, akik erejéből most „csak” helyezésre, a részvételre futotta.

És szégyelljük magunkat a következő négy évben, amikor eszünkbe sem jut majd elmenni egy-egy atlétikai, kajak-kenu, torna, úszó, vagy vívóversenyre.

2012. augusztus 14.

Kábult világ

A bor, pálinka, sör „kábitószerektől” nagy utat futott be a világ. Ma Magyarországon egy átlagos hétvégi napon 350 ezren használnak valamiféle pszichoaktív anyagot és évente 45 millió droghasználat történik. Nem saját kútfejemből vettem az adatokat, hanem A Zacher (Mindennapi mérgeink) című könyvből, amely hazánk legismertebb addiktológusáról – szenvedélybetegségekkel foglalkozó szakemberéről – íródott.

Döbbenetes a két szám, ahogy az is, hogy – mint a könyvből kiderül – ma jószerével bárki legálisan, az interneten rendelve hozzájuthat a legtöbb tudatmódosító szerhez.

Az végképp nem vigasztaló tény, hogy a szerek nagy részét nem a teljesen lepukkadt, a társadalom perifériájára sodródott emberek használják, hanem világunk kegyetlen kihívásainak megfelelni akaró, magasan képzett, felelős állásban lévők egy része. Ők aztán nem csak céget, hivatalt vezetnek, de kocsiba is ülnek és jönnek velünk szembe.

Cseppet sem jobb a helyzet a rohamivók esetében. Sokan ugyanis nem laboratóriumokban előállított tudatmódosító szerekkel csökkentik a rájuk nehezedő nyomását, hanem alkohollal. S bár jelentős a lecsúszott alkoholisták száma, kiderült, hogy a tanult, fontos munkát végző emberek válnak rohamivókká, vagyis olyan emberekké, akik a heti munkahelyi nyomást egy este rohamtempóban elfogyasztott mérhetetlen mennyiségű szesszel kívánják oldani.

Mondhatnám persze, hogy ez is a politikusaink bűne, azoké, akik mélységesen megosztották a magyarságot, a társadalmat, és ezt az állapotot önös érdekeik miatt folyamatosan fenntartják, de ezúttal el kell ismerni, hogy nem speciális magyar sajátosságról van szó. A modern kor velejárója a társadalmi, munkahelyi, iskolai, családi nehézségek módosult tudattal történő elviselése.

Megjósolhatatlan, hogy mindez hova vezet. A fentebb említett könyvből tudom, hogy a magyar szabályozás e téren meglehetősen enyhe, s emiatt a korábbi tranzit országból, cél-országgá, vagyis kábitószeres piaccá vált hazánk. De az is kiderült, hogy nem minden a szabályozás – ami jellegénél fogva mindig is messze lemaradva követheti csak a mindennapi valóságot – sokkal inkább megfelelő nevelés, felvilágosítás, normális társadalmi és szülő-gyerek kapcsolatok szükségesek a kábitószerek ellen.

Ördögi kör ez, hiszen hogyan is lehetnének a gyerekek a pszichoaktív szerek ellenségei, ha azt látják, hogy szüleik alig képesek elviselni a mindennapokat tudatmódosítók nélkül.

Szóval, mégiscsak a politikusok a hibásak.

2012. augusztus 21.

Nyári nátha

Családom most engem hibáztat. Azt mondják, én hoztam haza a fertőzést, a nyári náthát, aminek áldatlan hatásait jóvoltomból most mindenki szenved. Persze tiltakozom a gyanúsítás ellen, mert még telente is csak ritkán leszek náthás vagy influenzás, de ami tény, az tény, a forró hetek közepén sikerült egy télinek hitt betegséget összeszednem.

Szóval most itt állunk talpig náthában családirag, ki erre fekszik 38 fok feletti lázával, ki arra próbál eldugult orrán át éltető levegőhöz jutni, csekély sikerrel, miközben a családi köhögő kórus rendre szétrobbantja a még valamennyire meghitt lakás náthás csendjét. Aztán egy-két e-mail, pár telefon a barátoknak és kiderül náthajárvány, vagy ne használjuk a járvány kifejezést: tömeges felsőlégúti megbetegedés söpör végig az ország egyes sűrűbben látogatott területein.

Nemigen emlékszem ilyenre, ahogy környezetemben sem tud senki sem hasonlóan sokakat érintő nyári nátháról. Úgy tűnik, tényleg változik a világ, valóban itt a sokat emlegetett éghajlatváltozás, eddig csak ritkán tapasztalt nagy szárazsággal, benne burjánzó életerős vírusokkal, a hőségtől legyengült immunrendszerrel lézengő emberekkel.

Változik a világ kétségtelenül, már a nyarak sem olyanok, mint voltak régebben és minél idősebb valaki, annál inkább így érzi ezt. A vasútállomásokon – már ahol – védőitalt, ásványvizet osztanak a hővel küzdőknek, ahogy a fővárosban a tömegközlekedés mindennapi harcosainak is kijár a víz, ha éppen szerencsésük van.

Nyilvánvalóan az éghajlatváltozás miatt fogunk többet fizetni napokon belül, mégpedig sokkal a tejtermékekért, kenyérért, belátható időn belül a húsért, mint tennénk egy változatlan, minden tekintetben stabil világban. Bárhova is nézünk, azt láthatjuk, hogy változik a világ, még ha a változás termékeinek, az újdonságoknak csak a legritkábban örülhetünk.

Visszatérve a nyári náthára, a szakemberek szerint legalább az a jó benne, hogy gyorsabb és enyhébb lefolyású téli társánál. A rám, mint a vírus (haza)hordozójára orroló családom szerint ez persze egyáltalán nem igaz.

Beteg egy világ ez!

2012. augusztus 28.

Gazdag szegények

Egy, az interneten fellelhető kalkulátornak köszönhetően egyszerű számítással bárki megtudhatja, hogy éves jövedelmével a világ hétmilliárd lakosa közül hányadik a gazdagok listáján. Azt semmiképpen sem írhatom, hogy a szegények lajstromán, mert a hazánkban igencsak nélkülöző, jószereivel éhező, mindössze csak havi húszezer forintot összelapátolni képes hazánkfia vagy lánya is az első két és félmilliárdba sorolhatja magát. Vagyis több mint négy és félmilliárd ember még nála is szegényebb.

Érdekes tény, hogy a szépen csengő 219.000 Ft-os átlagkeresettel a magyar ember a kiemelkedően jómódú első nyolcszázmillió között fedezheti fel magát a Föld gazdagjainak listáján. Nagyszerű érzés a tehetőség.

Tudjuk persze, hogy minden viszonylagos. A kalkulátor nem veszi figyelembe, hogy a beírt jövedelmünk mire elég, csak elhelyez bennünket a hétmilliárdos skála első részében. Nem érdekli, hogy kifizethető-e számunkra a világcsúcs nagyságú áfánk, az áram-, gáz- és vízdíjunk, a megszámlálhatatlan és osztódással szaporodó adóink tömege, az ingyenes oktatásunk folyamatosan növekvő költsége, az ugyancsak térítésmentes orvosi ellátásunk, gyógyulásunk zsebükbe csúsztatott paraszolvenciája, ügyeink intézésére, a fizetett szolgáltatások minőségének javítására adott jattok összege.

A télen fűteni alig tudó, soványka nyugdíjából kenyéren, zsíron, naponta legfeljebb egyetlen tálnyi, vékony főtt ételen élő, a kötelező költségek kifizetése után gyógyszereit kiváltani már nem tudó kisnyugdíjas még mindig egy szót sem szólhat, ahogy a munkanélküli segélyen, közmunkán vegetáló embertársa sem. A világ jelentősebb része még náluk is szegényebb. Ha innen nézzük, szerencsésnek tarthatjuk magunkat.

Természetesen amennyiben a fejlett államok polgárainak a magyarokéhoz képest négy-nyolcszoros jövedelmét tekintjük, már nem ennyire vigasztaló a helyzetünk, pedig alig van különbség közöttünk. Ők éppúgy a leggazdagabbak közé tartoznak, mint mi, a magyar többség. Mert bizony a kalkulátor tanúsága szerint mi is gazdagok vagyunk.

Gazdag szegények.

2012. szeptember 4.

Megvédve

Közel 93 ezer forint. Ennyi ma az öregségi átlagnyugdíj, amelyet hazánk egyszemélyi vezetője az általa gonosz közellenséggé tett International Monetary Fund-dal (IMF), vagyis a Nemzetközi Valutaalappal szemben – mint a napokban kiderült, ok nélkül – meg akar védeni. Megható történet, mert népünk egyszemélyi vezetőjéről hit és vérmérséklet szerint sok mindent lehet állítani, de azzal legádázabb ellenségei sem vádolhatják, hogy nyugdíjasbarát lenne.

Hazánkban a nyugdíjasok kétharmada ma kilencvenezer forint alatti nyugellátást kap és közülük sokan alig hatvan- vagy hetvenezret – mondta a minap az egyik jelentősebb hazai országos nyugdíjas érdekvédelmi szervezet vezetője. Van tehát mit megvédeni, az biztos.

Tudjuk persze, hogy ma Magyarországon százezrek élnek boldogan az átlagnyugdíj összegéből, nem is egyedül, de akár két-három fős családban is. Olyanok, akik mindössze csak a sokat emlegetett 47 ezer forintot viszik haza napi közmunkájuk után havi járandóságként, vagy éppen ennél jóval kevesebb segélyből tengetik mindennapjaikat a munkalehetőség legcsekélyebb reménye nélkül.

Mégis lássuk be, hogy az idős embereknek az átlagnyugdíj meglehetősen kevés. Ne felejtjük: döntő többségük sok évtizedes dolgozó élettel a háta mögött, mindenféle betegséggel, rokkantsággal, a munkához, lakáshoz nem jutó rászoruló gyerekeiknek nyújtandó havi támogatás terhével várja nyugdíjat. S azt se hagyjuk figyelmen kívül, hogy nagyon sok idős ember társa elvesztése után egyedül próbálja meg finanszírozhatóvá tenni hátralévő éveit.

Az állam által nyújtott nyugellátás a legtöbb idős emberek egyetlen bevétele, lehetősége sincs más forrást találni. Ebből kell kifizetnie a közüzemi díjakat, otthonát terhelő adókat, a sajnálatosan szükséges gyógyszereket, és ha marad valamicske a gyerekeiknek adott segély után, hát az élelemre valót.

Ma egyes számítások szerint a rokkantnyugdíjasoktól, karkedvezményesektől megtisztított rendszerben közel kétmillió öregségi nyugdíjas van. Sokan közülük, akik fizikailag még bírják, szívesen dolgoznának, hogy munkával is kiegészítsék havi jövedelmüket, de tudjuk, az állami akarat okán és munkahely hiányában erre kevés korosodó embernek akad lehetősége.

Normális emberi társadalmakra jellemző, hogy tagjaik megbecsülik idős polgáraikat, mert a mostani jelent, a fiatalok jövőjét vérrel, verítékkal ők teremtették meg. Éppen ezért valóban védeni és megvédeni kell egyetlen megélhetésüket, a nyugdíjukat.

Azt, hogy Magyarországon kitől, döntse el mindenki magában.

2012. szeptember 11.

Éllovasok

Megint Európa élére álltunk, van mire büszkének lennünk, az már biztos. A Központi Statisztikai hivatal által a minap kiadott jelentésből kiderül, hogy Európa összes országát tekintve Magyarországon drágul leggyorsabban az élet. Előbb miénk lett a világ legnagyobb áfája, most meg ez.

Meglepetés persze senkit sem érhetett, hiszen a magyar GDP, vagyis a bruttó hazai termék folyamatosan zuhan, az infláció pedig többször lekörözte Európa majd' összes országát.

Pompás, hogy a drágulásban verhetetlenek vagyunk, hiszen míg az Európai Unió egészében átlagosan 2,6 százalékkal növekedtek az árak, nekünk egy év alatt hat százalékkal kell többet fizetnünk a termékekért. S miután még csak az előző fél- vagy egyévi adatokról van most szó, amiben nincs benne a kenyér-, tej-, hús-ár hamarosan élvezhető hús-harminc százalékos növekedésének öröme, később még büszkébbek lehetünk.

Örömmel kell tehát, hogy eltöltsön bennünket e szép adatsor, mert ez olyan állapot, mint a hullámvasúté. Jó nagy lendülettel kell zuhanni a szakadékba, hogy aztán a svungot kihasználva feljuthasson gazdaságunk a csúcsra. Na, ugye, van itt magyarázat!

Mert azt mégsem állíthatjuk, hogy egyszemélyi vezetőnk és kézivezérelt jobb keze – de pompás képzavar! – unortodoxnak becézett gazdasági ámokfutása, netán a nem létező – mert ugye nem léteznek nálunk? – oligarchák, vagyis a kifejezés mai értelmezése szerint a politikát kívülről irányító hazai tőkés „nagyurak” érdekeit szolgálja a gazdasági mélyrepülés. Még akkor sem állítható mindez, ha a történelemből közismert, hogy minden nyomorúságnak vannak vámszedői, haszonélvezői. Főleg, ha a folyamatokat ők irányítják.

Nekünk, mindenhez igazodni, alkalmazkodni, mindent túlélni igyekvő polgároknak meg marad az ügyeskedés. Mert adva van az ilyen-olyan módon, jogcímen megszerzett nem túl nagy vagy még kisebb havi jövedelmünk, ami cseppet sem alkalmazkodik unortodoxiához, unióellenességhez, IMF elleni szabadságharchoz, minden és mindenki elleni kormányzati csatározásokhoz, ahogy a világbajnok áfához és az Európa-bajnok inflációhoz sem.

Így aztán teszünk és veszünk, amit csak lehet feketén. Szolgáltatást, gyógyulást, élelmisszert, bármit. Mert nem csak kormányzatnak, de a népnek is van gazdasági törvényszerűsége, mégpedig meglehetősen egyszerű.

Enni forradalmi hevületű unortodoxia idején is kell!

2012. szeptember 18.

Nagyotmondók

– Magyarország egy gazdasági és társadalmi siker küszöbén áll, mert egyszerre képes csökkenteni az államadósságot, növelni a versenyképességet, és egyre több a munkából élők száma – mondta hazánk egyszemélyi vezetője a minap egy nemzetközi konferencián. – Ma lényegesen nagyobb a rend az országban, mint két éve, a kormányváltás idején – állította Magyarország belügyminisztere a minap.

Gondolom a nagy embereknek megfelelő informátori rendszer, sok-sok tisztességes hangulatjelentő munkatárs áll rendelkezésükre, akik nap mint nap megírják a maguk beszámolóját a drága nép hangulatáról, a társadalmi közállapotokról és amelyekkel természetesen cseppet sem akarják felidegesíteni főnöküket, az egyszemélyi vezetőt vagy a rend legfőbb örét. Tudjuk, a rossz hír hozóját a történelem során nem egyszer felkötötték, felnégyelték, vagy más, az egészségre mindenképpen káros kínhalállal sújtották, érthető hát, ha a jól fizetett informátorok nem kockáztatnak.

De nézzük a tényeket. Hogy hazánk biztonságosabb lenne, mint két éve, azt az utcán fényes nappal kirabolt mind több áldozat keserűen cáfolhatja, ahogy a vidéken folyamatosan meglopott, fenyegetettségben élők tömege is. De ugyancsak nem dicsérhetik a rendet a másik oldalon élők, a különféle félkatonai szervezetek által faji alapon fenyegetett emberek, akiket szinte az egész többségi társadalom a kollektív bűnösség elve alapján vél potenciális bűnözőknek. Nyilvánvaló tehát, hogy a rendért leginkább felelős vezető tájékozottsága, kijelentése vagy cseppnyi kívánnivalót maga után, bár meglehet, mi nem tudjuk azt, hogy mi a rend.

Egyszemélyi vezetőnk nagyotmondása még összetettebb. Nem kevesebbet állított egy nemzetközi fórum és az országunkat ismerő világ sajtója előtt, minthogy hazánk a számtalan munkanélküli, az unortodox, vagyis tervezetlen, ötletrohamban születő gazdaságpolitika, a naponta változó jogszabályok és tömeges elszegényedés mellett is a gazdasági siker küszöbén áll.

Az állítás másik fele legalább ennyire versenyképes nagyotmondás. Egy olyan társadalom közlője sikeréről beszél az egyszemélyi vezető, amelynek végzetes megosztásában oroszán-része van, amelyben a legfelsőbb köröktől – politikusoktól – lefelé a kisközösségekig, egyénekig óriási az egymásiránti gyűlölködés, ahol az ideológiailag, gazdaságilag ketté- vagy többfelé szakadt ország keleti felén lakó kisebbségi népességnek már harmadik generációja él úgy, hogy nagyszülei, szülei se dolgoztak, ahogy ő sem fog vélhetően sohasem.

Jó lenne tudni, hogy miről beszéltek az urak.

2012. szeptember 25.

Hetente kétszer

Cél, hogy öt éven belül a mai 9 százalékról 20 százalékra, tíz éven belül pedig 30-35 százalékra emelkedjen az aktívan, hetente legalább kétszer fél órát sportoló magyar lakosok száma. Mindezt hazánk egyszemélyi vezetője jelentette be minap egy százéves kisegyesület ünnepén.

Mint egykori sportvezető, rövid ideig testnevelő tanár és örök sportember igaz örömmel üdvözlöm hazánk sport – leginkább foci – iránt látványosan elkötelezett egyszemélyi vezetőjének ötletét. Hiszem és vallom, aki rendszeresen sportol, hosszabb ideig lesz egészséges, sokkal jobban bírja majd idegileg, lelkileg, fizikailag a hazai politikai, gazdasági nyomást, a napi hülyeségeket, a végletes megosztottságot, a mindenfelé áramló, kézzel fogható gyűlöletet, mint a mozgást mellőző embertársai. A sport sok mindenre orvosság és megelőző szer lehet.

Valóban sokkal több magyar embernek kellene sportolnia. De ehhez megfelelő nyugalom, jó, de legalábbis a jelenleginél jobb lét, anyagi és társadalmi biztonság kell, amit ugyebár jeles egyszemélyi vezetőnk hagymázás szavain túl – nap mint nap tapasztalhatjuk – egyáltalán nem képes biztosítani számunkra.

Ahhoz ugyanis, hogy az embernek kedve legyen a napi hercehurca után futócipőt, melegítőt húzni, kocogni, úszni, megfogni a súlyzót, kézbe venni a labdát, ütőt, mozogni, játszani, fáradásig sportolni, sok minden szükséges. Kell hozzá elszántság, pénz, kedv és sportra mozgósítható energia, amit még nem nyelt el teljesen a mindennapok újratermelő, a megélhetésért, felszínen maradásért folytatott harca. S persze igény a szebb testalkatra, a jobb kinézetre, közérzetre, egészséges életre.

Nagyra értékelem a hetente legalább kétszer félórát sportoló emberek kinevelése érdekében bevezetett mindennapos testnevelést. Vagyis inkább értékelném, ha a döntés előbb a megfelelő körülmények megteremtésére irányult volna. Aztán a számtalan remek sportépítményben örömjátéokra csábíthatnák a szakemberek a gyerekeket, fiatalokat, olyan sportmozgásra, amely megszerettethetné velük a testedzést, hogy felnőttként is a rendszeresen sportolók táborát erősítsék majd.

Tornaterem hiányában hideg folyosón és a parányi osztálytermekben téli ruházattól telezsúfolt tanulói asztalok, székek között egykor órákat tartó testnevelő tanárként állítom, hogy az így mozgásra kényszerített ifjakkal, akik a testnevelési órát követően a megfelelő tisztálkodási lehetőség hiányában a nap további részét izzadtságtól szaglónan kényszerülnek végigcsinálni, csak egyet lehet elérni.

Örökre megutáltatni velük a sportolást.

2012. október 2.

NER

Aki azt meri állítani, hogy a magyar Nemzeti Együtműködés Rendszere, vagyis a NER nem működik, azt csúnyán ki fogom gúnyolni. Abból az emberből ugyanis az összes érték elvetése, a sikeres kezdeményezések lenézése, semmissé tétele beszél, miközben a NER ott hever az utakon. Mit hever, kőkeményen működik!

A Nemzeti Együtműködés Rendszere – amelyet a két és fél éve kétharmados parlamenti mandátumot szerzett jelenleg kormányzó hatalom egyszemélyi vezetője talált ki és hivatkozik rá azóta is – nem mást ígér, mint egy újfajta nemzeti együtműködést a korábbi „absztrakt ideológiák” helyett.

Nos, félreértés ne essék, én nem politizálok, semmi sem áll távolabb tőlem, de mégis mindenkinék a szemébe vágom, a Nemzeti Együtműködés Rendszere igenis életképes kezdeményezés, amiben nagyon sokan veszünk részt.

Jó, jó, már hallom is a mindenhol csomós kákát keresők hangját, hogy nincs együtműködés az ország sokfelé szakított lakossága, az egyes társadalmi, üzleti, civil és alvilági csoportok között, nincs semmiben sem egyeztetés, egyetértés, egyezség, összhang, hát akkor meg miféle rendszerezett együtműködésről dalolok én itt? Kérem, aki ilyent mond, az biztos, hogy egy gonosz álom birodalmában él, nem a magyar valóságban, Mert mi, az ébren és tudatnál lévők igenis tudjuk, hogyan és mikor kell nemzetileg rendszerben együtműködnünk.

Aki most azt hiszi, hogy reggel elfelejtettem bevenni az agyamat tisztán tartó napi táplálék-kiegészítőt, amelyet bizony sokkal feljebb másoknak is szedniük kellene, az jól érzékeli. Valóban nem vettem be, de csak azért, mert anélkül is tisztán látom a NER sikerét, nagyszerűségét.

Ön nem látja? Hát soha nem autózik? Sohasem találkozott még az úton szembejövő, reflektoraikat bőszen villogtató járművekkel, amelyek láttán azonnal rálép a fékre? Természetesen látott, ahogy aztán ön is rávillogott a szembejövőkre. Így van?

Mert bizony nagyon is dolgozik a Nemzeti Együtműködés Rendszere. Nemre, fajra, vallásra, ideológiai- vagy párthovatartozásra tekintet nélkül villogtatunk egymásnak, ha felfedezzük a közös ellenséget, a traffipaxot. Annak is, akit egyébként a mindennapokban szívből gyűlölnénk, a szagát sem bíránk.

Politikusaink figyelmébe ajánlom: ne feledjék, az igazi nemzeti együtműködésről fölösleges dumálni, mert amint a nép megtalálja a közös célt, úgysis megvalósítja!

2012. október 9.

Kézfogás

„Magyarország az a hely, ahol nagyon nehéz megkülönböztetni a hülyeséget a rosszindulattól.”

A fenti mondatot az egyik minisztérium viszonylag sokat szereplő helyettes államtitkára mondta annak kapcsán, hogy hazánk egyszemélyi vezetője berlini tartózkodása alkalmával kezet fogott a Nobel-díjas magyar íróval, Kertész Imrével. Ez a szót sem érdemlő természetes gesztus hazánk egyszemélyi vezetőjének Facebook oldalára feltett fotókból derült ki és verte ki a biztosítékot a kommentelők némelyikének agyában.

Azt persze nehéz eldönteni, hogy a kézfogás elleni tiltakozást – követve a helyettes államtitkár megállapításának igazságát – a hülyeség vagy rosszindulat vezérelte-e. Ahogy azt is a hülyeség, vagy még inkább rosszindulat kategóriájába sorolhatjuk, hogy a hazai közállapotok miatt jó ideje Berlinben élő nagy magyar író Németországba telepedése vagy származása miatt a közpénzekben finanszírozott közszolgálati televízió munkatársa előre megfontolt szándékkal magyar származásúnak titulálta.

Eltávolodva e témától, általában is megállapíthatjuk, hogy a fenti vélemény, amelyet az interjút hallgatva, az ezúttal tisztességesen cselekvő egyszemélyi vezetőt feleslegesen védve, a riporteri faggatódzásra kínjában mondott a minisztériumi ember, mindennapjainkra is igaz.

Szinte mindannyian tudunk példákat sorolni napestig a hülyeség – tévedés ne essék, nem azonos a butasággal – és/vagy rosszindulat eseteire. Elég csak kimenni az utakra, tömegközlekedési járművel utazni, ügyet intézni hivatalban, szolgáltatónál, bemenni egy boltba és szerencsétlenségünkre hamarosan máris e két tulajdonsággal szembesülünk.

Rossz cselekedeteinket nemigen mentheti, ha hülyék vagyunk, az meg végképp nem, ha a rosszindulatúak. Nem csak az átlagemberek tetteit, de a vezetőkét sem, ideje lenne hát ezen változtatni.

Ha ugyan már nem késő.

2012. október 16.

Keserű pirulák

Míg Ausztriában 44 nap alatt jut támogatáshoz egy új, törzskönyvezett gyógyszerkészítmény, addig nálunk ehhez 677 napra van szükség. Ez messze a leghosszabb idő Európában, még Spanyolországban is csak 349 napra van szükség a döntéshez, míg Dániában 125, Svájcban 140 nap az átfutási idő.

Na és, kérdezheti a derék magyar állampolgár, már ez is baj? Van itt több ezer forgalomban lévő gyógyszer, aki gyógyulni akar, annak bizonyára akad megfelelő készítmény.

Ez igaz, de a hazai gyógyszerkassza nagysága rohamosan csökken, az állam egyre-másra vonul ki a korszerű, vagyis értelemszerűen drágább készítmények finanszírozásából és részesíti előnyben a régebbi gyógyszereket, vagy más néven generikumokat. Ezek olyan készítmények, amelyek az eredeti gyógyszer szabadalmának lejárta után jelennek meg a piacon és ugyanazokat az aktív összetevőket, ugyanolyan arányban tartalmazzák, mint az eredeti gyógyszerek. Gyógyhatásukat tekintve elvileg – az orvosoknak erről más a véleményük – meg egyeznek az eredeti gyógyszerrel, de jóval alacsonyabb áron kaphatóak.

Ma az állam az ázsiai gyártóknak kedvező, úgynevezett vaklicittel választja ki a nép gyógyszereit. Egyetlen szempont az ár, vagyis a legalacsonyabb ár. Nyilván megkövetelik, hogy megfeleljenek a jogszabályoknak, legyenek itthon is törzskönyveztve, de a legfőbb szempont az olcsóság. Nem véletlen az a törekvés sem, az orvos ne gyógyszert, hanem hatóanyagot írjon fel, a többi legyen a patikusok dolga. Hogy ők miben érdekeltek, abba ezúttal ne menjünk bele.

Ha mindezt végiggondoljuk, rájöhethetünk, azzal, ha csak közel két év után kerülhet forgalomba egy új, korszerű készítmény, vagy elbukik a vakliciten, azzal a mi gyógyulási esélyeinket rongálja a kormányzat, mégpedig igen keményen.

Azt mondják a szakértők, hogy egy új gyógyító molekula kifejlesztése a kutatástól az állatkísérleteken át a gyártásig akár százmillió dollárba is kerülhet, nem véletlen, hogy a korszerű szerek igen drágák. Ausztria vagy a fejlettebb uniós országok polgárai éppen ezért nagyobb eséllyel, hamarabb gyógyulhatnak, mint mi, holott a gyors és biztonságos gyógyítás komoly megtakarításokat eredményez az adott államnak. Nekünk, e szegény ország gyermekeinek manapság nincs esélyünk a korszerű gyógyszerekre.

Van előnye ennek is: nem baj, ha hamar halunk, legalább nem terheljük tovább a gyógyszer- és nyugdíjkasszát.

2012. október 23.

Pelenka

A politikus olyan mit a pelenka. Gyakran kell cserélni, mert gyorsan megtelik... Mindez a mindig zseniális Robin Williams szájából hangzott el Az év embere című, hat évvel ezelőtt készült amerikai filmdráma záró mondataként.

A munkanappá tett októbervégi esős szombat reggelen vetítette az egyik országos tévécsatorna a tréfából pályázó és a választás számítógépes programjának hibájából magát hirtelen amerikai elnöki poszton találó népszerű komikus történetét. S bár a film cselekménye szerint nem történt választási csalás – ez azért ugyebár még filmben sem lehetséges Amerikában –, de a választási rendszerek törekenységére, esetleges manipulálhatóságára, a háttérben zajló érdekek csatájára mindenképpen felhívta a figyelmet.

Borzasztóan szomorú, hogy amikor ilyen „ugyan már mi közöm hozzá?” filmet néz az ember, egy ideje valamiért saját hazájának sorsa, önmaga becsaphatósága, a demokráciába, önrendelkezésbe vetett, vészesen fogyatkozó hite jut eszébe. Az, hogy akik a nép egyszeri akaratából politikai pozícióhoz jutnak, milyen görcsösen ragaszkodnak ahhoz és mi mindent tesznek hatalmuk megőrzése érdekében.

Talán azért is volt izgalmas a téma, mert az említett film éppen arról szólt, hogy amikor az Amerikai Egyesült Államok elnöki posztján találta magát a komikus és tudomására jutott a tévedés, képes volt lemondani a világ vezető államának első emberét megillető kiváltságokról, népszerűségről s főleg mindenekelőtt a hatalomról.

Tudom persze, hogy az említett filmtörténet a fantázia műve, csak egy filmbéli drámai mese, de mégis elgondolkodtató. Vajon mindez nálunk is elképzelhető lenne?

Aligha.

2012. október 30.

Égő

„Lance Armstrong minden bizonnyal a sport legnagyobb gazembere, a világon mindenütt úgy érzik a rajongók, hogy átverte őket egy olyan ember, akit tisztábbnak gondoltak a tisztánál.” Mindezt az angol Máglya Társaság nyilatkozta, mielőtt tagjai felgyújtották és elégették az Armstrongról mintázott, kilenc méter magas bábút.

Aki olvassa a híreket, az elmúlt hetekben minden nap talál a kiváló kerékpáros tökéletes „lemészárlásáról” szóló újabb információt. Olyant például, hogy doppingolás miatt elvették az amerikai kerékpáros mind a hét Tour de France-győzelmét, és örökre eltiltották a versenyzéstől, ráadásul a Nemzetközi Olimpiai Bizottság is bejelentette, hogy vizsgálatot indít ellene.

Szégyenletesnek tartom mindezt. S mielőtt bárki is azzal vádolna, hogy pártolom a dopping használatát, gyorsan kijelentem, egykori főállású vezető edzőként, majd sportvezetőként mindig a tiltott szerek használata ellen küzdöttem. Ennek ellenére álságosnak tartom a (sport)világ felháborodását Armstrong tettein.

A sportembernél – minden bűne ellenére számomra továbbra is az – 1996-ban hererákot diagnosztizáltak, ami áttéteket képezett az agyában és a tüdejében, de végül kigyógyult a betegségéből. 1997-ben saját rákellenes szervezetet hozott létre Lance Armstrong Alapítvány néven. 1999-től 2005-ig hétszer nyerte meg a Tour de France-t. Idén aztán a Nemzetközi Kerékpáros Szövetség doppingolás vádjával megfosztotta mindegyik címétől. A szinte minden sportkitüntetését, díjat elnyert sportoló tiszteletére a 12373 Lancearmstrong kisbolygó is a nevét viseli. Egyelőre.

Ízléstelen, amit a szemforgató sportvezetők, doppingellenes szervezetek művelnek Armstronggal. Mindenki tudja, hogy három héten keresztül, naponta akár kétszáz kilométernél is többet hegyen-völgyön, esőben, szélviharban, hőségben letekerni, magas szinten versenyezni kenyéren és vízen aligha lehet. A profi sport – el kellene végre fogadni – már a szórakoztatás, a show világába tartozik, ahol a közönség minden nap hősokeket kíván látni, csúcsokeket, heroikus küzdelmeket.

Úgy vélem, ha nem vizsgáljuk a kivételes teljesítményű gyári, irodai dolgozókat, írókat, képzőművészeket, színészeket, hogy hogyan is érik el a mind látványosabb eredményeiket, ne kérjük számon a testüket, egészségüket a csúcsokeért, győzelmekért, a nézők kiszolgálásáért kockára tevő hivatásos sportolóktól se!

Gusztustalan mindazok viselkedése, akik, ameddig érdekük úgy kívánta, szemet hunytak Armstrong és a teljes profi kerékpáros – atléta, úszó, tenisz, stb. – élvonal teljesítményfokozása fölött, most meg játsszák az erkölcsös embert.

Armstrongnak vége, a bábuja is elégett, pedig igazából mások égették le magukat.

2012. november 6.

Telefonfrász

– ...ra gondolsz?

– Vigyázz, nem szabad telefonon kimondani a nevét, mert a számítógépesek kitaláltak egy olyan módszert, hogy a nevére bekapcsol egy gép, ami rögzíti a beszélgetésünket, és ha rosszat mondunk, bajunk lesz belőle.

Ha most azt hiszik, kitaláltam ezt a párbeszédet, akkor bizony nagyot tévednek, és ha lehetetlennek találják, akkor nem a mai Magyarországon élnek. A múlt század húszas éveiben született, horthyzmust, nácizmust, világháborút, kommunizmust, államosítást, létező szocializmust, rendszerváltást, rövid demokráciát és most a visszarendeződő államosítást is megélt, sokat tapasztalt beszélgetőpartnerem számára semmi sem lehetetlen. Az sem, hogy egy egykori fiatal demokrata évtizedekkel később egyszemélyi vezetőként akár még titkosszolgálati eszközökhöz is folyamodjon hatalma megőrzése érdekében.

Idős ismerősömmel szemben én nem hiszem, hogy lehallgatnák telefonjainkat. Egyrészt barátaim és én is kisemberek vagyunk ahhoz, hogy kimondott véleményünk még csak vízfodornyi változást is hozzon a nagy egész tengerén, ráadásul minek a fáradtság, amikor szinte minden vélekedésünk az interneten van. Még besúgó rendszer sem kell ahhoz, hogy manapság bárkiről bármit megtudjanak azok, akiket ez érdekel.

Szóval nem értettem egyet a nyolcvanon túl járó, sokat megélt ismerősömmel, aki pedig erősködött, hogy márpedig ez igaz, mert a szomszédok is mondták, meg egy névtelen betelefonáló az egyik tévé erre szakosodott műsorában. Vagyis nem lehet tévedés.

Nagy baj, ha eljutnak odáig az emberek, hogy mindezt feltételezzék az államról, annak egyszemélyi vezetőjéről. Igen sajnálatos, hogy azok, akik megélték a lefüggönyözött ablakú, fekete autókön közlekedő, az éjszaka kellős közepén erőszakosan becsengető államvédelmi-ek okozta rettegést – „csengőfrász”, fiatalabbaknak érdemes utána olvasni – ma ismét el tudnak képzelni valami hasonlót.

Valamiért az emberiség sohasem tanul az elődök tragédiáiból, ahogy mi sem a náciizmus meg kommunizmus gyalázataiból. Úgy tűnik, mintha spirálvonalban utaznánk, mert mindig minden ugyanoda visszaér, csak magasabb szinten, kifinomultabban.

Most mintha a 40-es, 50-es évek magasságában járnánk.

2012. november 13.

Működő bürokrácia

Nincs szerencsém, mert három héttel az új szabályok bevezetése előtt jár le az útlevelem. Ez pedig azt jelenti, hogy ha nem fizetek felárat a gyorsaságért, akkor kereken egy hónapot kell várnom az új okmányra. Ahogy egy új személyi igazolványra is.

Januártól a minap elfogadott törvény harmincról húsz napra csökkenti az útlevel kiadásának határidejét. Mindehhez semmiféle fejlesztésre, pluszpénzre, további munkatársak alkalmazására sincs szükség, csak döntés kérdése volt tehát az egész.

Mindezt bátran állíthatom, hiszen tapasztaltam, hogy korábban már sokkal gyorsabban működött ez a szolgáltatás. 2010 márciusában lejárt a személyi igazolványom, az Ügyfélkapun lefoglaltam egy időpontot a gárdonyi okmányirodánál, ahol pontosan délben fogadtak. Alig tízperces procedúra után már mehettem is utamra. Másnap délelőtt csengetett a postás és legnagyobb meglepetésemre kezembe nyomta az új igazolványomat. Nem telt el 24 óra az ügyintézés kezdetétől, a rendszer tehát képes rá. Mármost az alkalmazottak és az adminisztrációs rendszer.

Útlevelem meghosszabbításánál – a napokban – mindent ugyanúgy tettem, mint két és fél éve. Ügyfélkapus időfoglalás, séta az okmányirodába, profi, alig tízperces eljárás, helyszíni kártyás fizetés. A különbség csak annyi, hogy most megnyugtattak, közel egy hónapig nem kell lesnem az útlevelem miatt a postást. De vajon mi változott?

Nyilvánvalóan a bizalom. Pontosabban az állampolgár iránt kórosan megerősödött bizalmatlanság. Miután minden adminisztráció a megfelelő hivatal okmányirodákkal összekötött internetes rendszerén pillanatok alatt zajlik, más nem lehet a késleltetés célja. Hiszen ha az illetékesek akarják, azt is képesek a digitális felületeken egy-két kattintás ellenőrizni, van-e kizáró oka annak, hogy a technikailag pár óra alatt kiadható igazolvány mihamarabb az igénylő kezébe kerüljön.

Az időigényes bürokrácia célja ezért leginkább az lehet, hogy a polgár érezze, az eljárásnak súlya, ideje és komoly ára van. Elvégre tekintélyes felárral akár egy nap alatt is megkapható az úti okmány.

De lehet az is, hogy a mindenható állam – vezetői – ezen keresztül is érzékeltetni akarják a kiszolgáltatott polgárral, hogy ő csak egy irat, iktatószám, alattvaló és örüljön, ha egyáltalán foglalkoznak vele.

Örülünk?

2012. november 20.

Vízió

„Van egy sajátos gazdasági víziónk, amit nevezhetünk magyar gazdasági modellnek is...” – állította egyszemélyi vezetőnk a Suzukival kötött stratégiai megállapodása alkalmával mondott beszédében.

„A friss kormányzati adóemelő intézkedések és egyéb okok miatt a csillagok kedvező együttállása nélkül Magyarország a világ egyik legkockázatosabb országa lehet” – jelentették ki a Bank of America Merrill Lynch részvénypiaci stratégiái a „Magyarországot el kell kerülni” című anyagukban.

„Csapataink harcban állnak, a kormány a helyén van” – keserített el sokmillió választópolgárt Nagy Imre híres rádióbeszédét idézve az Európai Unió hétéves költségvetési vitájáról kifelé jövet Magyarország fentebb említett vezetője.

Úgy tűnik az eddigi harcias hangvétel, szóbunyók, beszólások, felvonulós erőfitogtatások, szembenállások, IMF elleni fantomharc, a „gyarmatosító” Brüsszelre mutogatás, az unió kioktatása, lenézése, a folyamatos küzdelem egy olyan szervezet ellen, amelynek önkéntes tagjai vagyunk, és ezek mellé a sajátos magyar gazdasági modell erőltetése (értsd: unortodoxia) meghozta eredményét. Magyarország lehet az egyik, ha nem a legnagyobb vesztese annak következő hét évnek, amelynek költségvetéséről igyekezzenek dönteni Európa huszonhét tagállamának vezetői. Vagyis nem Brüsszel, a gyarmatosító, hanem a tagállamok közösen.

A brüsszeli döntéshozók, ahogy a Nemzetközi Valutaalap munkatársai is, emberek, akiknek vannak érzelmeik. S bár politikus módon nemigen reagálnak egyszemélyi vezetőnk kirohanásaira, nem felejtnek, amikor tehetik, büntetnek. A költségvetéskor tehetik és ez a fájó büntetés akár több ezer milliárd forintba kerülhet.

S ha most nem is sikerült dönteniük a tagállamoknak, egyelőre csak időt nyertünk, nem megbocsátást. Ha közösen akarattal csökkentik a nekünk szánt támogatást, nem hazánk harcos egyszemélyi vezetőjének, s az utolsó fillérig kitartó hű kiszolgálóinak fog mérhetetlenül hiányozni és fájni, ők ugyanis – természetesen nem az egyszerű szavazókra gondolok – vélhetően időben biztosították már saját maguk és lemenőik jövőjét, hanem nekünk, a csaták eredményét vétkesen elszenvedő állampolgároknak. Mint minden háborúban.

Magyarországot el kell kerülni – mondták az amerikaiak, de mi ezt nem tehetjük, mert ez a hazánk. Jó lenne, ha mindezt a bajokat meggondolatlan háborúzásaival előidéző, önmegvalósító főharcosunk is megértene.

Sajnos neki van egy víziója...

2012. november 27.

Játszóterek

– Nemzetrombolás, hogy játszóterekre, látszatberuházásokra költjük a pénzt, miközben válság van. Ipart kellene fejleszteni, meg mezőgazdaságot – mondta nagy tudású, de rendkívül kritikus barátom.

Mindez annak nyomán került szóba, hogy az uniós tagországok a közelmúltban próbáltak megegyezni a 2014-ben kezdődő hétéves ciklus költségvetéséről, amelynek része az elmaradottabb országok felzárkóztatásra nyújtott támogatás. A jövő esztendő végén záruló előző hét éves költségvetésből hazánk hatalmas, 8000 milliárd forintos támogatásban részesült.

Nyilvánvalóan a szegényebbeknek a gazdagok által juttatott pénz nem használható fel bármire. Az is belátható, hogy a gazdagabb tagállamok aligha akarják, hogy hazánk ipart, mezőgazdaságot fejlesszen a befizetéseikből, hiszen ezzel saját gazdaságuknak állítanak ellenfelet az amúgy is erősen szűkülő piacon. De azért a nyolcezer milliárdból, csak a környezetemet nézve is történhetek olyan nagyszerű beruházások, mint a Tárnok-Székesfehérvár vasútvonal teljes felújítása, vagy a velencei-tavi szennyvízcsatorna-rendszer megépítése. Többségében azért tényleg játszóterépítésre, művelődési ház, sétány, templomkert felújításra jutott, amelyekre az élhető környezet érdekében ugyancsak szükség van, bár nem elsősorban.

Most azzal kell szembesülnünk, hogy az előzőleg nagyvonalú unió – vagyis a tagállamok összessége – drasztikusan csökkenteni akarja a hazánknak (is) nyújtandó támogatást. Oka van ennek természetesen, főleg a világválság, az euró övezet válsága, a csőd közelében lévő tagállamok megsegítésének kényszere. De annak, hogy bennünket sújthat leginkább a támogatás-csökkenés, vélhetően büntetésjellege is van. Hazánk egyszemélyi vezetője unió elleni hadakozásának árát fizethetjük meg így.

Számára tehát nem lehet más út, ha az általa vezetett országot nem akarja euró milliárdoktól megfosztani, mint maradék hitelének latba vetése annak érdekében, hogy ha már őt meg is utálták Európában, legalább országa vétlen lakosságát ne sújtsák a tagállamok pénzmegvonással.

Amennyiben marad a tervezett közel kétezer milliárd forint támogatáscsökkenés, nem-hogy ipar- vagy mezőgazdaság-fejlesztésre nem jut majd, de még játszóterekre is alig. Pedig már megszoktuk, hogy bármerre is járunk az országban, ott láthatjuk a táblát: Készült az Európai Unió támogatásával.

2012. december 4.

Ára az örömmek

Január 1-jétől tíz százalékkal csökken a lakossági gáz- és villamosenergia ára, ráadásul az állam visszavásárolja az E.ON gázüzletágát, továbbá kormányzati ellenőrzés alá kerülnek a stratégiai és kereskedelmi gáztározók.

Örömteli a hír, végre nem emelkedik, hanem csökken valaminek az ára. Az energiák közül ilyen legfeljebb az üzemanyagnál tapasztalhatunk, igaz ott is általában a hattal emelkedik, kettővel csökken, nyolccal emelkedik, hárommal csökken variációban. Vagyis biztos a drágulás. Na de most jelentős, akár több ezer forintos csökkenésnek lehetünk majd haszonélvezői.

Meglehetősen régi kiadású vagyok már ahhoz, hogy emlékezzem az ötvenes, hatvanas, hetvenes évek olcsó energiájára. A gáznak alig volt ára, a lakótelepeken pár forintért átalánydíjas volt, fogyott, amennyi fogyott, a villanyáram meg fillérekbe került.

Arra is emlékszem, hogy gyakran volt áramszünet, gázkimaradás, és ha sikerült is bejelenteni a hibát, sokáig kellett várni a javításra. Gyenge, elavult a hálózat, mondták, nem bírja a terhelést. A fejlesztés szó akkoriban nemigen volt divatban. Ilyen és kész, nincs mit tenni. Az emberek beletörődtek és reménykedtek, hátha mégiscsak kijavítja valaki a hibát, hogy el lehessen fűjni a gyertyát, lecsavarnia a petróleumlámpát. Nem volt számítógép, elektromos hűtő, és a fűtés is inkább csak fával, szénnel történt.

Sajnos tartanunk kell attól, hogy az árcsökkenésnek ára lesz. Már az is a szolgáltatások biztonságának kárára mehet, hogy az állam kegyetlenül megadóztatja januártól a közművek csöveit, kábeleit, most pedig újabb bevételkiesést jelenthet a rájuk rótt tízszázalékos árcsökkentés. Kérdés, hogy vajon van-e annyi tartalék a rendszerben, hogy ne önmagukat lerohasztva, felemészelve legyenek csak képesek szolgáltatni a gázos, áramos vállalkozások és van-e garancia arra, hogy nem jönnek újra, egyre sűrűbben az áramszünetek, gázkimaradások? Jó lenne hinni, hogy van.

Ahogy azt is, hogy az állam minden eddig ismereteinket megcáfolva jobb gazdája lesz a gázszolgáltatásnak és jobban gazdálkodik majd, mint a német energiacég. Tapasztalataink rosszak, naponta szenvedjük meg az állami bürokrácia túlburjánzását, a döntési folyamatok mérhetetlen lassúságát, a minden a miénk, tehát senkié elv szerint működő felelőtlenégi viszonyokat.

Egyelőre örülünk és reménykedünk, hogy a csökkenő energiaárakra nem fizetünk majd nagyon rá.

2012. december 11.

Diploma előtt

Javában zajlanak a diákoknak a jövő tanévre tervezett állami finanszírozású oktatási keretszámok csökkentése ellen kezdett tüntetései. Pedig akár győztesnek is hirdethetnék magukat, hiszen hazánk egyszemélyi vezetője, aki egyik nap még brutális keretszám-csökkentésről és önfinanszírozó tanulásról döntött, pár nappal később – vélhetően megrettenve egy esetleges diáklázadástól – villámgyorsan ingyenessé teszi az egyetemi, főiskolai tanulást. Elképesztő zűrzavar.

Tény, hogy tarthatatlan mindaz, ami a hazai felsőoktatást jellemzi. Boldog és boldogtalan, arra alkalmatlanok sora kerülhet be az értelmetlenül sok, közel hetven hazai főiskola vagy egyetem valamelyikébe, hogy aztán olyan diplomával hagyják el alma materüket, amelyek még a mellékhelyiségben is kevés használati értékkel bírnak.

Valóban káros – volt? – hogy három országra elegendő, eleve állástalanságra ítélt jogászt, közgazdászt, művelődésszervezőt, az újságíráshoz, műsorkészítéshez hozzászólni nem tudó kommunikációs hallgatót tanítanak – akár szüleik pénzén is – évekig.

Korábban a többségnek sokáig kellett próbálkozni a felsőfokú intézménybe jutással, olykor három vagy négy felvételi vizsgát is tenni ahhoz, hogy mind felkészültebben végül bekerülhessenek a kevés, de nívós haza intézmény valamelyikébe. S ha anyagilag a szocialista rendszer nem is becsülte meg a diplomást, társadalmi tekintélye messze nagyobb volt, mint manapság.

Az előző kormányok nagy hibája volt a felvételik eltörlése, mert azelőtt – leszámítva a pártemberek, protekciósok, gazdagok gyerekeit – valóban a legnagyobb tudással rendelkezők tanulhattak tovább. Ugyancsak hibásnak, sőt vétkesnek tartom a kreditrendszert, amely a bolognai folyamat részeként honosodott meg Magyarországon és nagyfokú szabadságot ad a tanulóknak vizsgáik teljesítésében. Nem ritka emiatt, hogy sokan évekkal később fejezik be iskolájukat, mint amikor ildomos lenne, bár ebben a fizetős szakokat működtető egyetemek, főiskolák anyagilag és erősen érdekeltek.

Elfogadhatatlannak tartom, hogy ma egyetlen ember határozza meg a felsőoktatás irányát, még ha egyet is értek a hallgatói létszám csökkentésének szükségességével. Elképesztő hiba, hogy nem az egyes iparágak, a növénytermesztés, állattartás, elméleti szakterületek kiváló ismerői döntenek a következő húsz év szakemberigényéről, az ehhez szükséges képzésről, hanem egyetlen politikus. De az, hogy változtatni kell, tény és valóban sürgető kényszer.

Cseppet sem csorbulna jeles vezetőnk hatalma és maradék tekintélye, ha ezúttal igazi szakemberekre bízná a felsőoktatás megszervezését.

2012. december 18.

Körjókívánság

Áldott karácsonyt és boldog új évet kívánok!

Ennyi. Se megszólítás, se aláírás, a telefonszám is ismeretlen. Na és – tehetjük fel a kérdést – mi ezzel a baj? Tulajdonképpen alig valami, hiszen a jó szándék a fontos és ez az SMS bizonyára jó szándékból született.

Lélektelenné váltak köszöntéseink, jókívánságaink. Régebben élőszóban, telefonon, kézzel megírt, postára elvitt képeslapon, levélben kívántunk szeretteinknek, barátainknak, üzletfeleinknek minden jót, mára az SMS-ek, e-mailek világában mindez hideggé, gépiessé, gépesítetté lett.

De miután az illetet még tudjuk, mert így neveltek bennünket, hát tesszük, amit tennünk illik. Karácsonykor, húsvétkor áldott vagy kellemes ünnepet, újévkor boldog esztendőt kívánunk szeretteinknek, felebarátainknak, sőt képmutatóan azoknak is, akiket a munkás hétköznapiakon ki nem állhatunk.

Nagy híve vagyok a digitális világnak, sok kortársammal ellentétben élvezem a számítástechnika vívmányait, áldásnak, munkám megkönnyítésének, kapcsolataim ébrentartásához a legfontosabb eszközeinek tartom az internetet, mobiltelefont. Kedvelem a világ távoli zugai-ban élő ismerőseimmel ingyenes beszélgetést lehetővé tevő Skype-ot, a gyorsan elröppenő, válasszal megforduló elektronikus leveleket, vagy az internetes csevegést, a chat-et. Mégis a jeles ünnepek, születésnapok, névnapok, karácsony, húsvét és újév köszöntői terén igencsak maradi vagyok.

Mert hiszem és vallom, hogy jót kívánni, ha már nem személyesen tesszük, csak névre szólóan és aláírással szabad. Bármennyire is vonzó egy kör e-mail vagy SMS küldése, mindenképpen megéri a fáradságot, ha személyre szabottan, egyenként meg is szólítjuk azokat, akiknek jót kívánunk. Aztán ha így teszünk, gyorsan rájövünk, hogy valójában milyen kevesen maradtak körülöttünk olyanok, akiknek még tiszta szívből kívánhatunk bármiféle jót is.

Amúgy mindenkinek BÚÉK!

2012. december 27.

Remény

Na, ez is megvolt, megint elmorzsoljunk egy évet.

Valahogy 2012 nem nőtt igazán a szívemhez, bár személy szerint nekem csak némileg rontott az életemen, de azért cseppet sem volt kedvemre való. Nem állok egyedül ezzel a véleményemmel.

Az Ipsos legújabb kutatásában megkérdezetteknek több mint a fele nem bánja, hogy véget ér a 2012-es év, mert a saját élete és családja szempontjából kedvezőtlen időszaknak minősítette azt.

A magyarok éértékelője lett a leginkább negatív: 74 százalék szerint nekik csak rosszat hozott az óév, míg a legkellemesebb emlékeik 2012-ről a kínaiaknak és az indonézeknek maradtak. Hagyjuk most az ázsiaiakat, ők biztosan tudják, nekik miért felelt meg az óév, ahogy mi is, hogy miért utáltuk az elmúlt esztendőt.

Nálunk volt minden, mi csak izgalomban tarthat egy egész országot. Új alkotmány, pontosabban egypárti, állandóan módosított, sajátos érdekeket szolgáló alaptörvény, unortodox gazdaságpolitika kártékony álmvilággal, állandósult adóemelések, estéről reggelre hozott, majd szinte másnap módosított törvények, plágium miatt bukott köztársasági elnök, hatalmi-vezetői arrogancia, közel tucatnyi költségvetés-módosítás, áremelések, nyerő automaták két nap alatti betiltása, munkanélküliség, jellemtelen hatósági harc egy parányi ellenzéki rádió ellen.

Volt oktatás államosítása, Békement, Milla-tüntetés, diáktüntetés, suttogó háborgás a rendszer vezére és kiszolgálói ellen, félelem ugyanezekről, parlamentbe, sőt kultúrállamba nem illő felszólalások, kijelentések, burjánzó kormányzati sikerjelentések minden megszerzett médiumban, s mindezek hozadéka, egy olyan végsőkig megosztott társadalom, ahol szinte mindenki mindenkit utál.

Aki ezektől képes volt elvonatkoztatni magát, akadt megélhetése, elegendő pénze, nem lett beteg, nem kellett igénybe vennie a katasztrofálisan leromlott egészségügy szolgáltatásait, akár még jól is érezhette magát.

Most itt ez az új év, ami elé bizakodva tekinthetünk, hiszen frissességével, újdonságával, üdeségével maga a remény.

Ha nem várunk 2013-tól sokat, nem is csalódhatunk benne.

2013. január 2.

Karón varnyú

– Higgye el uram, én már nem hiszek semmiféle csodában sem. Megettem a kenyereim javát, láttam karón varnyút, meg éjjeli őrt nappal meghalni, de hogy ebben az országban jobb legyen az olyan egyszerű munkásembernek, mint én vagyok, olyan varázslat nincs!

Ha hiszik, ha nem, ez a szép monológ szöveghű tolmácsolása egy ötven körüli, alkalmi munkákból megélni próbáló férfi gondolatainak, amelyből csak a nem éppen nyomdafesték-tűró kifejezések maradtak ki.

Miközben a kormányhoz hűséges média egyéni értelmezésű közszolgálatot teljesítve ontja magából a sikerjelentéseket, mi, az alsóbb szinten élő polgárok, vagyis az ország lakosának döntő többsége a naponta felsorolt sikerekből, a jobb világ elérézéséből mit sem érzékelünk.

Valamennyit fogunk majd februártól, amikor a közüzemi számláink tíz százalékkal alacsonyabbak lesznek, bár ez is inkább csak az energiazabáló háztartást vezető családoknál jelent tisztes kiadáscsökkenést. Az árleszállítás árát ugyanakkor valakiknek mindenképpen meg kell fizetniük és ne legyen kétségünk felőle, azok is mi leszünk. A termelő, szolgáltató cégek ugyanis már szembesültek a rájuk vonatkozó, nem éppen csekély energiaár-emeléssel, amelyet biztosan áthárítanak majd termékeik, szolgáltatásaik árában ránk, végfogyasztókra.

A fentebb idézett munkásember varázslatot emlegetett. Nos, talán meg kellene hívni a kormányba Steven Frayne urat gazdasági miniszternek, hogy tegyen csodát. Az említett férfiú Dynamo néven lett világhírű azzal, hogy olyan, a fizika törvényszerűségeit és az ésszerűség határait átlépő trükköket tud bemutatni, amilyenekre nézői egészen egyszerűen nem találnak magyarázatot. A mai magyar valóságban élve sokan érezzük úgy, hogy jövőnk jobbá tételében már csak egy Dynamo-féle csodatévő képessége segíthet.

Vagy egy erőteljes ráolvasásra.

2013. január 8.

Nekrológ

A nem létező disznó nem eszik.

Ez volt az egyik rendre emlegetett örökérvényű igazsága a kilencvenes évek első felében még Magyarország első kétszáz gyára, termelőüzeme közé tartozó zichyújfalui takarmánygyár legnagyobb hatású vezérigazgatójának.

Természetesen nem véletlenül emlegette mindezt a szakember, a rendszerváltás utáni piaci átrendeződés, a keleti piacvesztés, az összes eddigi kormány számtalan elfuserált mezőgazdasági, állattartási rendelkezése, a támogatási rendszerek elhibázottsága, a kereskedelem szabadlá válása miatt valóban egyre kevesebb lett a sertés, ahogy a szárnyas is.

Míg korábban több sertést tartottak Magyarországon, mint ahány állampolgára volt az országnak, a felsorolt okok miatt ez a szám mintegy egyharmadára csökkent, de fogyott a csirke, liba, kacska, pulyka is. Miközben folyamatosan nőtt a szűkülő piacon megélni akaró takarmánygyártók száma, egyre több lett a nem létező állat, amelynek valóban nem kellett takarmány.

Sajnálatosan mindez együttesen a nem is oly régen még irigyelt cég közelgő megszűnéséhez vezet. Az egykori Agrokomplex Central Soya Rt., majd Agrokomplex C. S. Zrt., Provimi, Cargill takarmányüzeme március végén leáll, bezárja kapuit.

A többszöri tulajdonosváltás egyfolytában a megmaradás lehetőségeinek keresését jelentette, pedig a multinacionális külföldi tulajdonosok nem jótékonysági szervezetek. Megvásárolták a hazai piac jelentős hányadát uraló vállalkozást, majd elsorvasztva azt megszüntették életképesebbnek tartott üzeimeik konkurenciáját.

Nem is olyan régen a cégnél dolgozni még maga volt a biztonság. Sok alkalmazott céges autóval járhatott, mobiltelefont kapott, nyelvtanfolyamon vehetett részt, utazhatott, ahogy a kétkezi munkások sem panaszkodhattak. Nem volt ritka a kimagasló prémium sem. Sokan hitték, remélték, egyszer majd onnan mennek nyugdíjba.

Az első jelentős létszámleépítéskor még többen önként jelentkeztek, hogy küldjék el őket, mert a kiemelkedő végkielégítés akár egy stabil vállalkozás indítását is lehetővé tette. Aztán csökkent az összeg, fogyott a létszám. A korábban sok száz embert foglalkoztató nagyüzem a bezárás előtt már csak néhány tíz embert alkalmaz. Őket is csak március végéig.

Lehetne most sok mindent és mindenkit okolni, pedig nem történt semmi rendkívüli. A gazdaságos termelés és a haszon az elsődleges szempont, ahogy annak a piacgazdaságban történnie kell. A szomorú csak az, hogy a gyárbezárás mögött sok reménytelenné váló emberi sors van, lét és megélhetés kérdése húzódik.

In memoriam zichyújfalui takarmánygyár. Hiányozni fogsz.

2013. január 15.

Megalázottak

– Mi a panasz? – kérdezhetném az orvostól, de mondja magától is. Több mint negyven éve gyógyít, egész életében a betegeket szolgálta, most meg ezt tették vele, meg a hozzá hasonló korúakkal. Beadványt kellett írnia, kérelmezni, hogy tovább dolgozhasson. Dühös és megalázott, szíve szerint otthagyná az egészséget, de kell a pénz, a nyugdíja a lakásrezsire sem elég.

A hatvanhetedik évét taposó doktor a kórház egy szakemberekkel rosszul ellátott osztályának betegeit vizsgálja, kezeli nap mint nap. Gondolt már rá, hogy végleg nyugállományba vonul, kertészkedik, meg él hobbijának, a zenélésnek, foglalkozik az unokáival, de alig százharmincezer forintos nyugdíja nem teszi lehetővé, hogy egy nehéz, ügyeletekkel, túlmunkákkal terhelt, stresszes élet után megfelelő körülmények között tölthesse időskorát. A nyugdíjjal és a kórházban közalkalmazottként kapott jövedelmével végre egy kicsit könnyebben létezhetek feleségével, mint voltak korábban. Most ennek mindenképpen vége.

Azt mondja, ha kérelmét kórháza továbbítja a kormánynak – így szól a jogszabály – még valami okos tojás odafönn láthatatlanban kitalálja, hogy nincs is rá szükség, de még a posztjára sem a kórháznak, mert ha őt kényszernyugdíjazzák, a törvény előírása szerint nem vehetnek fel senkit sem a helyére. Ha mégis maradhat, akkor meg a nyugdíjáról kell lemondania. Vagyis talán ha ötvenezerral lesz magasabb a bére, mintha semmit sem csinálna, csak felvenné a nyugdíját. Amennyiben dolgozni engedik, mindennap kocsiba kell ülnie, hogy környékről beérjen a rendelésére, tankolni rendszeresen, drágább lesz az étkezése, öltözködésre is több megy el. Odalesz, amit így megkeres, akkor meg miért dolgozzon? Ördögi kör ez, mondja elkeseredetten.

Kormányzati becslések szerint hat és félezer egészségügyi dolgozót, más számítások szerint tízezernél is jóval többet, köztük nagyszámú orvost érint a közalkalmazottak kényszernyugdíjazása. Nem értik ők, hogy mit ártottak a kormánynak, törvényhozásnak, kinek a pihent agyából pattant ki az örült ötlet, hogy az amúgy is lepusztult, kivéreztetett egészségügyből a rutinnal, nagy tapasztalattal, felhalmozott tudással rendelkező nyugdíjas korúakat eltávolítsa.

Megalázottak a közalkalmazott doktorok, ahogy a nővérek, pedagógusok, köztisztviselők, is azok. Nem ezt várták pályájuk vége felé megbecsülés, köszönet helyett.

De a hála, tisztelet és nem egyszer a józan ész – jó ideje tapasztalhatjuk – nem politikusi kategória.

2013. január 22.

Kettős juttatás

– Kislányok ma nagyon jó formában vagyok, remélem ti is!

Így fogadta minden nap tanítványait az egykori legendás mesteredző, Varró Imre, aki még nyolcvankilencedik évében, halála előtt két héttel is teljes értékű edzéseket tartott nyugdíjas közalkalmazottként a VVSI evezőseinek. Biztos vagyok benne, hogy amit tanítványai tőle kaptak, tanultak, életüket meghatározó érték volt. Elgondolkodtató, hogy mennyivel lett volna szegényebb a sportélet és lennének egykori tanítványai, ha ugyanúgy kellett volna döntenie nyugdíja vagy továbbdolgozása között, mint kell a napokban a honi közalkalmazott pedagógusoknak.

Akiknek igencsak kellemetlen fejtörést jelenthet az egyszemélyi vezetőnk bölcs útmutatása mellett meghozott és a közalkalmazottakat érintő diszkriminatív jogszabály. E törvény tartalmazza ugyanis a kettős javadalmazás tilalmát, vagyis aki elérte a nyugdíjkorhatárt, mindenképpen menjen és pihenjen, vagy ha mégis engedélyezik számára a továbbdolgozást, kötelezően mondjon le nyugdíjáról. Diszkriminatív, vagyis hátrányosan megkülönböztető a törvény, mert szerzett jogról, a nekik járó nyugdíjról mondatja le azokat az embereket, akiknek munkájára a társadalomnak még szüksége van. Ráadásul helyükre a törvény értelmében senkit sem lehet felvenni.

Az egyén döntése nem könnyű. Ma egy átlagos, nyugdíjba menni akaró vagy kényszerülő pedagógus a szolgálati idejétől, egykori tanítási színhelyeitől függően jó, ha 110-140 ezer forint között kap nyugellátást. A tavalyi év vége felé közzétett adat szerint az összes iskolaformát figyelembe véve egy pedagógus átlagfizetése bruttó 163 ezer, ennek nettója havi 106 ezer forint vagyis, amit kézhez kap, kevesebb lesz, mint a nyugdíja. Akkor meg minek dolgozzon?

Persze mindez csak egyik olvasata a döntéskényszernek, hiszen nem kerülnek jobb helyzetbe az iskolák sem, ha elküldeni kényszerülnek a hatalmas tudással, rutinnal rendelkező „nagy öregjeiket”. Helyükre, különösen a reáltárgyakban nemigen tolonganak a jelentkezők, de ha lennének is, a törvény tiltja felvételüket.

S ne feledjük a gyerekeket se, akik e törvény legnagyobb vesztesei. Olyan pedagógusokat, tanárokat veszíthetnek el, akik a tanítással eltöltött órák ezrei során szerezték meg mindazt a tudást, amely egy igazán jó pedagógust, oktatót jellemezhet. Azt tehát tudjuk, hogy e törvénynek kik a vesztesei.

Jó lenne, ha végre megtudhatnánk, ki a nyertese.

2013. január 29.

Hallgat az okos

Tizenhat hely. Ennyit rontott Magyarország a 176 ország sajtószabadságát minősítő rangsorban egyetlen év alatt. Hazánk a 40-ikről az 56-ikra esett vissza. Tetemes hát a romlás mértéke.

Nagy ügy! Leszámítva néhány siránkozó értelmiségit, kit érdekel ez? Az átlag olvasót, tévénezőt, rádiózót aligha, az internet meg még egyelőre szabad. Van ám itt a derék állampolgárnak egyéb baja is, minthogy ilyen úri, vagy még inkább liberális huncutságokkal foglalkozzon. Munkát kell keresni, vagy ha van, akkor meg a parányi bérből kijönni hónapról hónapra. Enni kell, közüzemi számlát fizetni, ami még akkor is sok, ha most a hatalom kegyesen elengedi annak tíz százalékát. Cipőt, ruhát kell venni a gyerekeknek, taníttatni, szóval ki a fenét érdekel az újságírók nyavalygása? Este a híradók úgymint megmondják a legfontosabbakat, kit, mikor, hol öltek meg, raboltak ki, csaptak be, mi égett le és hányan haltak meg közúti balesetben. A többi meg amúgy is a politikusok dolga, úgysem tehetünk semmit ellene. Akkor meg minek beszélni róla?

Van ebben igazság, ahogy abban is, amit a Riporterek Határok Nélkül szervezet az értékelésében leír: a hatalom túlzottan befolyásolja, ellenőrzi a közszolgálati médiát, és ront a helyezésünkön az értelmetlen hatósági packázás is az amúgy sok vizet nem zavaró, de ellenzékinek számító Klubrádióval szemben.

Félreértés ne legyen, hazánkban, ahogy természetesen e lista előkelőbb helyén álló nemzeteknél sincs tökéletesen szabad sajtó, hiszen nem is lehet. Nincs olyan tévé, újság, rádióállomás, amelyiknél ne működne az egészséges (?) öncenzúra, amikor éppen a támogató cég, fenntartó kormányzat vagy önkormányzat, pénzt adni tudó fontos ember, politikus visszás ügyeit kellene kitergetni. Mert pénz nélkül csak nagyon rövid ideig lehet szabad egy médium, ha elhal a támogatás, gyorsan megszűnik a lap, csatorna. Napjainkban a mind erőteljesebb öncenzúra jellemzi a hazai sajtót.

Ma még senki sem tiltja a szabad beszédet, de valamilyen felsőbb erő hatására gyorsan eltűnik a támogatás, elmaradnak a reklámozók onnan, ahol nem tetszött szólnak. Aki tehát nem bírálja a fennálló hatalmat, vagy éppen támogatja, bármit is tesz az – pompás példák sokaságát látjuk manapság – működhet, aki túlzottan jártatja a száját, megismeri az éhkoppot.

Nem árt hát felidézni: ahol szabadabb a sajtó, ott szabadabbak az emberek is. Az egészség és rendes táplálkozás mellett pedig talán legnagyobb érték a szólás, gondolkodás joga, vagyis a szabadság.

2013. február 5.

Komment

– Maga újságíró, otthon van az internetes világban, mit tenne a helyemben? – kérdezte a minap a közéletben tevékenykedő szakember. – Honlapokon támadnak és közösségi oldalakon is terjesztik rólam a hazugságaikat. Hogyan lehetne ezt megakadályozni?

Legszívesebben azt válaszoltam volna, hogy szerencsére sehogy. De gondoltam, nem ezt várja tőlem, hát legjobb ötletem szerint arra biztattam, ne törődjön az álhírekkel, tegye a dolgát tudása szerint. Közszerelő, ezért többet kell eltűnnie, mint egy magánembernek.

Való igaz, nem csak szabad az internet világa, de sokszor erkölcstelen is. S bár jómagam feltétlen híve vagyok korunk e hatalmas találmányának, igyekszem nem visszaélni vele. Írásaim nevémmel jelennek meg, ahogy igen kevés kommentem is saját nevem alatt történt. De tudom, ez cseppet sem általános.

Az átlagfórumozó nicknéven, vagyis valamiféle maga által kreált álnéven írja meg véleményeit, kommentálja mások tetteit, a világ történéseit. Emiatt egyes fórumozók sokkal többet engednek meg maguknak, mint tennék, ha az általuk bírált, leszólt, megalázott, megvádolt személlyel szemben állva kellene elmondaniuk véleményüket, vagy ha kommentjük saját nevük alatt jelenne meg a neten.

Éppen ezért jó, ha ezeket a kommenteket, fórumos véleményeket helyén kezeljük. Az internet valóban olyan nagyfokú szabadságot ad az egyénnek, amely mindezidáig elképzelhetetlen volt, ugyanakkor e szabadság óhatatlanul is segíti a névtelenség mögé bújó gyávákat. Míg az egyik serpenyőben az internet oktató, felvilágosító, informáló, szórakoztató, kapcsolatteremtő szerepe található, a másik tálcában az emberi butaság, gyávaság, aljasság, gonoszság, rosszindulat próbálja maga irányába húzni a megítélés mérlegének nyelvét.

Bár sokan örömmel olvassák a netre felrakott koholmányokat, különösen, ha azok tetzőek számukra, az igazság pár kattintással úgyszólamint kideríthető. A közszerelő meg a legjobban teszi, ha jól végzi a dolgát és nem törődik, nem válaszol a gyalázkodásokra. A fórumozók ugyanis legalább annyira megosztottak a véleményekben is, amennyire megosztott az egész magyar társadalom. A mocskolódást éppúgy nem kell készpénznek venni, ahogy a dicséretet sem. Szerintem addig jó, ameddig bárki bármit megírhat a világhálón.

Akinek meg nem inge, ne vegye magára!

2013. február 12.

Szerető ország

Magyarország a negyedik leginkább szerető ország. A Gallup World Poll 136 országra kiterjedt reprezentatív felméréséből kiderült: a világ népességének 70 százaléka mondja, hogy minden egyes nap vannak olyan pillanatai, amikor szerelmet vagy szeretetet érez, és ebben bizony mi vagyunk a negyedik legjobbak.

A magyar ember szíves repes a büszkeségtől ilyenkor. Lám csak, mégsem vagyunk mi rosszak, hiszen országunk, népünk egy olyan lista elején van, amely egyértelműen példa lehet a világ népei számára is.

Az ember boldog a hír olvastán, aztán némi gondolkodás után nem tudja, hogy sírjon vagy jól kiröhögje magát. Hát miféle felmérés ez, hány napot töltöttek el nálunk, akik ezeket a kérdéseket feltették, hogy el is hitték mindazt, amit leírtak? Vicces.

Abban az országban, ahol társadalmi csoportokat állíthat egymással szembe a hatalmát féltve őrző politika, ott, ahol családokat, barátságokat tép ízekre az egyik vagy másik párttal szimpatizálás, és ahol mindezt néhány kiváló eszű, hatalmával ügyesen élő, cselszövő politikus képes elérni, folyamatosan fenntartani, aligha lehet általános szeretetről beszélni.

Aztán sajnálatos módon elég sorban állni egy üzletben, postán, utazni zsúfolt járműveken, várakozni orvosi rendelőben, hivatalban és máris szinte tapintható az egymás iránti „szeretet”. S bár egy-egy katasztrófa idején százezrek mozdulnak meg, hogy fizikai munkával, adományokkal segítsék honfitársaikat, a békés mindennapokban – többnyire szerencsére csak képletesen – egyetlen kanál vízben megfojtanak a bármilyen módon is útjukba kerülőket.

Az is sikerünk komolyan vehetőségét kérdőjelezi meg, hogy sokszor valóban okkal, de legtöbbször csak a بورسзín vagy a másság miatt a többség ki nem állhatja a lakosság tizedét kitevő cigányokat. Emellett kiengesztelhetetlen ellenszenv uralkodik sokak fejében a jószerevel teljesen asszimilálódott, parányi létszámú magyar zsidósággal szemben és igen sokan akadnak, aki utálják a szomszédokat, a románokat, szlovákokat, szerbeket. Embereket, akik mit sem tehetnek származásukról, vagy a történelem gyalázatos alakulásáról.

Tudom, hogy a felmérés Valentin-nap alkalmából született, és a megkérdezettek környezetük iránti érzelmeit dolgozta fel, de nehéz elhinni, hogy tartósan szerethet az az ember, aki másokkal szemben folyamatosan gyűlölködik.

Mielőtt bárki is megróna érte, hogy ez csak a mindenben rosszat kereső értelmiségi fanyalgás részemről, hozzáteszem: legyünk büszkék a jó eredményünknek, de ne feledjük, ez csak annyiban lehet igaz számunkra, amennyiben mi magunk valóban szerető és szerethető embernek vagyunk.

Ezzel pedig nehezen férhet össze a mindennapi gyűlölet.

2013. február 19.

Törölve

Egy titkos kínai vállalkozás arra jött létre, hogy eltüntesse a világhálóról az ügyfelekről szóló negatív bejegyzéseket. A pekingi Ku Teng-ta által 2007-ben indított Yage Times elnevezésű vállalkozás mindenféle trükkel, de leginkább a megfelelő emberek lefizetésével tudta tisztára mosni megrendelői múltját.

Bár az ilyen nagyszerű vállalkozások iránt érzéketlen hatalom mindezt nem nézte jó szemmel és a kínai vállalkozót lecsukták tettéért, úgy gondolom, nagyon is hiánypótló és komoly érdeklődésre számot tartó kezdeményezés volt Ku Teng-taé.

Például komoly feladatokat vállalhatna nálunk is, itt ugyanis nagyon nagy az igény a múlt kitörlésére, megváltoztatására. Ennek az elfoglaltságnak igen jelentős hagyománya van hazánkban, ahogy egész Kelet-Európában. Már az internet előtt is bőszen el lehetett tüntetni az oda nem kívánatos személyt a történelmi fotókról, sőt, magát a történelmet is át lehetett írni kurzusonként.

Ma is szép példák állnak előttünk. Elég csak az egykor még alkotmánynak nevezett, mára alaptörvényvé nemesedett, gránit alapokra épített, az állandóság jegyében negyedévente változtatott fő törvényünk történelmi utalásaira gondolni. Ennek az iratnak passzusai alapján ugyanis némiképpen újfent más lett közelmúltunk.

Aztán itt vannak a fontos emberek, akikről tudjuk, kik voltak a régi hatalom idején és kik lettek mára. Ők komoly erőt fordítanak arra, hogy kitörlődjön a kollektív emlékezetből, mit tettek egykor. De nincs ez másként az eddigi ateistákkal sem, akik ma buzgó templomjárókká lettek, mert a világ fejlődése ezt kívánja. A közérdeknek mondana ellent, ha korábbi énjüknek nyoma maradna, mondjuk az interneten.

Ku Teng-ta cégének sok munkája lehetne például az adótartozást felhalmozó cégek, a barátoknak kölcsönt vissza nem fizetők előéletének, vagy éppen bundagyanús labdarúgó-mérkőzések sáros ügyeinek eltüntetésével. De akadna munkája a hűtlen házastársak, cselszövő hatalomvágányok elektronikus levelezésének örök időre törlésével is.

Lássuk be, nagyon is életképes volt Ku Teng-ta ötlete, vállalkozása. De ahogy a fenti példákból is látható, cselekedetét semmiképpen sem nevezhetjük újdonságnak.

A világ politikusai mindezt már örök idők óta felsőfokon művelik.

2013. február 26.

Ismét

Miután naponta soktucatnyi hírt olvasok el az interneten, esténként már cseppet sem vágyom a híradóknak becézett bűnügyi krónikák megtekintésére. Ráadásul jó ideje kitiltottam a politikusokat a lakásomból, nekem ugyanis ne magyarázzák el, hogy mit gondolnak, vagy amit mondtak, azt hogyan gondolták. Szóval, az otthonom legalábbis tévés szempontból abszolút politikusmentes övezet, bár emiatt erősen csökken a néznivalók sora.

Némi kikapcsolódásra persze vágyom esténként, így hát sűrűn nyomogatom a tévé távirányítójának gombjait. Egy ideje tapasztalom, hogy elfogytak a még le nem adott filmek és a vég nélküli ismétlések korába értünk. Nincs sok csatornám, talán ha ötvenkettő, ebből jó, ha negyede érdekel, azokon viszont mostanság többnyire csak ismétlések mennek.

Itt vannak mindjárt a különféle három- és négybetűs sorozatok epizódjai. A CSI A helyszínelők, a CSI Miami, CSI New York, vagy az ilyen-olyan NCIS egyik csatornáról vándorol a másikra, lemaradni róluk képtelenség. (Csak megjegyzem, hogy a CSI a Crime Scene Investigation kifejezés rövidítése). Aztán hét alig múlhat el egy örökérvényű Bud Spencer, Terence Hill film ismétlése nélkül, ahogy a Kisvárosi gyilkosságok, vagy a flúgos nyomozó, Monk történeteit is stafétaként adják egymásnak a mindennapi szórakoztatás kényszerében kínlódó tévék.

Nem jobb a helyzet kedvenc természet- vagy dokumentumfilmes csatornáimmal sem. Oly sokszor láthattam már a Föld becsapódó bolygó általi pusztulását, hogy kezdem megszokni a gondolatát. De kívülről tudom, hogyan cserkészi be áldozatát az oroszlán, krokodil, cápa, éppen mit visznek a sztárrá lett amerikai zálogházba a pénzre vágyó ügyfelek, vagy miként lehet újjáéleszteni a lepukkadt öreg autókat. Ismétlés, ismétlés hátán.

Tudom, hogy a tévék nemigen adhatnak új filmeket, mert azok nagyon drágák és aligha térülnek meg a költségeik. Naponta újdonságokkal jelentkezni előteremthetetlen összegeket jelent, hiszen válság van, alig hirdet valaki, az is jóval a korábbi évek árai alatt. A nép egyébiránt örüljön, hogy láthat valamit. Akinek meg ez nem tetszik, menjen moziba, színházba, olvasson, vagy beszélgessen a családjával, nem törvényi előírás a tévézés. Különben is, az ismétlés a tudás atyja.

Úgy tűnik, a tévék vezetői is így gondolják.

2013. március 5.

Lejtőn

Évtizedek óta évente egyszer, az év első negyedében megyek egy hétre szabadságra. Közel harminc éve ez a hét a síelés, a teljes kikapcsolódásé.

Bár barátaim szerint jól síelek, sajnos tévednek. Meglett emberként ismerkedtem meg a lesiklással, így nekem minden egyes forduló az életért folytatott küzdelmet jelenti, közben másra gondolni nincs időm. Tökéletes agymosás.

Az idei ausztriai utam előtt úgy gondoltam, ez lesz az utolsó sítúrám, mert bár egész eddigi életemben sportoltam, mára bizonyos mozgások már nem mennek oly könnyen. Egy négy kilométer hosszú, ezer méternél is jóval nagyobb lejtésű „munkás” sípálya igencsak igénybe veszi korosodó szervezetemet, a könnyű pálya meg nem szórakoztat. Aztán a zillertali fekete jelzésű lejtőn találkoztam azokkal az osztrák sportemberekkel, akik megváltoztatták elhatározásomat.

A szemre nyolcvan körülnek tűnő két hölgy és férjeik mellett álltak meg, majd pár másodpercnyi pihenő, némi eszmecsere után játszi könnyedséggel siklottak tovább a meredek, igencsak nehéz pályán.

Könnyű nekik – gondoltam – abban az országban élnek, ahol egymásba érnek a magas hegyek, a síelés nemzeti sport, ők meg gyerekkoruk óta csinálják, és nem utolsó sorban akár többször is meg tudják fizetni annak az utazásnak és sítörletnek az árát, amelyért nekünk általában egy éven át kell takarékoskodnunk.

Mert bizony egy magyar embernek, ha nem éppen tehetős, az osztrák – francia, olasz, szlovák stb. – síutak árai kemény luxussá váltak. Ráadásul már előre retteghet attól az utazni készülő, hogy valamelyik magas vezető megint szól valami forintrombolót, esetleg az ország egyszemélyi vezetője éppen akkor nevezi ki tehetséges kedvencét olyan stratégiai pozícióba, amely ismét csak drágítja az eurót, vagy hetenkénti reggeli rádiós monológjával ő maga sokkolja a pénzvilágot. Mindez aztán úgy csapódik le az átlag magyar polgár szintjén, hogy a határt átlépve már háromszáz forintnál drágább euróért tankolhat, táplálkozhat, vagy sportolhat a kevésbé fejlett világban.

Szerencsére mindezek a napsütötte, vastag hóval takart, pompásan ápoltt, kiváló pályákon, tiszta felvonókban, mellékhelyiségekben, hegyi éttermekben, a hűtőkben csak fizetéskor jutnak az ember eszébe.

Mint említettem, úgy gondoltam, ez lesz az utolsó síutam, részben a költségek miatt is, de aztán látva a mind több idős síelőt, meggondoltam magam. Bár jól síelni már biztosan sohasem fogok, de ha képes leszek kellő ideig életben maradni, esetleg én is részesülhetek gazdag hazám olyan előnyeiben, mint ismeretlen osztrák sporttársaim. Akkor meg miért is ne síelnék?

Kár, hogy mindehhez matuzsálemi kort kell majd megélnem.

2013. március 12.

Helyzet

Hinnem kellett volna a meteorológia riasztásának, a katasztrófavédelem figyelmeztetésének, de végül is úgy gondoltam, az elmúlt évek oly sok pánikkeltő, majd tévesnek bizonyult narancs és piros riasztása után ezúttal sem lesz túl nagy baj az országban. Van itt elég az időjárás nélkül is.

Márciusi 14-én délután – mindez 2013-ban történt – igencsak cudar volt az idő odakint, ezt láthattuk mindenféle riadó nélkül is, de ahogy oly sok tízezren országszerte mások, én is úgy gondoltam, talán mégsem lesz olyan rossz a helyzet az utakon, mint amivel riogatnak a hivatalos szervek. Így aztán, bízva negyvenkét évnyi autóvezetésem minden rutinjában, gyorsan felszereltem magam hólánccal, lapáttal, takaróval, vízzel, harapnivalóval és elindultam a Velencei-tó mellől a fővárosba, hiszen ott volt dolgom. De mielőtt még kocsiba vágtam volna magam, információhoz akartam jutni. Hátha tényleg baj van.

Gyorsan rákattintottam az autópálya-felügyelőség, majd az Útinform honlapjára, ha valakik, hát ők biztosan percre pontosan tájékoztatnak a pillanatnyi helyzetről. Meglehet, megtették volna, ha nem omlik össze a rendszerük, de persze mindegyik összeomlott, ahogy az Útinform telefonja is, amely túlterheltség miatt volt elérhetetlen. Mindössze egy rendőrségi hírlevél tájékoztatott arról, hogy ne az M7-esen, hanem a 7-es főúton menjek. (Ahonnan később baleset miatt visszaküldtek az autópályára.)

Ha már elhatároztam magam, némi szorongásom ellenére is elindultam azzal, hogy a kocsimban hallgatom meg a tájékoztatót. Azt hittem egy ilyen rendkívülinek tetsző helyzetben az összes rádióadó legalább ötpercenként bemondja, mi történik az ország útjain.

Autórádióm, ahogy szinte minden autó rádiója rendelkezik TA (forgalmi közlemény) funkcióval, amely éppen arra való, hogy ha a nálam beprogramozott hat rádióadó bármelyikén közlekedési híreket mondanak, megszakítsa az általam hallgatott műsort és megemelt hangereővel a közleményt tegye közzé.

Sajnos az oda-vissza autózásom sok órája alatt ez a szolgáltatás egyetlen alkalommal sem működött, pedig nagyon vártam rá, hogy arra is, hogy a folyamatos csatornaváltások során legalább egyetlen rádió műsorvezetője elmondja a hírek előtt, mire számíthatok az utakon.

A híradásokból az úti hírek helyett megtudhattam, hogyan büntethet bennünket a világ egyszemélyi vezetőnk „parlamentjének” újabb jogainkat korlátozó lépései miatt.

Ez is borzasztó állapot, de a valóban rettenetes helyzet aznap az utakon volt. Nem ártott volna a tényszerű tájékoztatás. Mert ugye a csütörtökön kialakult helyzet után közel negyven órával később, vasárnap hajnalban érkezett belügyminiszteri „Segítünk, ne hagyja el gépjárművét!” kezdetű SMS-t mégsem vehetem annak.

2013. március 19.

Családi botrány

– Nem is tudom, hogy mit mondjak, a felháborodás ugyanis már gyenge kifejezés az érzelmeimre – panaszkolta a minap az egyik ismerősöm az utcán.

A férfinél a magyar parlament újabb alaptörvény-módosítása csapta ki a biztosítékot. Ahogy elmondta, tíz éve, a néhány évig tartó, de rosszul sikerült házasságát követő válása óta él együtt párjával. Házasságukból mindkettőjüknek van egy-egy lánya, akiket szerető családként neveltek fel a legnagyobb egyetértésben. Most viszont az ő általa is választott vezetők egyszer csak kimondták, ők nem alkotnak családot többé. Hatalmi szóval törölték évtizedes értéküket.

Márciusi nemzeti ünnepünk előtt fogadta el a parlament az alaptörvény negyedik, ezúttal 22 pontos módosítását, amellyel többek között kimondják, hogy a családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony. E cikk módosítását egy alkotmánybírósági határozat előzte meg, amellyel a testület megsemmisítette a családvédelmi törvény egy részét, amiért az túlságosan szűkre szabta a család fogalmát. Alaptörvénybe foglalva ugyanaz mostantól támadhatatlan.

Magyarországon egy 2011-es adat szerint több mint négyszázezer pár él élettársi kapcsolatban. Sokan az előző, rosszul sikerült házasságukban megéltek miatt nem hoznak létre újabb, papírral hitelesített kapcsolatot, de társukkal a legnagyobb egyetértésben élnek családként.

Jól tudjuk, hogy ez a döntés a parlamenti uralkodó kétharmad egyik, a valóságban csak papíron létező pártja – a legutóbbi felmérés szerint pontosan nulla százalékos a támogatottságuk – vallási értékeket előtérbe helyező képviselői felé tett gesztusként került az alaptörvénybe, de talán nem lett volna helytelen a döntés előtt a parlamenti falakon kívül is körülnézni, ahol igen gyakori az élettársi kapcsolat. Az alaptörvény rendelkezésével most rengeteg családot töröltek és tettek vadkapcsolattá, sok gyereket fosztottak meg családi jogaiktól.

Fel kell tenni a kérdést, vajon mitől jogszerűbb egy olyan együttélés, ahol ugyan van papír, de a felek gyűlölik, nem ritkán verik is egymást, mint a szeretettel ápolt, de dokumentum nélkül párkapcsolat?

Nem lenne rossz ismerni, hogy az önálló vélemény, gondolkodás terhétől teljességgel mentes parlamenti szavazógépek – másként: megélhetési politikusok – közül hányan élnek élettársi kapcsolatban. Ők most sikeresen alázták meg önmagukat is.

2013. március 26.

Privát lét

– Magánélet? – nézett rám szemében végtelen fáradtsággal a szakrendelői munkája mellett megélhetése érdekében két közeli településen magánpraxist is folytató orvos – természetesen ismerem a szót, de a valóságban nem találkozom vele. Esténként örülök, ha az egész napi munka után ágyba esek, hát annyi a magánéletem.

Ez a nem is oly régi interjúm során elhangzott panasz jutott az eszembe, amikor a húsvéti esőzések miatt a lakásba szorulva régebbi lapokat olvastam. Kezembe akadt egy cikk az egyik jogi szaklapból, amelyben egy ügyvéd a magánélethez való jogról értekezik. Írása elejére emelt idézete is sokat elárult a későbbi folytatásról: „Magánélet, az micsoda, kérem szépen?”

A magánélet tiszteletben tartása manapság alig jöhet szóba. Jószerével megszűnt a klasszikus értelemben vett magánéletünk, amióta internetet használunk, netes közösségi csoportok önkéntes tagjaivá váltunk, a nap bármely szakában, a világ bármelyik pontján felhívhatók, elektronikus levélben elérhetőek vagyunk.

De megszűnik létezni magánszféránk akkor is, amikor naponta többször zaklathatnak bennünket telefonon mindenféle terméket kínáló ügynökök, akik nevünkön szólítanak, és olykor szinte többet tudnak rólunk, mint mi magunk, de ha nem, hát egyes kérdésekkel megszerzik a nekik kellő információkat, vagy amikor vadidegenek kapnak jogot, hogy lakásunkba lépve, törvényben szabályozott ügyek támogatására, aláírásunk kérése ürügyén szerezzenek pártszimpátiánkról információt.

Ugyancsak magánéletünk rovására megy, hogy munkahelyi vezetőnk bármikor kérhet bennünket túlmunkára és mi féltve megélhetésünket – feledve magánügyeinket – megyünk és teljesítjük kérését, vagy ha betegen sem merünk saját ágyunk nyugalomában, szobánk biztonságában gyógyulni, mert ez munkánk elvesztésével járhat.

Természetesen a polgár megpróbálja védeni mindazt, amit fontosnak tart, munkája, kisebb-nagyobb vagyona, családi békéje mellett a magánszféráját is. Esetleg azzal, hogy otthon nem internetezik, köszönés nélkül megszakítja az ügynökhívásokat és a tévék műsorán keresztül sem nem engedi otthonába a politikusokat, vagy a gombamód szaporodó perцемberke show sztárokat.

Védekezhet úgy is, hogy amikor szabadidejében autójába ül és magánútra indul, kikapcsolja mobiltelefonját. Maradék magánéletét ugyan védi, de így meg baj esetén lemarad a belügyminiszter esemény utáni SMS-éről.

2013. április 2.

Balsors

Az alig két héttel ezelőtti magyar-román válogatott labdarúgó-mérkőzés utolsó percében kapott góllal elszállni látszik a remény, hogy nemzeti csapatunk több évtizednyi kihagyás után újra világbajnokságon szerepeljen. Az egyébként majdnem sikeresen megvívott meccs utolsó pillanataiban történeteket követően ismét beindultak az összeesküvés-elméleteket gyártók és a törvényszerű magyar balsorsot emlegetők.

Csak olaj volt a balsorshívők tüzére, hogy pár nappal később az Európa bajnokságra igyekvő U17-es labdarúgó-válogatottunk ugyancsak a mérkőzés lefújása előtti másodpercekben kapott góllal veszítette el az Eb szereplés jogát. Pedig – sokáig voltam gyakorló edző, tehát szakmabeliként állíthatom, szó sincs itt balsorsról – mindkét esetben a pszichikailag megfelelően felkészített gárda, tudva a dolgát, nem a meccs végét jelző bírói sípszót leste volna, hanem amerre áll, elrugdossa a labdát a nagyvilág valamennyi égtája felé, hogy az ellenfél meg ne találja. Nem így történt.

Az ember tényleg hajlamos lenne balsorsra gyanakodni, ha újabb pár nappal később a labdarúgáshoz képest itthon igencsak mostohán kezelt jégkorong fiataljai nem halmoznak sikert sikerre. A SAPA Fehérvár AV19 profijainak közvetlen utánpótlását jelentő húsz év alattiak együttese úgy nyerte meg az első ízben kiírt osztrák bajnokságot, az EBYSL-t osztrák, cseh, szlovén és horvát fiatalok előtt, hogy az elsőséget eldönteni hivatott párharc harmadik, záró csatáját a hosszabbításban szerzett góllal döntötte a maga javára.

Mindezt úgy, hogy az aranyéremért folytatott küzdelem utolsó állomása előtt a csapat nem kevesebb, mint tizenegy játékosát elvitték a 18 éven aluliak világbajnokságára, de a fehérváriak jelentősen megfogyatkozva is nyerni tudtak. Szó nem volt, fel sem merült a balsors lehetősége. Egyetlen nappal e diadal után ez a tehetséges együttes megnyerte a magyar bajnoki döntőt is miközben az említett ifi válogatott Észtországban verte halomra ellenfeleit és jutott egy osztállyal feljebb.

Ideje hát felülbírálni kapcsolatunkat a balsorssal. A megfelelő vezetés, a céltudatos munka, az eltökéltség, a sikerbe vetett hit, a felkészültség és szorgalom nem csak a sportban, de az élet minden területén megszüli édes gyümölcsét.

Aki pedig mindent megtéve a sikerért mégis veszít, legalább a jobb előtt fejet hajtva teheti azt. Hemingway, a nagy író mondta: a sport megtanít becsületesen győzni és emelt fejjel veszíteni, tehát a sport mindenre megtanít.

Ajánlom mindezt a minden bajért mást és másokat okolók figyelmébe.

2013. április 9.

Iskola-éretlenek

Elvált apaként – kiszámolva, hogy még hány évig kell gyerektartást fizetnem – cseppet sem nehezményeztem, hogy fiam hat évesen és másfél hónaposan iskolába menjen. Nem mintha az édesanyja megkérdezett volna erről, de ha megteszi, akkor sem tiltakozom.

Három évvel később, amikor már egyedülálló apaként én neveltem a gyerekemet, a napi iskolai rutinfeladataink során döböntem rá, hogy harcolnom kellett volna az egyévnyi halasztás érdekében. Fiam ugyan cseppet sem volt buta vagy fejletlen, csak végtelenül érzékeny, ezért védtelen kisgyerek, akinek hatévesen még sokkal inkább az óvodában lett volna a helye, mint az iskolában.

Szerencsére felnőtt korára mindebből már nem sokat érzünk, komoly szaktudásra tett szert informatikában, televíziózásban, de a nehéz iskolaévek után már vallom és állítom, hogy a gyerekek meg kell érnie az iskolához.

Szülők sora szembesül napjainkban ezzel, miközben nekik már nincs választási lehetőségük. Az új köznevelési törvény alapján ugyanis a gyermek abban az évben válik tankötelessé, amelynek augusztus 31. napjáig a 6. életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben.

Az iskolaérettséget az óvoda igazolja, amennyiben azonban kétség merülne fel ebben, a gyerekek bizottsági vizsgálaton kell részt vennie. Ha a tanácsadó iskolaérettnek találja a gyermeket, akkor mindenképpen meg kell kezdenie a tanulmányait, akár a szülő akarata ellenére is.

Gyermekpszichológusok közül többen is állítják, hogy eddig a magyar gyerekek a nemzetközi átlaghoz képest későn kerültek iskolába, többnyire nem hat és hét, hanem hét és nyolc éves koruk között. Nem egyszerű tehát a képlet.

Nemigen áll módomban vitatkozni a szakemberekkel, hiszen ehhez hiányos a szaktudásom, de a szülőként megélt küzdelmes évek tapasztalatai mondatják velem, hogy meg kellett volna hagyni a szülők jogát a döntéshez. Ők élnek együtt gyermekükkel, tapasztalják nap mint nap a kicsi érzékenységét, sérülékenységét, túlzott gyerekességét.

Most életbe lépett egy jogszabály, amelyről nehéz előre véleményt alkotni, hiszen jó esetben is csak évekkel vagy akár évtizeddel később tudjuk meg, hogy idejekorán vagy időben küldtük, engedték a törvény előírásait követve iskolába gyereinket.

Csak remélhetjük, hogy nem lesz túl sok sérültje a korai iskolakezdésnek.

2013. április 16.

Poénkínok

Bár ez cseppet sem jellemző rám, a napokban visszasírtam a múlt század hatvanas, hetvenes éveit. No, nem azért, mert akkor voltam tinédzser vagy húszas éveiben járó ifjú, én annak a kornak a kabaréját vágytam vissza.

Miután naponta a munkám okán is soktucatnyi gazdasági, politikai, közéleti hírt olvasok el, estére már mindenre vágyom, csak ilyen témájú tévés, rádiós műsorokra nem. S ha már a tematikus csatornák természet- és tudományos filmjeihez, regényolvasáshoz sincs kedvem, hát valamilyen sitkomot, vagyis szituációs komédiát keresek, de még inkább kabarét. Ez utóbbit sajnos csak a legritkábban találom meg, akkor is csupán valamelyik kívánságműsor archívumból előbányászott, ezerszer vetített megkopott képsorain.

Van viszont helyette stand-up comedy. Már a neve is jelzi, hogy ez nemigen nevezhető őshonos műfajnak mifelénk, bár egykor az olyan színvonalú konferansziék, mint Kellér Dezső, Brachfeld Siegfried, Komlós János, Rátonyi Róbert, Abody Béla – mondanak-e még valamit is ezek a korabeli sztárnevek? – igen magas színvonalon művelték majdnem ugyanezt, vagy még inkább Hofi Géza, aki felettebb szórakoztató és mulattató egyszemélyes előadó volt.

Ma meg csak stand-up comedy van. Ez egy olyan szórakoztató műfaj, amelyben a humorista egyedül, leggyakrabban kellékek nélkül, közvetlenül a közönséghez szólva adja elő műsorát, próbál poénokat mondani.

Leginkább ezzel a próbálkozással van baj. Időnként, amikor kínomban hajlandó vagyok stand-up comedy-t hallgatni, mert néznivaló nemigen van rajtuk, várom, hogy legalább egy olyan jól nevetessem, mint egykor Alfonzó, Horváth Tivadar, Kabos László, Kazal László, Kibédy Ervin, vagy Salamon Béla és kiváló színésztársaik zseniális alakításain.

Sajnos nem megy és félek, bennem van a hiba. Nem találom ugyanis viccesnek a trágárságot, a széklettel és vizelettel kapcsolatos altesti „humort”, a görcsös nevetetni akarást. Biztos vagyok benne, hogy az időközben sztárrá vált előadók sokat dolgoznak a poénokon, gesztusokon, előadásmódon, de mégis, valami nagyon hiányzik ezekből a vidámnak szánt műsorokból.

Valószínűleg a humor.

2013. április 23.

A legrosszabb munka

– Ez engem nem érdekel – fordult el tőlem a szépreményű ifjú, miután megkérdeztem, lenne-e kedve dolgozni a megye egyik kis tévéjében. Aztán magyarázólag még hozzátette: – Ha valahova is eladom magam, akkor az legfeljebb az RTL Klub vagy a TV2 lehet.

Mindez sok évvel ezelőtt történt, amikor az időközben megszűnt térségi televízió vezetőjeként az egyik közismert kommunikációs főiskolán az újságírást tanulók között kerestem utánpótlást a munkatársi csapatba. Hiába erősködtem, hogy nálunk meg lehet tanulni a szerkesztői, riporter szakmát, az említett fiatalember és még több évfolyamtársa is másként gondolkodott. Csak a képernyősök népszerűsége, a nyomtatott sajtóbeli közismert publicisták hírneve és a vélhetően ezzel együtt járó nagy pénze lebegett a szemük előtt.

A történet arról jutott eszembe, hogy egy munkaüggyel foglalkozó amerikai szakportál számtalan szempont figyelembevételével összeállított egy kétszáz szakmát rangsoroló listát, amelyen az írott sajtóbeli újságírói tevékenység végzett az utolsó helyen. A győztes szakma a kockázati elemzőké lett, megelőzve a biomérnöki és szoftvermérnöki tevékenységet. A 200., vagyis legutolsó helyet a riporter munka foglalta el.

Pedig még ma is nagyon sok fiatal vágya, hogy újságíró legyen, igaz, közel sincsenek tisztában azzal, hogy ez a szakma sokszor jár hatalmas stresszel, túlórázással, hétvégi munkavégzéssel, a számítógép billentyűzetének órákig tartó csapkodásával. Emellett folyamatosan olvasni kell, tanulni, miközben a többség számára a megkereshető pénz kevesebb, mint egy alkalmi munkásé, ráadásul nagyon gyorsan lehet örök ellenségeket szerezni.

Természetesen sok olyan szakma van, amelyet nehéz művelni, hóban, fagyban, hőségben, esőben is a szabadban kell dolgozni, vagy oly piszkos, hogy szinte alig lehet kimosakodni belőle, netán undorító. Tisztelet a művelőknek, de ezekről mindez köztudott, aki belekezd, tudja, mire vállalkozik. Ellentétben a riporterkedéssel, amelyről a kívülálló úgy gondolja, hogy az álommunkák netovábbja.

A valóban létező stressz, alulfizettség, rendszertelen munka, az esetleges veszélyesség ellenére állítom, erősen téves a besorolás, mert a riporterség, az újságírást igazán csodálatos szakma. Még ha utolsó is egy rangsorban, közvetlenül a favágás után.

2013. április 30.

Imádság

Hazám egyszemélyi vezetője a Jáki templom felújítási ünnepségén azt találta mondani, hogy „Európa és benne Magyarország csak akkor tud megújulni, ha az imádság és a munka hagyományát sikerül visszahelyeznie életfelfogása középpontjába.”

Mélyen tiszteletben tartom a hívő emberek hitét, de azt is elvárom, hogy akik a 21. században már nem annyira Istentől, hanem az embertől, a tudás, a tudomány hatalmától várják a világ jobbra fordulását, azok nevében egy ország választott vezetője ne nyilatkozzon hitbéli kérdésekben, bármennyire is istenhívővé vált ő maga saját képességeit, korlátait tapasztalva.

Hazánk jelenleg még hatályos alaptörvénye kimondja, hogy „Mindenkinek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más meggyőződés szabad megválasztását...” Ha pedig így van, akkor bizony erősen számolni kellene a hívők mellett a nem istenhívőkkel, vagyis a más meggyőződésűekkel.

Egy tavaly készült és publikált felmérés szerint Magyarország nem tartozik a nagyon vallásos országok közé. A felmérésből kiderült, hogy a „Nem hiszek Istenben és sohasem hittem” kérdésre a megkérdezettek 23.1 %-a adott helyeslő, és „Hiszek Istenben, mindig is hittem” felvetésre 39 százaléknyan adtak igenlő választ. (Más kérdésfelvetésben ugyanakkor már csak jóval kevesebb, mint két és félmillióan állították, hogy feltétlenül hisznek Isten létezésében). A fennmaradó szintén közel 38 százaléknyi ember felemás érzéseket táplál az istenhittel kapcsolatban.

A legtöbb fejlett országban csökken a vallásosság, az ateizmus Európában az északnyugati, elsősorban a skandináv országokra jellemző, és a kelet-európai államokra, így Magyarországra is. Ha mindezeket az adatokat átnézné hazánk egyszemélyi vezetője, talán nem venné a bátorságot magának, hogy a boldogulás feltételeként a munka mellé az imádság szükségességét is odabiggyesse.

Engem azért riasztott meg a jeles vezető beszéde, mert sohasem voltam istenhívő – hiszek viszont a család szeretetében, erejében, a barátságban, a tudomány mindenhatóságában – másrészt rettegéssel tölt el a gondolat, miszerint hazám vezetője országunk fellendítésében a munka, mint természetes alapfeltétel mellett, már csak az imádságra számíthat.

Félő, hogy egy ilyen helyzetben a hívő ateistáknak sem marad más reményük, csak a fohász.

2013. május 7.

A gyarmatosító

Az unió támadja a magyarokat, kettős mércével mér, bünteti a magyar embereket, gyarmatosítani akarja Magyarországot. Ezt állítják vezetőink.

Amerre járok, mindenféle kisebb-nagyobb táblák hirdetik: Készült az Európai Unió támogatásával. Van közöttük százmilliárdból korszerűsített vasútvonal, sokmilliárdból épült szennyvízrendszer, szakorvosi rendelő, megújult sétány, játszótér, teniszpálya, templomkert, fürdő, közösségi épületegyüttes, idegenforgalmi szolgáltatás, nyári rendezvény és még ezernyi fontos dolog. De kap támogatást a mezőgazdaság – hogy a nyugatiakkal összevetve mennyit és milyen arányban, az persze már más kérdés – kisebb mértékben az ipar is.

Bár a hivatalos magyar politika ma ezt szeretné láttatni, az Európai Unió nem egy mindenki felett álló diktátor, vagy egy speciális érdekkört megtestesítő önálló intézmény, hanem huszonhét, júliustól pedig még eggyel több, önként ezt az utat választó ország gazdasági és értékszövetsége. Ott nem egy uralkodó vagy zsarnok vezető hozza szabályait, hanem a szövetkezett államok képviselői közösen döntenek. Az unió tehát mi is vagyunk.

Az európai szövetség természetesen nem a magyar embereket támadja, hanem azt a kormányt, amelynek egyszemélyi és mindenki felett álló vezetője megélhetési támogatóinak hátszelével, teljhatalma érdekében folyamatosan harcol a szerződésben elfogadott értékek ellen. Nem vitatható ugyanakkor, hogy számtalan furcsa döntés is születik a nemzetek együttesének elhatározásából, emiatt lehetnek olyan szabályok, amelyek ránk (is) nézve kedvezőtlenek.

Ma divatja van az unióellenességnek, és nem csak nálunk. Itthon ugyanakkor mindez azért is alakul így, mert a magyar emberek jó része gyorsan igazodik a regnáló hatalom hivatalos beszédéhez. Amikor az egyszemélyi vezető harcol a szervezet ellen, akkor az a trendi, ha mi is ugyanígy teszünk. Pedig nem kellene! Ma a diktatúra és a szélsőségek ellen tulajdonképpen csak az Európai Unió védheti meg a békességet, nyugat-európai jellegű jogállamiságot, jogbiztonságot vágyó hallgatag többséget.

A magyarokat állítólag támadó Európai Unió, a magyarországi beruházások 97 százalékát finanszírozza, emellett jóvoltából tűntek el az országhatárok, garantált a béke, szabad a kereskedelem, a külföldi munkavállalás, az utazás, konvertibilis a forint. Ha jeles vezetőnk és neki ellentmondani nem merő, jólétét féltő parlamenti kétharmada még sokáig harcol a mindezt számunkra nyújtó szervezet ellen, akkor minderről lemondhatunk.

Úgy jobb lesz?

2013. május 14.

Kutyavilág

– Én eddig erre nem gondoltam – mondta a középkorú férfi. – Most hazamegyek, leveszem a láncról a kutyát és megszeretgetem.

A történetet az egyik állatmenhely vezetője mesélte el egy rádióadásban, amikor arról esett szó, hogy milyen fontos a felvilágosítás a felelős állattartásról, szeretetről, hiszen sok gyerek játékszernek tartja kisállatát, nem kevés felnőtt pedig rabszolgának. Közéjük tartozott a fentebb említett gazda is, aki bizonyára úgy tanulta apjától, nagyapjától, hogy a kutyát rövid láncra kell tartani, moslékkal etetni, verni, ha nem úgy viselkedik, ahogy ő elvárja.

Budapesten hatalmas sikerrel zajlott le az ideai kutya-világkiállítás. 18 ezer ebet neveztek a világ minden tájáról a versengésre és hoztak el a magyar fővárosba. A közönségsiker is kódolva volt, hiszen hazánk igazi kutyatartó nemzet. Sokat mond az a becsült adat, amely szerint hazánkban az európai 20-30 százalékkal szemben a családok ötven százaléka tart kutyát, és minden negyedik-ötödik emberre jut egy eb.

Az persze már más kérdés, hogy a kölyökként oly cuki kis jószágot, amelyet karácsonyra, születésnapra, jó bizonyítványért kap a gyerek, hogyan tartják később a gazdáik és mit tesznek vele, amikor a falatnyi állat birkanagyságúra nő. Ilyenkor sok szerető gazda kocsiba rakja kutyáját, elviszi jó messzire, aztán kirakja, sorsára hagyja. Ezért is cselleng oly sok kivert kutya az országban és kell mind több menhely.

Nem sokkal jobb kutyatartó az sem, aki a költségek miatt inkább nem oltatja betegségek ellen kutyáját. Ha elpusztul, még mindig lehet ingyen egy másikat találni. Aztán láncra, kenyéren és vízen tartani, ha rossz, nevelő szándékkal ütni, verni, kínozni.

Egy kiállításon, látva a pompásan tartott, agyonkozmetikázott, jól nevelt kutyákat, gyorsan megkívánja az ember és főleg gyereke, hogy neki is legyen egy ilyen szerethető ebe. Amikor viszont nap mint nap együtt kell élni a jószággal, „aki” lehet éppen úgy rossz tulajdonságú, nehezen kezelhető, vagy betegeskedő, mint egy ember, már elmúlik a kiállításon érzett birtoklási vágy és helyébe a nyűg érzése lép. Egy kutya a családban felér egy gyerekkel, ugyanannyi, ha nem több gondoskodást, táplálást, orvosi ellátást, figyelmet igényel.

Aki szereti, és jól tartja ebét, még nem biztos, hogy jó ember, de azt bátran kijelenthetjük: aki a kutyájával nem képes tisztességesen bánni, az emberekkel szemben biztosan elbukik.

2013. május 21.

Lépéskényszer

– Nincs tovább – mondta a harminchoz közeledő, ifjú kora ellenére is elismert, több hazai és külföldi diplomával is rendelkező, angolul igen kiválóan beszélő közgazdász. – Most azt látom, hogy aki kilép vagy elbocsátják, nemigen talál új munkahelyet, az ember, a tudás egyre kevésbé lényeges. Mások lettek az értékek, legfontosabb a politikai megbízhatóság.

A fiatal szakember titokban pályázott meg egy közel egyéves amerikai ösztöndíjat, amely tanulmányait és egy igen szerény körülmények közötti ottani megélhetése költségeit biztosítja. Most azon töri a fejét, hogy talán elengedik fizetés nélküli szabadságra és akkor esetleg érdemes lesz visszatérnie, hiszen itt a családjá, lakása és a munkája, de eddig nemigen adott ilyen lehetőséget pénzügyi cége. Aki így vagy úgy elment, nem térhetett vissza. Ráadásul az új módi szerint a helyét sem töltik be, ez pedig az ország egyszemélyi vezetője bankellenes politikájának következménye – mondja – bőszen mennek az elbocsátások náluk is, ahogy az egész bankszektorban.

Az ifjú közgazdász most abban reménykedik, hogy amerikai tanulmányútja alatt sikerül olyan ismeretségeket kötnie, amelyek révén ottani, vagy ami még jobb lenne, hiszen csak egy ugrásra kerülne családjától, angliai munkához juthat.

A szigetországban már eddig is akadt lehetősége, az egyik legnagyobb pénzügyi vállalkozás, ahol ugyancsak ösztöndíjasként néhány hónapig dolgozhatott, örömmel fogadta volna soraiba, de akkor úgy érezte, ott kell boldogulnia, ahol szülei, barátai élnek, ahol ő is lakni, élni szeret. Azóta majd' fél évtized telt el, és oly módon váltottak rossz irányt a hazai közállapotok – már a buszra sem szívesen szálllok fel, mert mindenkinek pattanásig feszültek az idegei, panaszolta – hogy számára csak súlyos megalkuvások, küzdelmek vállalása árán maradhat valamelyest is élhető a hazája.

Most, tehát külföldre készül, de nem boldog, Nincs benne a felszabadult öröm, hogy új kihívások, kalandok várják, másfajta életet élhet. Úgy érzi, válaszütra kényszerítették és döntése egész jövőbeni életét megváltoztathatja.

– Tudod, én nem vagyok forradalmár, hős, még tüntetni sem megyek ki az utcára. Én a lábammal szavazok a diktátumok ellen, és elmegyek, ameddig még elmehetek. De azért – tette hozzá – interneten ugye tartjuk majd a kapcsolatot?

2013. május 28.

Error

Amikor sok évvel ezelőtt egy kis cég vezetőjének javaslatára az elektronikus írógép helyett megvettem első komputeremet és egy mára elfeledett XT-vel beléptem a digitális világ birodalmába, gyorsan megismertem a gépek hatalmát.

Nagy bátran – miután papírra írtam a bekapcsolástól a mentésig az összes lépést, hogy tudjam, mit kell csinálnom az akkori csodamasinával – megírtam életem első számítógépen készült cikkét. Követve a leírt sorrendet, megnyomtam a vélt szükséges gombokat, majd amikor a gép kérdezett valamit, ráhagytam. A cikk, úgy ahogy volt, törlődött. Én meg rohantam vagy öt kört a szobában, hogy az órányi munkám vesztesége okozta idegességemet kifussam magamból. Aztán leültem és emlékezetből megírtam az egészet újra.

A héten egyetlen fel nem fogható mozdulatom nyomán eltűnt az elmúlt fél év összes beérkezett e-mailje, amelyekhez gyakran visszanyúltam, munkám részeként használtam őket. Pillanatnyi dühömben már ismerős volt a szobában rótt körök érzete, és a tehetetlenségé. Ezúttal viszont a közel húsz évvel ezelőtti esettel szemben fejből szinte semmit sem tudtam felidézni. Újból megtapasztaltam, hogy milyen érzés az, amikor munkám, ahogy nyilván a legtöbbszörké már okos, de romlandó eszközöktől válik kisebb-nagyobb mértékben vagy olykor végzetesen függővé.

Sokszor már azt is nehéz felidézni, hogy egykor újságíróként hogyan szereztünk információkat internet, a zsebünkben mindig ott lapuló mobiltelefon nélkül, hogyan tudtunk írógépen, vagy éppen kézzel írni. Felfoghatatlanul távolinak, mondhatnám, kőkorszakinak tűnik az a nem is oly távoli időszak, pedig akkor is tettük a dolgunkat, írtunk, kommunikáltunk, dolgoztunk, alkottunk. Ahogy mindenki más. Ment a világ komputerek nélkül is.

Be kell látnunk, mára olyannyira informatikafüggőkké váltunk, hogy ha otthon hagyjuk okostelefonunkat, elveszettnek érezzük magunkat a világban. Úgy hisszük, hogy aznapra biztosan kimaradunk valamiből, lemaradunk, mert elérhetetlenek vagyunk. Ugyanez a helyzet az internettel, amely összeköthet a világ minden internetezőjével, ha úgy akarjuk, pedig e világraszóló találmány előtt is voltak emberi kapcsolatok.

Feltétlen híve vagyok a digitalizált világnak, mert oly módon könnyíti meg az életemet, amilyent egykor e korszakot meg nem élő édesapám és kortársai még álmodni sem tudtak. Miénk lett, lakásunkba, telefonunkba költözött – ha csak virtuálisan is – az egész világ.

Amit aztán egy tévesen megnyomott billentyűvel, egy géphibával azonnal el is veszíthetünk. Egy áramszünet pedig pillanatok alatt visszaröppent bennünket őseink világába.

2013. június 4.

Legény a gáton

Árvíz idején igazán szerencsésnek érezhetik magukat azok, akik nem valamelyik időnként megáradó folyó mellett laknak, nem oda építették hétvégi házaikat, mert nem kell félteniük megélhetésüket, lakhatásukat, vagyonukat.

Csodálatos, hogy veszély esetén az ország végsőkéig megosztott, sokféle módon és tudatosan egymás ellen hangolt lakossága képes valamelyest félretenni vélt vagy valós sérelmeit, a másik iránti ideológiai, etnikai, vallási ellenérzéseit, és gátat épít, homokzsákokat tölt, segít a bajbajutottaknak. Erre persze kora, egészségi állapota okán nem mindenki alkalmas, esetleg túl távol lakik a veszélyeztetett országrésztől, így hát közülük szép számmal pénzükkel segítenek.

Sajnálatosan sokan viszont nem hajlandók a nemzetinek nevezett segélyalapba pénzt küldeni, mert még élénken emlékeznek a vörösiszap katasztrófa áldozatainak összegyűjtött összeg tesze-tosza, vagy éppen felelőtlen kezelése. Persze ők is segíthetnek, kereshetnek egy-egy bajbajutott családot és közvetlenül nekik adhatják a pénzt, ruhát, használati tárgyakat.

Felemelő látni a sok éjjel-nappal dolgozó embert, önzetlen önkéntest és szívbemarkoló belegondolni azok sorsába, akik az ár levonultával visszatérnek otthonukba, vagy annak maradványába. Elgondolni is nehéz, hogy a sokszázézes, vagy akár többmilliós kárt hogyan heverheti ki egy család, hogyan folytathatja életét, ha nem tartozik a jómódúak közé.

Nem mehetünk el szó nélkül egyszemélyi országvezetőnk hősiességével szemben, hiszen igen tiszteletreméltó, ahogy egy kiváló stylist tervezte árvízi öltözékében a közszolgálati televíziók kamerái előtt tájékoztat, intézkedik, irányít. Egy személyben és valamennyi gáton. Főleg, ahol kamera van. Teszi, pedig ez nem az ő dolga, vannak ott profi szakemberek, akik biztosan jobban tudják, mit kell tenni, ha jön a víz. Egyszemélyi országvezetőnknek ugyanakkor nem árt azon gondolkodnia, vajon az egyhangú mindennapok visszatérével milyen intézkedéseket tesz majd annak érdekében, hogy két áradás között is jusson pénz a gátak javítására, újak építésére.

Az áradást idén bizonyára legyőzi a nemzeti összefogás rendszere, de meglehet, jövőre újra jön majd a víz. Az ugyanis időről, időre jön, amióta világ a világ. Nem árt tehát alacsony vízállásnál is odafigyelni a gátakra, még ha az olyantájt nem is hoz sok szavazatot.

2013. június 11.

Mínusz tíz év

– Szerinted mit csináljak? – nézett rám tanácstalanul ismerősöm. – A házi orvosom beutalt a megyei kórházba két vizsgálatra, az egyikre majd' három hónap múlva mehetek, de a másikra még időpontot sem tudott adni.

Ajánlottam, hogy forduljon egy szakorvoshoz annak magánrendelésén, hamarabb bejut vele az egészségbiztosító által finanszírozott szakrendelésre, de miután ismerősöm nyugdíja éppen csak elég a mindennapi költségekre, nem fér bele a magas vizitdíj megfizetése. Reménykedik, hogy állapota nem romlik a következő negyedévben, mikor végre a szakorvos is megnézi majd.

A minap látott napvilágot az a felmérés, amelyből kiderül, hogy a magyarok alapvetően negatív változásokat tapasztaltak az egészségügyben az elmúlt öt évben. A felmérésben Argentína, Ausztrália, Belgium, Dél-Korea, az Egyesült Államok, Franciaország, Japán, Kanada, Lengyelország, Magyarország, Nagy-Britannia, Németország, Olaszország, Spanyolország és Svédország vett részt.

A kutatók kérdésére válaszoló magyarok szerint a diagnosztikai vizsgálatokhoz való hozzáférésben, a szakorvosi és a kórházi ellátás rendszerében inkább negatív változásokat éreztek, míg a házi orvosi hálózat eléréséről és a gyógyszerellátás működéséről vegyes benyomásaik voltak. Az összeállításból kiderült, csak a spanyoloknak rosszabb a helyzetük a miénknél. A leginkább kedvezőtlen változásokat a magyarok a gyógyítási folyamat ütemében tapasztalták.

Mérhetetlenül szomorú mindez, hiszen egy beteg ember amúgy is küzd az állapotával, félelmekkel van tele, bizonytalan számára a jövő, a gyógyulása, vagy éppen munkahelyének megtartása. Persze egy gyors kivizsgálás, gyógykezelés esetén egészen más lenne a helyzete, de az, hogy hónapokig hurcolja terhét, kínlódik éjjel és elestén ébred reggel, csak ront az állapotán.

A magyarok átlagéletkora más fejlett országokban élő kortársaiktól eltérően hat-tíz évvel rövidebb. Sokkal rosszabb a mutató az egészségben eltöltött életevek számát tekintve, mert ezen a területen több mint tíz évvel maradunk el a nyugatiaktól.

Jól tudom, az emberi egészség okán nem lehet mindent a pusztuló egészségügyre kenni, közrejátszik benne a stressz, a korszerűtlen és egészségtelen táplálkozás, a mozgásszegény életmód, a dohányzás, alkoholizálás. Ennek ellenére mindenkori kormányainknak mégiscsak óriási a felelősségük, hiszen életek millióival gazdálkodnak.

Előbb vagy utóbb el kell számolniuk velünk.

2013. június 18.

Plebejusok

A magyar arisztokrácia nagyszerű teljesítménye előtt egy plebejus kabinet tisztelgésének nevezte a minap hazánk sok izgalmasat mondani tudó egyszemélyi vezetője a Fertődre kihelyezett kormányülést.

Érdeemes tisztázni, mit is jelent a plebejus kifejezés. Nos, a „köznép” jelentésű, latin eredetű szó eredetileg az ókori Rómában a szabadok alsó, jogokkal nem rendelkező rétegének elnevezése volt, ők a hatalmon levő, gazdag patríciusokkal folytatott hosszú harcban vívták ki erősen korlátozott jogegyenlőségüket. A plebejusok később, a középkori városokban a polgárokkal szemben a jogfosztott, napszámos munkát végző, a céhlegénységénél megrekedt emberek voltak.

Az fel sem merülhet a hírt olvasó fejében, hogy egyszemélyi vezetőnk önmagára és kormányára gondolt a „köznép” és „jogokkal nem rendelkező” kifejezések plebejus szóval történt összefoglalásával, sokkal inkább érthető nyilvánvalóan úgy, hogy ő és kabinetje – esetleg, mint a patríciusok vezetői – a plebejusok, vagyis a jogokkal nem rendelkező köznép kormánya. Na, ez azért már inkább összeillik.

A plebejusok, vagy latinul a plebs tehát szabad, de jogokkal nemigen rendelkező emberek sokaságát jelenti. E téren aztán találkozik is az ókori Róma és a legújabbkori Budapest, vagyis Magyarország. A plebejus kormány és parlamentje mandátumának elmúlt három évében nehezen visszafordíthatóan tette plebejussá népét.

A plebs kormánya lopakodó, soha meg nem tárgyalt, meg nem vitatott, egyéni képviselői indítványok nyomán legtöbbször egy éjszaka alatt megalkotott törvényekkel, a megélhetési képviselők szavazógépezetének olajozott működése mellett változtatott meg alkotmányt, oktatást, egészségügyet, nyugdíjrendszert, munkaügyeket és még ezernyi mást, miközben sok területen tett részben jogfosztottá százezreket, sőt milliókat.

A modernkori magyar plebejusok szabadok, írhatnak, olvashatnak, jártathatják a szájukat nyilvánosan is és akár nagy hangon, sztrájkolhatnak, tüntethetnek az új és szigorúan korlátozó előírásoknak megfelelően. A magyar plebejusoknak ma is mindent szabad. Amit szabad. Mert a magyar plebejus egyszemélyi vezető patríciusként, vagyis kiváltságos nemesként oszt földet, dohányboltot, hivatalt, pozíciót, kegyet, jövőt. Kétségünk ne legyen felőle, hogy tudta nélkül bármi is megtörténhetne e plebejus országban.

Egyszemélyi vezetőnk tehát ennél nyíltabban nem is fogalmazhatott volna. Amit ő a minap kimondott, itt lent, a plebs szintjén mi már régóta tudunk.

2013. június 25.

Törött orr

Az öt robusztus termetű, komor tekintetű terrorelhárító végigsietett a kórház folyosóján, egyikük igazoltatta a kezelő előtt várakozó férfit, majd rutinosan kéz- és lábbilincsbe verték és a váróteremben ücsörgő betegek döbbsent tekintetétől kísérvé elvezették a hatvan közeli férfit.

Az ügy előzménye, hogy a férfi bár nem vált el, húsz éve igazoltan külön él feleségétől és felnőtt, dolgozó lányától. A kórházi történet koraestéjén meglátogatta lányát és közben leült feleségével is beszélgetni. Ennek ezúttal is veszekedés lett a vége. Az ismerősök egyszerű jellemzése szerint a hárpia természetű, dühkitörései miatt több pszichiátriai kezelésen is átessett asszony ismét dührohamot kapott és a mind hangosabb szóváltás után szokott módján ütni, rúgni kezdte férjét.

Eddig minden a szokott rendben folyt, a férj, tanulva a korábbi esetekből, amikor a megvadult erős asszony rúgásai, ütései következtében súlyosan sérült a térd, több ujját eltört, maga előtt tartott kézzel védte magát. Az asszony viszont egyik célt tévesztett ütése közben megcsúszott és a férfira zuhant, de oly szerencsétlenül, hogy eltört az orra. A konyha pillanatok alatt vérfürdővé vált.

A férfi azonnal orvoshoz vitte vérző és feldúlt nejét. A doktor ellátta sérülését és megkérdezte, hogyan szerezte. A dühös asszony azt találta mondani, hogy a férje ütötte meg. Az orvos meg nem a rendőroket hívta, hanem egyből a terrorelhárítókat.

Július 1-jétől a testi sértés egyes eseteit, a becsületsértést, zaklatást, személyi szabadság megsértését és a kényszerítést súlyosabban bünteti a Btk., ha az elkövető és az áldozat együtt él vagy élt, illetve ha kapcsolatukból közös gyermek született. Vagyis új nevé a háztartáson belüli erőszakot.

Esetünkben, miután szemtanú nincs, az orra törött asszony állításával szemben csak a férfi mesének tűnő védekezése áll és legfeljebb a házaspár ismerőinek véleménye, miszerint a férj régóta családi erőszak áldozata, miközben ő maga még egy legyet sem lenne képes leütni. Persze mindez semmit sem számít. Megindult az eljárás a férj ellen, amelynek végén talán börtön is várhat rá. Ártatlanul.

Az biztos, hogy a házastársukat, gyereküket ütő, verő, félelemben tartó emberszerűek ellen fel kell lépni. Ugyanakkor igen komoly eszközt ad a jogszabály a férjüktől szabadulni akaró nők kezébe. Elég a vád, némi vér és a férj egy ideig máshol fog lakni. Mondjuk a cellájában.

Biztos, hogy jól sikerült ez a törvény?

2013. július 2.

A határozat

Most aztán jól megadtuk nekik, nemhogy tockost vagy kokit kaptak volna tőlünk, de pofán csaptuk ezeket a gaz gyarmatosítókat, akik visszaéltek többségükkel, és kétharmaddal elmarasztalták a mi független, szabadságharcos demokráciánkat. Most már elmehetnek oda, ahova a mi szeretett, mélységesen demokrata egyszemélyi és az egész magyarságot magában megtestesítő vezetőnk gondolja, mert ő megmondta előre, hogy a magyar parlament határozatban ítéli majd el a gyarmatosítókat. Ha pedig ő ezt előre megmondja, akkor az biztosan úgy is lesz, mert nálunk demokrácia van, nem úgy, mint az Európai Parlamentben, ahol össze-vissza szavazgatnak a zsírosan fizetett multibérencek. Itt minden magyar egy emberként akarja azt, amit elkötelezetten demokrata egyszemélyi vezetőnk.

De, hogy ne térjünk el a demokráciától, egészen biztosan nem teszi zsebre Európa, amit most tőlünk kapott. És még nincs vége! Ideje az unióra vágni a kaput, otthagyni csapot meg papot, szakítani velük, főjenek csak saját levükben, mind a huszonheten, a belépni igyekvőkkel egyetemben, ha nem tanulnak Európa legfejldőképesebb demokráciájától, ahol egyszemélyi vezetőnk kijelentésére 269 önálló gondolkodású képviselő azonnal fontosnak érezte elítélni a magyar szabadságjogok csorbulását kifogásoló áldemokrata, Tavares-féle jelentés-elfogadókat.

Egyértelműen nagy pofont kapott most tőlünk Európa, mert mi nem tűrjük, hogy bárki is visszaéljen gyarmatosító, igazságtalan hatalmával. Jól mondta egyszemélyi vezetőnk: „Nem akarunk olyan Európát, ahol... a szabadságot korlátozzák... ahol a nagyobb visszaél az erejével, és a többség visszaél a hatalmával... és ahol csak a kisebbnek kell tisztelni a nagyobbat.” Nálunk ilyen még véletlenül sem fordulhatna elő!

Ha így folytatják, csak idő kérdése és úgy otthagyjuk őket, hogy csak füstöl. Aztán nézhetnek ki abból a gyarmatosító, rezsicsökkentés-ellenes fejükből. Lezárjuk a határainkat, se ki, se be, jól elvagyunk itt mindannyian magyarok, keresztények, zsidók, ateisták, cigányok, heterók, homók, szélső nacionalisták, meg a többi, egymást nagyon szerető ember. Van nekünk mindent termelő iparunk, mezőgazdaságunk, dúskálunk pénzben, természeti kincsekben, alapanyagokban, csúcstechnológiában, amennyi csak a magyar embernek kell. Mert majd nemsokára csak annyi kell neki, amennyi lesz, Európa pedig menjen a francba, ha ilyen hülye. Majd jól le vesszük a kezünket róluk.

Akkor lesznek csak igazán bajban!

2013. július 9.

Népcirkusz

Ül egy ember a végtelen világűr Lokális galaxiscsoportja Tejútrendszerének csillagközi terében világító Nap nevű csillag körül keringő bolygó egyik földrészén található parányi ország kisvárosában, egy lakótelepi kétszobás lakás kisebbik szobájának sarkában és komolyan veszi magát.

Ezt érzem mostanában a hatalomért versengő két ellenzéki párt vezetőjének tetteit figyelve. Azt tapasztalom, hogy két ember verseng egy olyan ország vezetéséért, amelyet a következő négy évben a mostani ellenzék közül aligha vezethet valaki is sikerrel. A jelenlegi hatalom oly módon vette körül bújtatott, vagy nagyon is látható csapdákkal vára környékét, hogy azt bevenni manapság szinte lehetetlen. Legfeljebb a titokban, a családban, szűk baráti körben zúgolódók igen széles körének mozgósításával, összefogásával. Ehhez pedig hasonlóan gondolkodó markáns, és ha kell a másik – vagy még inkább egy közösen elfogadott, minden tekintetben támadhatatlan harmadik – javára háttérbe húzódní is képes vezetők összefogására lenne szükség. Ezzel szemben egy virtuális hatalomért folyó vicces harc szemtanúi vagyunk.

Elhiszem, hogy a hatalom gyönyöre oly mámorító, amihez hasonlót talán csak egy függőségben szenvedő érezhet, amikor élvezi szenvedélye tárgyát. S miután a két pártvezető közül az egyik már belekóstolt a hatalom ízébe, a másik pedig tapinthatóan mindennél jobban vágyik e bódulatra, arra, hogy miniszterelnöknek nevezzék őt, harcuknak csak egyetlen biztos pontja lehet. Biztos ugyanis, hogy egyikük sem vezetheti majd a következő ciklusban az országot, ha így folytatják.

Ha én ellenzéki politikus lennék, kizárólag arra törekednék, hogy véletlenül se válasszának meg a következő négy évre vezetőnek, mert amit a jelenlegi rezsím létrehozott, abba úgylis csak csúfosan bukni lehet. Ennek ellenére nagyon is igyekeznék a parlamentbe, mert mégiscsak jobb jól fizetett, felelősség nélküli ellenzéki képviselőként tengetni az életemet, mint kint, a valóságos magyar világban dolgozni, ha egyáltalán kapok ott munkát. De vezetni semmiképp sem akarnék.

Legfeljebb csak a következő négy év után jutna ilyesfajta badarság az eszembe. Addig meg főjön a feje a mostani vezetőnek mindattól, amit hatalma megszilárdításért elkövetett, és amelynek biztos, hogy sok eltakarítandó hordaléka lesz.

Lehet, hogy a két ellenzéki vezető népetető cirkusza is erről szól?

2013. július 16.

Útba esik jövet, menet

Száz százalék. Ennyien voltak azonos véleményen a megyei újság internetes szavazásán. Ez a tudatosan végsőkig megosztott társadalmunkban igencsak figyelemreméltó eredmény, még akkor is, ha tudjuk, egy újság netes szavazása közel sem nevezhető teljes körűnek és mérvadóknak.

A szavazásra bocsátott megállapítás így szólt: „Államosítják a takarékszövetkezeteket, a.) helyes, az állam jó gazdájuk lesz, b.) ez megint pénzlenyúlás, c.) kártalanítani kell a tagságot.

A végeredmény még a lapot is meglepte, ugyanis a szavazók mindegyike újabb kormányzati és pártállami lenyúlást sejt a sietve és a kormánypárti képviselők egyetlen hangnyi tiltakozása nélkül meghozott törvény nyomán. Van is okuk az olvasóknak a gyanakvásra, hiszen ott az elhíresült újkori földosztás, a trafikgyalázat és még számtalan kisebb-nagyobb lenyúlás.

Miközben az elmúlt közel két és fél évtizedben bankok mentek tönkre, tűntek el a föld színéről, a takarékszövetkezetek két kivétellel jól működtek, de e kettő adta hazánk egy-személyi vezetőjének a casus bellit, vagyis „ürügyet a hadüzenetre”, az államosításra, arra, hogy a nép megítélése szerint ezek a magánintézmények is a barátok, kollégiumi társak, megbízható és hűséges emberek befolyása alá kerüljenek.

A takarékszövetkezetek megeremtője a német Hermann Schulze-Delitzsch volt, aki az első kölcsönös hiteltársaságot 1850-ben alapította. Friedrich Villhelm Raiffeisen célja pedig az volt, hogy az uzsorások által nemcsak anyagilag, de erkölcsileg is elnyomott vidéki lakosságot a szövetkezés útján juttassa hitelhez, fejlődési lehetőségekhez. E két ember hozta létre a napjainkban is eredményesen működő szövetkezeti bankokat. A szövetkezés eszméje hamar eljutott Magyarországra is, ahol a Schulze-Delitzsch elgondolásai alapján szerveződő hiteligyleteket és szövetkezeteket az erdélyi szászok hívták életre, elsőként 1851-ben Besztercén, majd Nagyszebenben és Kolozsvárott.

Ha eddig jól működtek, vajon miért kell most közéjük csapni? Az átlagember csak kapkodja a fejét. Ahogy a 100 %-osan egyöntetű véleményt tükröző voksolás is mutatja, alig akad olyan kívülálló, aki ne a mindent bekebelező, uralkodó kiscsömög újabb falatját látná az államosításban. Meglehet, valamennyien tévednek, akik így gondolkodnak és a gondoskodó állam egy-személyi vezetője megint csak hön szeretett népe üdvére, pénze megvédésére törekszik.

Higgyünk neki, hátha tényleg így lesz?

2013. július 23.

Hőhullám

Lucskosra izzadt testtel forgolódik az ember az ágyában, a nappali rekkenő hőség után az éjszaka sem ad enyhülést. A levegő mozdulatlan, a pihentető álom csak nehezen jön a megfáradt testre.

Nyár van, annak is a kemény próbatételt jelentő legmelegebb hete. Persze azt, hogy tényleg ez a legmelegebb, még nem tudhatjuk biztosan, csak a szakemberek gondolják így a sokéves megfigyelések, tapasztalatok alapján, de hát jöhet még ennél is forróbb időszak.

A közügyek iránt érdeklődő derék polgár figyelme a csúcsközeleli hőmérsékleteket produkáló kánikulában igencsak lankad. Egy kicsit szörnyülködik, de gyorsan túllép azon, hogy Spanyolországban vérfagyasztó vonatbaleset történt, katasztrófafilmekben, makettekkel megrendezett és felvett látványhoz hasonló képeket bámulhat egy térfelügyelő kamera jóvoltából, figyelheti, ahogy a modern szerelvény kisiklik és közel kétszázal betonfalba ütközik. Esti sörét talán kicsit sem teszi keserűbbé a híradókban bemutatott képsor, amelyben az iszonyatos baleset szanaszét fekvő, azonosításra váró áldozatait listázzák az ottani szakemberek. A bajok úgyis mindig másokkal történnek, ráadásul nagyon meleg van.

Ha az ember nem ultra, vagy végsőkéig megszállott „magyarfoci” rajongó, önsanyargató, esetleg a meccsre a balhé kedvéért kilátogató szurkoló, azt is csak néhány apró kézlegyintéssel intézi el, hogy a hazai milliárdosok, politikai potentátok által elnökölt sztár csapataink ellenállás nélkül zuhantak ki az európai kupákból. Még több stadiont hát nekik, legyen minden faluban, kapjanak nagyobb állami támogatást a mezőkövesdi és felcsúti reménységek, és akkor a haza labdarúgásilag úgyis fényre derül. Már csak ilyen a kánikula.

Államilag amúgy is mélységesen kiábrándultunk Európából, mert az ellensége a rezsi-csökkentésnek, a devizahitelek megmentésének, irigy kiváló adórendszerünkre, hatalmas gazdasági sikereinkre. Ezt szeretett egyszemélyi vezetőnk pompásan el is magyarázta a hagyományos tusnádfürdői észosztásán, de a meleg miatt az ereje végén járó polgár már erre is csak legyint, ahogy a soros miniszterelnöki levélre, amelyet a postás nyújtotta lendülettel továbbít azonnal oda, ahova való.

Hazánkban az eddigi legmagasabb hőmérsékletet 2007. július 20-án, Kiskunhalasnál mérték, akkor egészen 41.9 fokig kúszott fel a hőmérő higanyszála. Rossz belegondolni, hogy a rekkenő hőségben még éjszakai is kikapcsolódni képtelen agyunk mi mindennel szórakoztat majd bennünket, ha idén melegrekordot dönt öntörvényű időjárásunk.

2013. július 30.

Méltó névadó

Három éve szazonját éljük az átnevezéseknek. Évtizedek óta megszokott nevű utcák, terek, intézmények kapnak új nevet, mintha ettől a világ is jobb lenne. Ráadásul, ha országos intézményről van szó, azonnal ott a nemzeti jelző is, ami persze cseppet sem baj, hiszen többnyire az egész országra – ha nem is a nemzet egészére – kiterjedő szervezetekről van szó. Mégis, valahogy erőltetettnek tűnik, hogy hirtelen minden nemzetivé válik. Ha pedig nem nemzeti-nek hívják, akkor a történelem mélyéről előrángatott, a ma emberének többnyire semmit sem jelentő, egykori nagyérdemű, köztiszteltetben álló, vagy éppen saját koruk által meg nem értett politikusokról, közéleti személyiségekről neveznek el intézményeket.

Mindez arról jutott eszembe, hogy a minap dr. Springer Ferencről nevezték el a velencei-tavi északi evezős és kajak-kenu pályát. Ezt nagyon helyeslem és nem csak azért, mert személyes ismeretség, rövid ideig tartó együttműködés részletei segítenek a véleményalkotásban, hanem azért is, mert tudom, a kortársai egy részéről mélyen tisztelt, másoktól vitatott, nem kevesek által pedig nyíltan gyűlölt személyiségű szakember nélkül nem csak az evezős pálya nem jöhetett volna létre, de nagyon sok más, a Velencei-tavat, jövőjét, turizmusát meghatározó beruházás, építkezés sem.

A hozzá közelállók közül többen viccelődtek is vele: „Meglásd, Feri bácsi, te még egyszer szobrot kapsz a Velencei-tónál.” Nos, Feri bácsi – ahogy a legtöbben szólították– az agárdi kikötőnél valóban megkapta már a szobrát, míg munkássága újabb elismeréseként a velencei-tavi vízi sportpálya is az ő nevét viseli a jövőben.

A Springer családban a közért munkálkodás családi örökség. Az FTC alapító elnöke, Springer Ferenc egész alakos szobra a stadion lebontásáig állt a klub Üllői úti sportpályáján és remélhetőleg állni fog az új stadionban is. Az unoka, dr. Springer Ferenc alkalmazkodva a szocialista, majd rendszerváltás utáni kusza helyzetekhez, ki- és felhasználva a politikusokat, politikai áramlatokat, mindvégig a Velencei-tóért, ifjúkorától haláláig tartó igaz szerelméért tevékenykedett.

Jó érzés, hogy alkotó és alkotás most nevében összekapcsolódhatott. S talán ma már egykori ellenlábasai, haragosai is kezdik elismerni, Feri bácsi jót akart, jól végezte dolgát, még akkor is, ha közben sokakon gázolt át, sok tyúkszemre lépett rá akkoriban.

Az utókor viszont hálás. Dr. Springer Ferenc megérdemli e megkésett hálát, ő valóban méltó névadó.

2013. augusztus 6.

A dinnye harmada

A dinnye harmadával gond van – olvasom a minap az egyik pénzügyi szakportálon és azon kapom magam, hogy erősen bólogatok, valóban így van, én is ezt tapasztalom. Aztán az írásból kiderült, hogy a dinnye harmadát ugyan tényleg meg kell semmisíteni, de nem azért, amiért én már a másodikat vágom ki a kert végébe a sünöknek – egyáltalán nem ízlik nekik – hanem, mert bizonytalan az eredetük.

Az bizony meglehet, de az én dinnyéim túl azon, hogy kívülről szépek, belülről ehetetlenül éretlenek voltak, egyáltalán nem lehettek bizonytalan eredetűek, hiszen a ládájuk felett óriási betűkkel ott állt a felirat: magyar dinnye.

Apropó: magyar dinnye! A minap Budapestre autóztam és sorra láttam a feliratot az árusoknál: magyar dinnye. Többfelé ott volt a termék is, vagyis a görögdinnye, máshol meg szép, festett görögdinnyeszeletek mosolyogtak a reménybeli vásárlókra a bolt hirdetőtáblájáról, de a felirat szinte mindenhol új nevén hirdette a magyar termelésű görögdinnyét: magyar dinnye.

Ennyi kitérő után viszont bevallom, dinnyeimádó vagyok, alig várom már az évenkénti dinnyeszezont, amikor is emberi áron beszerezhetővé válik kedvenc csemegém, a görögdinnye. De vagy én voltam eddig szerencsétlen a vásárlásával, vagy valóban minden harmadik dinnyével gond van idén. Az én magyar – görög – dinnyéim ugyanis kettő kivételével oly vacakok, olykor ehetetlenek voltak, hogy csak a pénzt dobáltam ki az ablakon a kulináris élvezet helyett.

Mondhatják, van ilyen, akadnak peches emberek, akik még jó dinnyét sem tudnak maguknak választani, amely feladat amúgy is művészet, mert csak megfelelő ütögetés, vizsgálódás, hümmögés és fejtörés után lehet ízeset találni. Szóval már-már dinnyeileg én is a balszerencések közé soroltam volna magam, ha a hétvégi vásárlásomkor a dinnyehalomnál mellettem álló idősebb hölgy nem szól oda fülem hallatára dinnyeválogató férjének, vigyázzon, nehogy megint a szemébe kelljen dobniuk a magyar görögdinnyét, ahogy a múltkor.

Miután több ezer forintom bánja eddig, hogy a dinnyeszezont kezdete óta ehetetlen magyar dinnyék sorát sikerült vennem, most reménykedem, talán túl vagyok a nehezén, mert a vacak dinnyéim javát már megvettem.

Vagy esetleg még csak a harmadát?

2013. augusztus 13.

Háttérhatalom

A magyarok 42 százaléka szerint valójában nem a kormány irányítja az országot, hanem valakik a háttérből mozgatják a szálakat. A Political Capital Institute felmérése a napokban került az újságok hírei közé.

A felmérés egyik legmeglepőbb megállapítása, hogy még a kormánypárt szavazóinak 43 százaléka is azt gondolja, hogy nem a saját kormánya irányítja az országot. Arra a kérdésre, hogy mely csoportok állhatnak a háttérben, a felsorolt lehetőségek közül a megkérdezettek a nemzetközi pénzügyi köröket (bankárok) más, felettünk uralkodni akaró országokat (véltően Izraelt) említették a leggyakrabban.

Ismerőseim tudják, az összeesküvés-elmélet rettenetesen távol áll tőlem, valószínűleg gyenge a fantáziám hozzá. Nemigen hiszek a mindent behálózni képes, pár emberes, vagy pár tucatnyi ember által egy egész világot uralni képes hatalom létezésében, ahogy abban sem, hogy Magyarországot, e többnyire csak nekünk fontos, parányi, a világ termékeinek töredék-százalékát előállító, piacként hangyányinak sem számító, versenyképes iparral, mezőgazdasággal nem rendelkező országra túl sok energiát fordítanak a földteke nagyban játszó urai.

Most mégis megérintett a felmérés eredménye, mert bizony jó ideje én is úgy érzem, hogy nem a mindenhatónak látszó egyszemélyi vezetőnk irányít e hazában, hanem a mögötte álló – jeles vezetőnk jellemezte egykor így – pénzügyi zseni. Nevét a pereskedés elkerülése miatt le nem írom, könnyű kitalálni.

Persze e háttérhatalom nem csak a kiváló úrból áll, vannak ott még egyes üzletemberek, akiknek tanácsai – igényei, utasításai? – szerint vezetődik ez az ország. Mi meg itt lent ideológiai- és pártharcokat folytatunk, szekértáborokat alkotunk, ellenségeskedünk. Ezalatt nem érünk rá azzal foglalkozni, hogy miért is tesszük mindezt.

Egy mondás szerint, ha valaki azt mondja ránk, részegek vagyunk, csak nevéssünk rajta. Amennyiben már ketten látják így, gondolkodjuk el rajta, ha a harmadik is ezt állítja, menjünk haza és aludjunk ki magunkat.

Most a lakosság tetemes része, 42%-a gondolja, hogy itt valamiféle háttérhatalom az úr. Ez már elgondolkodtató.

2013. augusztus 21.

Botrány

A szegedi szabadtéri színpadon három estén át játszott és az augusztusi nemzeti ünnepünkön az egyik kereskedelmi tévében is vetített, több idegesítő reklámblokkal megszakított mű már a főpróba után botrányt keltett. Az Alföldi Róbert rendezte István a király című rockopera megint sokaknál verte ki a biztosítékot. Különösen azért, mert a rendező személye számos ember szemében szálla, a rendezései, jelképei izgalmasak, nyugtalanítóak, ezért elgondolkodtatók.

A darab számomra alapmű, még akkor is, ha ismerem a fanyalgó kritikusok véleményét, mely szerint logikai hibák vannak benne, István jellemfejlődése nem jelenik meg a mű folyamán, a zene, a dalok nem képeznek egységes stílust, s bár dallamvilága a magyar népi zenéből merít, mégis műdalok egyvelege. Szerintem mindez badarság, ily módon bármely szerző bármelyik színdarabját ízekre lehetne szedni.

Az István a király igenis alapmű, sőt remekmű, és nem csak azért, mert amikor harminc évvel ezelőtt bemutatták, akkor ahhoz még bátorság kellett – nem mintha kételkedhetnénk benne, hogy az akkori egyszemélyi vezető és kiszolgálói tudta nélkül egyáltalán egy hang is elhangozhatott volna belőle a városligeti szánkózó dombon – de azért is, mert Bródy János szövege a legnagyobb alkotásokhoz hasonlóan mindig aktuális.

Alföldi rendezése valóban vitatható, ahogy minden jelentős műalkotás, amely többet mutat, mint egy vázába tett virágcsokor képi megjelenítése. Miután egyike voltam annak a közel nyolcszáz ezer nézőnek, aki a tévén keresztül nézte – olykor tátott szájjal – a nagyon jól ismer mű átváltozását, joggal alkothatok véleményt azokkal szemben, akik úgy ítélik, hogy csak hallottak a különleges bemutatóról. Mindenesetre azt mélységesen elítélem, hogy király- és nemzetgyalázásért (?) a szélsőséges „műkritikusok” veréssel fenyegetik a rendezőt, és tüntetni készülnek a budapesti bemutató ellen.

Az Alföldi-féle István a király rólunk szól. Megosztottságunkról, megoszthatóságunkról, a mindenkori egyszemélyi vezető iránti behódolásunkról, alattvalóságunkról. Az újrafogalmazott rockoperát – nem nemzeti eposz, csak egy jó színdarab – lehet szeretni, utálni és közömbösen szemlélni. És lehet róla gondolkodni, rajta vitatkozni, mert ez is a művészi alkotások lényege.

Pár nappal a bemutató után sem gondolom, hogy számomra ez volt a legjobb István előadás, de azóta is foglalkoztatnak a látottak, ahogy az alkotók, Szörényi Levente, Bródy János és Alföldi Róbert jelzett vagy bújtatott kérdései.

Évszázadok óta keressük rájuk a választ.

2013. augusztus 27.

Iskolaév, másként

– Ilyentájt már mindig nagyon várom, hogy megkezdődjön a tanítás – mondta a középiskolai tanár –, de idén nagyon nem akaródnak bejárni az intézménybe, annyira zűrzavaros minden.

A pályája delén járó pedagógus belekezdett a bajok sorolásába, a tankönyvosztás körüli hercehurcát, az elküldött, elüldözött nyugdíjas korú szaktanárok pótlásának nehézségeit, a kusza órarendet, a drasztikusan megnövelt kötelező óraszámot, a tantervi változásokat említve, de aztán legyintett, nem is mondja tovább, mert csak felidegesíti magát.

Tanulói éveimet leszámítva jó ideje a pedagógusok pártján állok, különösen amióta egyszeri kalandként az életemben, egyetlen tanévben óraadó tanárként álltam hetente többször is egy-egy osztálynyi kamasz elé és próbáltam velük megszerettetni tantárgyamat. Tudom tehát, hogy mivel jár tanítani, mi az, hogy napról napra, hónapról hónapra a maximumot nyújtva kell a felnövekvő generációt oktatni, nevelni annak, aki fejét, egész életét a pedagógiára adja.

A pedagógusok jelentős részét most az tartja izgalomban, hogy a tanévkezdettel életbe lép az új köznevelési törvény, amely szerint többek között elindul a pedagógus-életpálya új rendszere, átlagosan 34 százalékkal nő a pedagógus munkakörben dolgozók bére, felmenő rendszerben bevezetik a hittan illetve az erkölcsstan oktatását, az általános iskolákban pedig délután négy óráig kell foglalkozásokat tartani.

Mindez rendben is lenne, ha nem a regnáló kormányzat jól megszokott módszere, vagyis a szakemberek kihagyása, véleményük, javaslataik ismerete nélkül, nagyon sok hibával megszervezve tolnák le a változásokat az oktatók torkán. Elég bemenni egy-egy iskolába és négy szemközt elbeszélgetni, vagy csak egy mondat erejéig meghallgatni a sok tekintetben megfélemlített, állásukat féltő tanárokat, hogy megértsük, a most kezdődött tanév biztosan forradalmi lesz.

Legalábbis abban a tekintetben mindenképpen, hogy az oktatói közösségek nagy részében, ha elfojtottan is, de fortyognak az indulatok, forró a hangulat és ezen a meglehetősen megosztó béremelés – amely sokaknál jövedelemvesztést jelent – sem segít.

Reménykedjünk, hogy gyermekeink ebben a tanévben nem csupán azt tanulják, amelyet egy államtitkársági vezető nagyokat álmodó főnöke iránymutatása alapján kigondolt. Mert a felkészült tanár még ilyen körülmények között is meg tudja teremteni a maga csodáját az óráján, ha hagyják.

De vajon az államosított, agyonszabályozott oktatásban van-e még helyük az önállóan gondolkodó tanároknak?

2013. szeptember 3.

Lenullázva

Nem tagadom, rám is átragadt az a felfokozott hangulat, amellyel a bukaresti világbajnoki selejtezőn a mieink győzelmét vártam a román tizenegy ellen. Annyira persze nem, hogy azt Trianon visszavágójaként éljem meg, netán az elmúlt évszázad valamennyi vélt vagy valós sérelmének megtorlásaként, ahogy egyes politikusok és néhány újság, tévécsatorna által fel-tüzelt szurkolók ezrei.

A súlyos vereséggel végződött meccsen láttam tizenegy kétségbeesetten szaladgáló, sportmezbe öltözött, jobb sorsra érdemes magyar fiataalt, a teljes tanácstalanság állapotában és egy, az alkalmatlanságát jó ideje kitartóan bizonyító szövetségi kapitányt. A sportolók védelmében hozzáteszem, bármekkora profik is ők és keresik többszörösét annak, mint egy életük százai-ért felelős kórházi osztályvezető főorvos, akkora terhet, amekkorát most rájuk raktak, aligha lehetett elviselni a végletesen ellenséges környezetben.

Nem ártott volna a statisztikákat is böngészni, mielőtt a közhangulat irányítói megfogalmazták elvárásainkat fiataljainkkal szemben. Legutóbb tétmeccsen, győztesen 1958-ban hagyhattuk el a pályát Romániában, mégpedig olyan labdarúgók jóvoltából, akiknek a mai zsenik még az átizzadt zoknijukig sem érnek fel. Itthon valamivel jobb a mérlegünk, mert „csak” 32 év telt el a román labdarúgócsapat feletti legutóbbi győzelmünk óta. Ráadásul mostani válogatottunk tudásában egyik korábbi együttessel sem venné fel a versenyt.

A jelenlegi sajnálatosan felfokozott ellenséges hangulatnak, ahogy a mindenért reváns vágyát megfogalmazó túlzott elvárásnak is a politikusok az okai. Régen nem volt olyan mesterségesen szított rossz viszony Magyarország és Románia között, mint ma, a jelenlegi végletesen megosztó, konfrontálódó, mindenhol és mindenkivel szemben frontokat nyitó kormányzat idején. Persze ez az ideológia, viselkedés mindig is értő, termékeny talajra hullik nálunk, rendre akadnak szép számmal honfitársaink, akik „román vért akarnak inni”.

És akkor kijelölünk tizenegy fiatal áldozatot, akiket kiküldünk a bukaresti arénába és elvárjuk, hogy mindenért álljanak bosszút. Ekkora teher teljességgel elviselhetetlen, ahogy az lett volna akkor is, ha klasszisokkal jobb futballisták.

A meccs vége felé az egyik magyar játékos lába görcsöt kapott, mire román ellenfele odabaktatott hozzá és szakszerű mozdulatokkal segített a bajba jutott sporttársának.

Remélem a politikusok és a vérgőzös hőzöngők is látták a jelenetet.

2013. szeptember 10.

Filléres élményeink

Már nem is emlékeztem rá, meg is lepett, amikor az évtizedek alatt összegyűlt, valamire majd csak jó lesz haszontalanságok között megtaláltam. Egy tízfilléres került a kezembe, rajta a felirat: Magyar Népköztársaság és alatta a pénz verési időpontja, 1969. Egy másik világ, egy más élet tárgyi emléke.

Éppen huszonegy éves voltam e tízfilléres napvilágra jöttem, hazám és Európa alighogy túl az újabb háború veszélyét magában hordozó prágai tavaszon. Emlékszem, akkoriban azért szurkoltam, hogy mire sorkatona leszek, ne kelljen megszállóként a baráti Csehszlovákiába mennem, megvédeni a szocializmust. Elég csapás volt már az is, hogy bevonulásommal két évre kivontak a normális életből.

Megdöbbenő, hogy egy parányi tárgy mennyi emléket ébreszt fel az emberben és miféle történelmi eszmefuttatásra készíti. Homályos emlékem, hogy egykor kisgyerekként, édesapám segítségével, még fizethettem a hamar eltűnt lyukas kétfilléssel, de 1999-ig itt maradt velünk a tíz-, húsz- és ötvenfilléres tömege, amelyek bármennyire is hihetetlenül hangzik manapság, értéket jelentettek, vásárolhattunk velük. Fillérekért vehettünk nagyon sok más mellett újságot, zsemlét, kiflit, vonal- vagy átszállójegyet, és természetesen a legendás ötvenfilléres fagyaltot.

Megdöbbenő, hogy mekkora változáson ment át a világunk, országunk, mindennapi életünk az első fillér kibocsátásának napjától, 1946. augusztus 1-jétől, vagy akár csak a megtalált tízfilléresem verésétől napjainkig. Aki oly idős, hogy a 20. század kommunizmusa, szocializmusa után húsz éven át még élhetett demokráciában, majd az elmúlt évek mind erősebb autokráciájában, tulajdonképpen – nagy szerencsére – a háborún kívül mindenbe belekóstolhatott. Ezért aztán az évtizedekig vasfüggönnyel körbezárt, kiskirályok uralta ország túlélő technikáit elsajátító állampolgára a megtanult, génjeibe rögződött ügyeskedési praktikákkal mindmáig boldogul a mindenféle kurzus- vagy rendszerváltás után is.

S hogy mennyire vérebe ivódott az egymást követő generációknak a kádárizmus igazodási, mondhatni kaméleoni alkalmazkodó képessége, jól mutatja, hogy azok kiválóan működnek ma is, amikor az érvényesüléshez, boldoguláshoz ismét elengedhetlenné vált a pártszimpátia, a politikai megbízhatóság, az uram-bátyám kapcsolat.

Jó lenne hinni, hogy gyerekeink, unokáink, azok a fiatalok, akik már semmiért sem fizettek tízfilléssel, sohasem ismerik majd meg az öregek filléres „élményeit”.

2013. szeptember 17.

Vasúti kalandok

Ismerősöm joggal érezheti magát úgy, mint egykor a szép emlékezetű Bagaméri fagyaltos Csukás István Keménykalap és Krumpliorr című ifjúsági regényéből készült filmsorozatában. Bagaméri fagyaltos ugyanis el volt átkozva.

De, hogy ne beszéljek rébuszokban, gyorsan elárulom, a szóban forgó ismerősöm hetente olykor többször is vonatozni kényszerül a Velencei-tó partjáról a távoli fővárosba és vissza. Nem kellene, mert mint említettem, átok ül rajta.

Az úr sokat próbált utazóként végigkínlódta a nagy vasútépítést, amelynek során a Budapest – Kelenföld – Székesfehérvár vasútvonalat, állomásait, a sok új aluljárót a beruházó NIF Zrt. a „gyarmatosító” Európai Unió igen tetemes, 85%-os támogatásával közel 120 milliárd forintból korszerűsítette, megépítette. Nem vitás, mennek is a vonatok, mint a távirat. Ha nem késnek.

De késnek. Nem egyszer, nem kétszer, hanem rendszeresen. Valami ugyanis mindig történik. Hogy csak az átok sújtotta úr legutóbbi három utazását említsem, kezdődött azzal, hogy órákig tartott szeptember közepén az útja Budapest irányába, mert miután két vonat majdnem frontálisan ütközött, közel s távol gyakorlatilag összeomlott a vasúti közlekedés.

Még alig simultak ki a szegény ember ronggyá gyúrt idegei a sokórás utazás után, amikor pár nappal később a kényelmes, gyors, svájci gyártmányú piros vonatának hátsó szerelvénye hibásodott meg, aminek okán két állomás között leállt a vonat. Ismerősöm több száz utastársával együtt békésen várakozott, reménykedve a továbbhaladásban. Csak akkor kezdtek lázadozni, amikor elfogyott a levegő a jól záró ajtókkal, nyithatatlan ablakokkal ellátott modern szerelvényen.

Mindössze alig valamivel több, mint három és fél órába tellett, amikor kalandokkal és élményekkel gazdagodva megérkezett a normálisan mindössze egyórányira lévő célállomására. Meg is fogadta, egy darabig nem utazik a MÁV-val, de az élet már csak ilyen, három nap múlva újfent mennie kellett. Nos, ezúttal jobban járt, mert már két és fél óra alatt maga mögött tudhatta az utazást. Ezúttal – ezt mondták neki a sokat tudó népek a vonaton – a sorompók műszaki átadása akadályozta a menetrendszerű közlekedést.

Ismerősöm most már rutinos. Hamarosan megint mennie kell a Velencei-tótól vasúton igen távoli fővárosba, ezért túlélőcsomagot készít magának élelmiszerrel, vízzel, gyógyszerekkel. Hiába no, hív a vasút, áll a MÁV.

De sokat.

2013. szeptember 24.

Hibázók és bűnözők

„Ez több, mint bűn: ez hiba.” A kijelentést manapság egyre gyakrabban használják politikusok, politikai elemzők, beszédírók. Bosszantó a használata, mert bizony manapság igencsak értelmetlen e mondat.

Az 1772-ben született Louis Antoine Henri de Bourbon-Condé francia herceg a francia forradalom és a napóleoni háborúk alatt az emigráns royalista hadsereg tisztjeként több restaurációs kísérlet résztvevője volt. Bonaparte tábornok Első Konzulként 1804-ben összehívás gyanújával külföldről elraboltatta és kivégeztette.

A kivégzés elleni rengeteg tiltakozó egyikeként Antoine de Boulay gróf, Meurthe megye küldötte nyilvánosan kijelentette: „Ez több mint bűn: ez hiba.” A kijelentést a korabeli fültanúk többször idézték, de mivel a képviselő nevét a nagyközönség alig ismerte, mondását később gyakran Fouchénak, a máig hírhedt rendőrminiszternek tulajdonították.

Nos, abban az időben, miután értelmetlen, sőt káros volt a kivégzés, talán jogos volt (politikai) hibának nevezni a sima bűncselekményt. De azóta nagyot változott a világ. Ma ugyanis a véletlen hiba messze nem lehet akkora – erkölcsi – súlyú, mint a bűn, a bűncselekmény.

Csak aki nem dolgozik, az nem hibázik, szokás mondani, mert bizony különösen a technológiailag mind bonyolultabb, jogszabályokkal elviselhetetlenségig túlszabályozott világunkban a legjobb szándék mellett is hibázhatunk. A bűn, bűncselekmény mindig magában hordozza a szándékosságot, a rossz elkövetésének vágyát, igényét. A hiba, hibázás lehetősége pedig egyszerűen benne van mindennapjainkban, és ha ez nem is jó vagy helyes, de mindenképpen része mindenkori tevékenységünknek.

Sajnálatosan sok olyan kifejezést használnak a közszereplők, amelyek nincsenek a helyén, eredetét nem ismerik, ugyanakkor általuk ezek bekerülnek a közbeszédbe, annak részévé válnak. A minap a romák ellen elkövetett aljas és gyáva sorozatgyilkosság nyomán, annak részleteit fejtegetve mondta az egyik közszereplő, hogy ez az eset nem is bűn, hanem hiba volt. Nehéz eldönteni, hogy mondata, véleménye mire vonatkozott. Nem volt bűn, a gyilkosságsorozat, de hiba volt a lebukás? Nyilvánvalóan nem erről beszélt az illető, de helytelenül használt szófordulata ezt sugallotta.

Tanulság, hogy aki közbeszédre, közíráásra adja fejét, nem árt, ha tudja, mit mond.

2013. október 1.

Mellékhatások tekintetében

– Bevetted a gyógyszereket?

Vélhetően ez a mondat több tízezer, idősök lakta háztartásban hangzik el minden este. Mert, ahogy korosodik az ember, úgy kell a szaporodó nyavalyáira mind több gyógyszer szednie. Mindez modern életünk velejárója, ahogy a mellékhatások is.

Még talán a fiatalabbak körében is közismert az a több évtizeddel ezelőtti híres kabaré-jelenet, amelyben viszketés elleni kenőcsöt kap a beteg, amelynek mellékhatásait a szereplők, Sinkovits Imre, Tábori Nóra és Szombathy Gyula teszik mulatságossá. A cseppet sem mulattató mellékhatások mindmáig velünk élnek.

A gyógyszereszedő kiváltja az orvosa által felírt készítményt, ha gondos, elolvassa a mind hosszabb, nagyítóval már láthatóvá váló betűkkel nyomtatott és nehezen emészthető ismeretöt, majd reménykedve beszedi a gyógyító szert azzal, hogy pont ő lesz a kevesek egyike, akit nem érnek el a mellékhatások. Aztán az első, vagy éppen harmadik szem medicina után többnyire jelentkezik a néha tűrhető, sokszor kibírhatatlan mellékhatások egyike, másika. Ilyenkor az ember beteszi a gyógyszert a többi félbehagyott közé a fiókba, majd felírat magának egy másikat.

Így aztán elképesztő mennyiségben gyűlnek össze a háztartásokban a használaton kívüli pirulák, kapszulák, cseppek, porok, inhalálók, miközben fájóan sokba kerül mindez nem csak a betegnek, de az államnak is. Érdekes lenne látni, hogy egy-egy lakásban, a gyógyszeres dobozban, fiókban hányféle félretett, sokszor már évek óta lejárt határidejű gyógyszer lapul.

Döbbenetes teher mindez a mindenkori költségvetésnek, ahogy az egyénnek is, nem beszélve a kemikáliák környezetkárosító hatásáról. Biztosan lehetne találni minderre megoldást, hiszen mind fejlettebb a gyógyszeripar – amely persze éppen ellenérdekelt a pazarló gyógyszerfogyasztás csökkentésében – és rengeteg tudás halmozódott fel a gyógyászatban is. Laikusként mit sem tudok e pocskolós megállításhoz valószínűségeiről, tudatlan gyógyszereszedőként arra gondolok, hogy pár darabos próbagyógyszereket kellene adni, és ha a beteg szervezete bírja, felírni a gyógyuláshoz szükséges és elégséges további mennyiséget. Biztos vagyok benne, hogy a szakemberek azonnal rávágják: ez lehetetlen.

Meglehet, de megoldást mindenképpen kellene a bajra találni. Addig pedig tudják: a mellékhatások tekintetében olvassák el a betegtájékoztatót, vagy kérdezzék meg orvosukat, gyógyszerészüket.

Okosabbak úgy sem lesznek.

2013. október 8.

A recept

A magyar recept más, mint a többieké. Ezt a kijelentést a minap tette Magyarország egyszemélyi vezetője. Innen csak egyetlen lépés a hollandok szabta méretes zakó. Akadnak itt párhuzamok szépen.

Nehogy azt higgyék, hogy most nekiállok szapulni a magyar labdarúgó válogatott játékosait, miért tenném, amit tudnak, azt ezúttal is hozták. Kaptak egy nyolcast Hollandiában, a világbajnoki selejtezők egyik kulcsmérkőzésén, amelyre állítólag győzni mentek. Kaphattak volna tucatot is, ha a tulipánosok több esetben is nem a kapufát találják el, vagy nem szórákkozzák el a helyzeteik jelentős részét. Így hát kimondottan jó ez a nyolc, bár ennyi még tojásból is kiadós ebéd lenne.

Na, de nincs is ezzel semmi gond, hiszen egyszemélyi vezetőnk elmondta receptvízióját, meg azt, hogy az unió, mint olyan, nem igazán az ízlése szerint való. Éppen ezért kell, hogy a magyar recept más legyen, mint a többieké.

Így volt ez Amsterdamban is, ahol a megtévedt, az unióban maradni akaró hollandok játszották egysíkú focijukat, azt, amelynek unalmas lényege, hogy a csatárok, ha már erre szerződtek, válogatták őket, a labdát a mi kapunkba rúgják. Tették is nyolcszor. De a magyar recept ugyebár más, mint a többieké. Láthattuk.

Meg aztán a múlt héten azt is megtudhattuk foci szerető egyszemélyi vezetőunktől, hogy Magyarország ma egy igazi laboratóriumként működik: a modern világ kihívásaira hagyományos értékeken alapuló válaszokat próbál találni. Ez stimmel is, a magyar-hollandon a modern világ góljaira olyan hagyományos értékeken alapuló választ adtunk, hogy csak úgy csattant. Nem csoda, hiszen a kormánypárti politikusok és kormányközeli vállalkozók által birtokolt „élvonalbeli” klubjaink laboratóriumaiban hatalmas közpénzen készülnek a pompás, új focireceptek.

De nem csak a holland stadionban, vagy a közvetítés alatt, a tévé előtt érezhettük magunkat laboratóriumi tengerimalacnak, így vagyunk akkor is, amikor vizsgálati időpontot kérünk egy véglegesen lepukkadt szakrendelőbe, kórházba, és ha megéljük, végigvárhatjuk a végeláthatatlan várólistát, vagy ha munkát keresünk, banki tranzakciót hajtunk végre, hogy ne is soroljam tovább.

A holland-magyar tökéletes képet mutatott számunkra az egyetlen ember illúzióinak kitett életünket meghatározó receptekről és e jeles stadionépítő, fociimádó vezető laboratóriumában zajló, bőrünkre menő kísérletekről, még ha e gyászos vereség csak közvetve írható az ő számlájára.

Innen nézve már nem is olyan rossz ez a 8-1.

2013. október 15.

Értelmiségi

– Tipikus harmadik generációs értelmiségi – mutatott a férfi egyik közös ismerősünkre. Értetlenségemet látva magyarázólag még hozzátette: – Azt tapasztalom, hogy míg az első generációs értelmiségi megküzdötték azért, hogy elfogadják őket, tisztes megélhetést, háttérrel építsenek ki a családjuknak, a második generáció már ezzel élve lett jobb módú és igyekezett gyarapítani a família vagyonát, de a harmadik generációsok elődeik korábbi küzdelmeit lenézik és jó, ha fel nem élnek felmenőik munkájának gyümölcsét.

A közbeszédben a szellemi pályán dolgozó embert nevezzük értelmiséginek, régebben ők a társadalom igen kis szeletét tették ki. Ma a felsőfokon végzettségű látványos szaporodásával akár a diplomásokat is a szellem embereinek minősíthetnénk, de ez azért nem teljesen igaz. A klasszikus értelmiségi lét ugyanis jelentős fogékonyságot, érdeklődést feltételez a társadalmi folyamatok, az olvasás, a művészetek, a tudományok, vagy éppen a pártpolitika iránt. Mindez csak igen visszafogottan jellemzi a mai ifjú diplomásokat.

A közelmúltban sorra jelentek meg a különféle felmérések, kutatások eredményei, amelyek szerint a mai ifjakat alig érdekli a közélet, keveset olvasnak, elvétve járnak színházba, komolyzenei koncertre, képzőművészeti kiállításokra. Emellett nehezen hagyják el a szülői házat, ódzkodnak az önálló életkezdetől, kilátástalannak látják jövőjüket és sokan közülük elrettentőnek találják szüleik küzdelmét a boldogulásért, a földi javaik gyarapításért, amelyeket ők maguk már kellő természetességgel használnak, és főleg igényelnek is.

Nyilvánvalóan vannak nagyon tehetséges fiataljaink is, akik célokat tűznek ki maguk elé, gyorsan állnak saját lábukra és kiválóan boldogulnak a mai zaklatott világban. Mégis az ellenpélda a gyakoribb, amiért utólag részben igazat kellett adnom ismerősömnek a harmadik generációs értelmiségiokről kialakított véleményéért.

Persze, a képlet nem ennyire egyszerű. Mert vajon az egyetem, főiskolát végzett ifjak előtt milyen perspektíva, jövő áll? Várják-e őket munkahelyek, amelyek munkájukért majd annyit fizetnek, hogy abból megéljenek, lakást, ruhát, könyvet, színházjegyet vegyenek? S vajon miért is érdeklődjenek a társadalmi ügyek, főleg a pártpolitikai iránt, amikor az mindinkább egy-egy szűk érdekcsoport belügye, míg a többség legfeljebb csak a kiszolgáltatottság kínzó érzésével szembesülhet?

De ezek már nem csak az értelmiségi sorskérdései.

2013. október 22.

Eltolt idő

Kicsit szégyellem magam, mert semmiféle rossz érzésem, alvászavarom, napközbeni idegeségem, egészségügyi problémám sincs az évenkénti kétszeri óraátállításkor. Szóval most itt állok restelkedve, mert az utóbbi időkben egyre-másra azt olvasom, hogy az emberek többségét megviseli az ide- vagy odatolt egy órányi időeltérés.

Október utolsó vasárnapjának hajnalán újfent visszaigazíthattuk óráinkat a téli időszámításnak megfelelően. Korábban az európai államok – az unióban mind a huszonnyolc – gazdasági megfontolások miatt választották ezt a megoldást, hiszen tetemes energia takarítható meg azzal, hogy nyáron az előretolt időnek köszönhetően sokáig van világos, vagyis kevesebbet kell világítani. Aztán jöttek a klímaberendezések és máris okafogyottá lett egyes szakértők szerint az időeltolás. Meglehet, a klímaberendezések használatával valóban többletenergiát használunk, de hűtenénk lakásunkat, irodánkat akkor is, ha a melegben téli időszámítás lenne, viszont átállított idő idején ugyanúgy kevesebbet világítunk, mint korábban.

Az eltolt egy órával 120 gigawattóra energia, azaz mintegy 35–40 ezer háztartás egyéves fogyasztása takarítható meg, jó sok milliárddal együtt. De mit számít nekünk az a pár milliárd forint? Smafu. Több megye el ennél pártfinanszírozásra, meg közbeszerzésekből politikusi és egyéb magánzsebekbe, akkor meg minek tologatjuk az időt!

A legutóbbi online felmérés szerint a magyarok közül minden harmadik ember napokig alvászavarral küszködik az átállítás után. A felmérésben részt vettek 85 százaléka ellenzi az állítgatást, ugyanakkor szívesen veszi, ha tovább van világos, hosszabbak a nappalok. Vagyis ne állítgassunk, hanem legyen nálunk mindig nyár, pontosabban nyári időszámítás. Így telente is egy órával tovább lenne világos, a korareggel, ha világos, ha sötét meg amúgy is a legtöbbünknek fájdalmasan kellemetlen.

Azzal, hogy nálunk mindig nyári időszámítás legyen, teljességgel egyetértek. A nappali fényben barátságosabbak vagyunk, a hangulatunk is jobb, emiatt pedig nagyobb lehetne a békesség ebben az állandóan mesterséges izgalomban tartott, ellenségeskedésre kényszerített országban. Kevesebb lenne a kedélybeteg, depressziós, életunt ember, tovább lehetne szabadterei tevékenységeket végezni, dolgozni, sportolni, sétálni. S bár a sötét estéknek is megvan a varázsa, higgyék el, még mindig nagyon sok sötétség maradna nekünk.

Természetesen csak az éjszaka sötétjére gondoltam.

2013. október 29.

Lehallgatósi

Döbbenetes napokat élünk. Az ember már aludni sem tud az idegességtől, mert naponta újabb idegborzoló hírek érkeznek a megfigyelési botrányról. Az már kiderült, hogy az amerikai NSA, vagyis a Nemzetbiztonsági Ügynökség megfigyelte a németek kancellár asszonyát, pontosabban lehallgatták mobiltelefonját. Népünket leginkább az ajzotta föl, hogy ha ez megtörténhetett az első számú német vezetővel, akkor talán a mi egyszemélyi vezetőnk sem telefonálhatott szabadon és titokban az asszonyának, hogy ha lehet, dobjon már össze neki vacsorára egy jó magyaros székelykáposztát, mert úgy megkívánta.

Hazánk külügyminisztere nyomban fel is tette a kérdést Amerikának, hogy lehallgatták-e az egyszemélyi magyar vezetőt? Micsoda!? Ha őt nem, akkor kit érdemes? Persze, hogy lehallgatták. Vagy nem. Sohasem tudjuk meg, de mindenképpen megsértődnénk, ha még csak le sem hallgatnák.

A lehallgatás, megfigyelés nem újkori találmány. Már gyerekkoromban is számtalanszor rám szólt édesanyám, amikor unokaöcsémrel a Honvéd meg a Vasas meccseit boncolgattuk, hogy ne mondjak semmit, amit félreérthetnek, mert az ember a telefonba nem mond olyasfélét, amiből baja lehet. Mert lehallgatják. S hogy el ne felejtsem, ez a hatvanas évek első felében volt.

De tapasztaltam máskor is, hogy megfigyelnek, lehallgatnak, például amikor valaki megjegyzést tett a párommal kialakult parázs vitánkról, mármint arról, hogy ha ziccer helyzetben vagyok, miért nem csapom már le végre azt a vacak labdát a teniszmeccsen, megint miattam fogunk veszíteni. Persze, hogy hangosan tiltakoztam. Még hetekkel később is felvetette valaki az esetet. Vagy amikor kiszólok a kertbe, hogy kész az ebéd, másnap a szomszéd megkérdezi, hogy nálatok mindig a férfi főz? Szóval nem egy nagy újdonság ez a lehallgatósi.

Nem mondom, van ennek pikantériája is. Például izgalmas lehet hallani, hogy a nagy állami vezetők hogyan gügyögnek unokáikkal vagy soros szeretőjükkal, netán egyezkednek a következő mutyiról, amiből nem akarnak kimaradni. De a lehallgatókat ez legfeljebb csak annyira érdekli, hogy a megfigyelt dossziéjába ezt is beírják, hátha jó lesz majd valamelyik tárgyalásnál. Mert, ahogy bennünket, kisembereket azért figyelnek meg, hogy kézben tarthassanak, zsarolhassanak, így van ez a nagyoknál is. Amúgy meg engem nyugodtan hallgassanak csak le, mostanában ugyanis azt tapasztalom, hogy sehova sem hallatszik a hangom.

Talán a lehallgatók meghallják.

2013. november 5.

Megyünk, amíg bírunk

Navigare necesse est, vagyis hajózni muszáj. Ez az ókori eredetű mondás nagyon is jellemző korunkra. Európa belsejében a modernkori szárazföldi ember ugyan csak a legritkábban hajózik, de mindennapi tevékenységéhez, létéhez szinte elengedhetetlen a közlekedés. Vagyis autózni muszáj.

Az egyik hazai biztosító nemrégiben elvégzett kutatásából kiderült, hogy a megkérdezett autósok közel 30 százaléka mindenféleképpen maradna ennél a közlekedési formánál, függetlenül az üzemanyag árától. A megkérdezetteknek 70 százaléka átlagosan ezer forint körüli benzinárnál választana más közlekedési eszközt, és kiderült, hogy a nők ragaszkodnak jobban az autós közlekedéshez. A férfiak átlagosan 663 forintos benzinár mellett döntenének úgy, hogy nem autóznak tovább, a hölgyeknél ez a szám ezer forint felett volt.

Nehéz persze elképzelni az ezerforintos literenkénti árat, de ugyanilyen hihetetlennek tűnt egykor a száz, kétszáz, vagy négyszáz forintba kerülő benzin, gázolaj. Ma meg örülünk, ha csak alig lépi át az éppen aktuális, sokadszor is lélektaninak nevezett határt az autónkat hajtó nedű ára.

Akinek egyszer is sikerült egy bármilyen ósdi, de működő autóra szert tennie, nehezen akar lemondani az autózás örömeiről. Mert bár messze drágább fenntartani egy járművet, fizetni annak folyamatosan növekvő költségeit, vinni szervizbe, vizsgáztatni, kipengetni az esetleges büntetéseket, javításokat, mint megvenni a busz-, vonat-, vagy metróbérletet, a felmérés tanúbizonyossága szerint is ma még nagyon sokan ragaszkodnak az autó adta kényelemhez.

Sokaknak a gépkocsi egyszerű közlekedési eszköz, másoknak szeretnivaló családtag, hobbi, féltett műtárgy, esőben esernyő, télen nagykabát, amely még idegőrlő dugóban is körülölel, véd, melegít és elkülönít a lökdösődő, ingerült, ellenséges tömegtől.

A környezetvédők persze felkent ellenségei az automobilizmusnak, és számtalanszor figyelmeztetnek arra is, hogy rablógazdálkodásunk mellett hamarosan véget ér a fosszilis üzemanyagok kora, vagyis kimerül az a készlet, amelyet a természet évek milliói alatt gyártott számunkra. Szakemberek hada dolgozik a kőolaj utáni közlekedés megteremtésén, de nem lehet kétségünk afelől, hogy amíg egyetlen cseppnyi folyékony aranyat is ki lehet még préselni a Föld mélyéből, addig az olajban érdekelt multi cégek nem engedik meg nekünk, hogy olcsóbb hajtóanyaggal közlekedjünk.

Mi meg addig is termeljük számukra a hatalmas hasznot, mert autózni muszáj.

2013. november 12.

Forgó köpönyegek

– Ön szerint megbocsátható bűn az, ha valaki egyszer megváltoztatja politikai nézeteit?

Ezt a kérdést tette fel az egyik kereskedelmi rádió a hallgatóinak, annak nyomán, hogy a baloldaliságát mindvégig megtartó idős író a jobboldaliságáról híres, népből és nemzetben gondolkodó szép korú költőt egy verssel köszöntötte fel. Tette mindezt abból az alkalomból, hogy a jeles poéta megkapta az állami művészeti akadémia nagydíját. A nemes gesztus egyetlen hibája, hogy a vers a jobboldali beállítottságú poéta saját, egykor Rákosi „elvtárshoz” írt ömlengő, dicsőítő költeménye volt.

A rádióban felhangzó kérdésre magamban azonnal rávágtam a választ, természetesen megbocsátható. De még azzal is vitába szállok, hogy valójában bűn-e, ha valaki élete folyamán, mind többet megértve a körülötte viharosan lüktető világból, megváltoztatja ideológiai nézeteit. Persze, hogy nem bűn, sokkal inkább a tapasztalás, érés, tudás következménye. Egy gyerek óhatatlanul szülei, közvetlen környezete hatása alá kerül, átveszi, szajkózza azok nézeteit, gondolkodását. De minél többet fog fel a világból, annál inkább lesz önálló, olykor többször is változó ideológiája.

Másfél évtizede az általam szakmailag nagyra becsült, munkája iránt elkötelezett, de vérmesen, sőt harcosan jobboldali beállítottságú kollégám kitüntetésben részesült, és mint írástudóra, rám esett a választás, hogy állítsam össze munkásságának útját, állomásait. Így került hozzám sok évtizednyi személyi anyaga, amelyben többek között egy 1953-ban íródott önéletrajzában olvashattam az akkori kommunista állampárt iránti mély elkötelezettségéről, hűségéről és felajánlott szolgálatairól. Még akkor sem éreztem bűnnek pálfordulását, amikor egy alkalommal olyannyira felidegesítette magát a jobboldali kormánypárt védelmében, hogy mentőt kellett hívni hozzá, mert a politikáról vele egyet nem értő kollégájával összevitakozott. Joga volt évtizedekkel később másként gondolkodni.

Ahogy természetesen joguk volt változni és változtatni a mai elkötelezett jobboldali politikusoknak is, akiről közismert korábbi baloldali beállítottságuk, az akkori hatalom szolgálata, még inkább kiszolgálása. Ugyanakkor nincs joguk mindezt elfelejteni és úgy tenni, mintha meg sem történt volna. Sokan vagyunk úgy, hogy hittünk valamiben, aztán egyszer csak elkezdünk tisztán látni. Megtehetnék ők is. Csak azt ne felejtsék el, mert nem felejtetik, hogy honnan jöttek és miben hittek.

Nem az ideológia váltása, az elvtelen köpönyegforgatás a bűn.

2013. november 19.

Teljesítmény

Magyarország jobban teljesít. Mindenfelől a kormányzati propagandagépezet jól kitalált szlogenje üvölt ránk, ver orrba, mossa az agyunkat. Ezt kapjuk tévéből, rádióból, nyomul szemünk elé újságoldalról, telepszik ránk óriásplakátról. Vitathatatlanul ügyes, még kikerülni sem lehet.

Magyarország jobban teljesít, mint Botswana, mondja a rádióban megszólaló kevésbé kormánybarát közgazdász, Magyarország jobban teljesít, mint korábbi önmaga, állítja a mérsékelt másik. De vajon mi az igazság? Az, amelyet a kormányzat sulykol belénk, vagy amit tapasztalunk? A rezsicsökkentésnek higgyünk, vagy a megélhetésüket kereső, hazát elhagyó százezreknek, esetleg a világ legmagasabb áfájának? Netán a folyamatosan növvő élelmiszeráraknak, a vegetáló, vagy tömegesen megszűnő kisvállalkozások panaszkodó tulajdonosainak, a helyrehozhatatlannak tűnő rossz közhangulatnak?

Nehéz eligazodni. Azoknak nyilván könnyebb, akik valamelyik megkövesedett szekértábor feltétlen és kritika nélküli hívei, netán vallásos hittel imádják annak vezetőjét. Nekik elég, ha az illető vezér mondja, amit mond, mert akkor az biztosan igaz. Vagy ha a kormány állítja, mert az ugye első emberével azonosulva sohasem hazudik. De mi van azokkal, akik inkább saját kilátástalan sorsuknak, mindennapi megélhetési gondjaiknak, vagy alamizsnát adó közmunkán tengetett életüknek hisznek? Nem egyszerű a képlet, könnyű elbizonytalanodni.

Magyarország jobban teljesít? Az adatok szerint hazánk GDP – bruttó hazai termék – növekedése az elmúlt négy évben +1.7% volt, miközben Lengyelország +12%-on, Szlovákia +10,5, Románia +4, Bulgária +3,5, Csehország +2,3 százalékon teljesített, és az EU-átlaga is +2,4% volt.

Üvölt ránk a reklám, amelytől egyre többen idegrángást kapnak és a távkapcsolók után kapkodnak. Mert nem a jobbulást érzik, hanem azt, hogy manipulálják őket. Olvasom, hogy a csökkenő rezszi és budapesti közlekedési árak, növekvő családtámogatások, valamint több más pompás adomány mellé nemsokára jöhet az egyszámjegyű személyi jövedelemadó is. Már ha a választás előtti osztogatás meg az erőszakos propaganda sikeres és a jelenlegi kurzus marad hatalmon. Mert Magyarország jobban teljesít és amúgy is ígérni, meg reklámokban nagyot mondani nem túl nehéz dolog.

Ahogy mondtam, mindez nagyon ügyes, de talán nem óriásplakátoknak, sajtóreklámoknak illene hirdetni, hanem a tömegeknek kellene a zsebükön, bőrükön érezni a jobb teljesítményt.

Az lenne csak az igazi reklám.

2013. november 26.